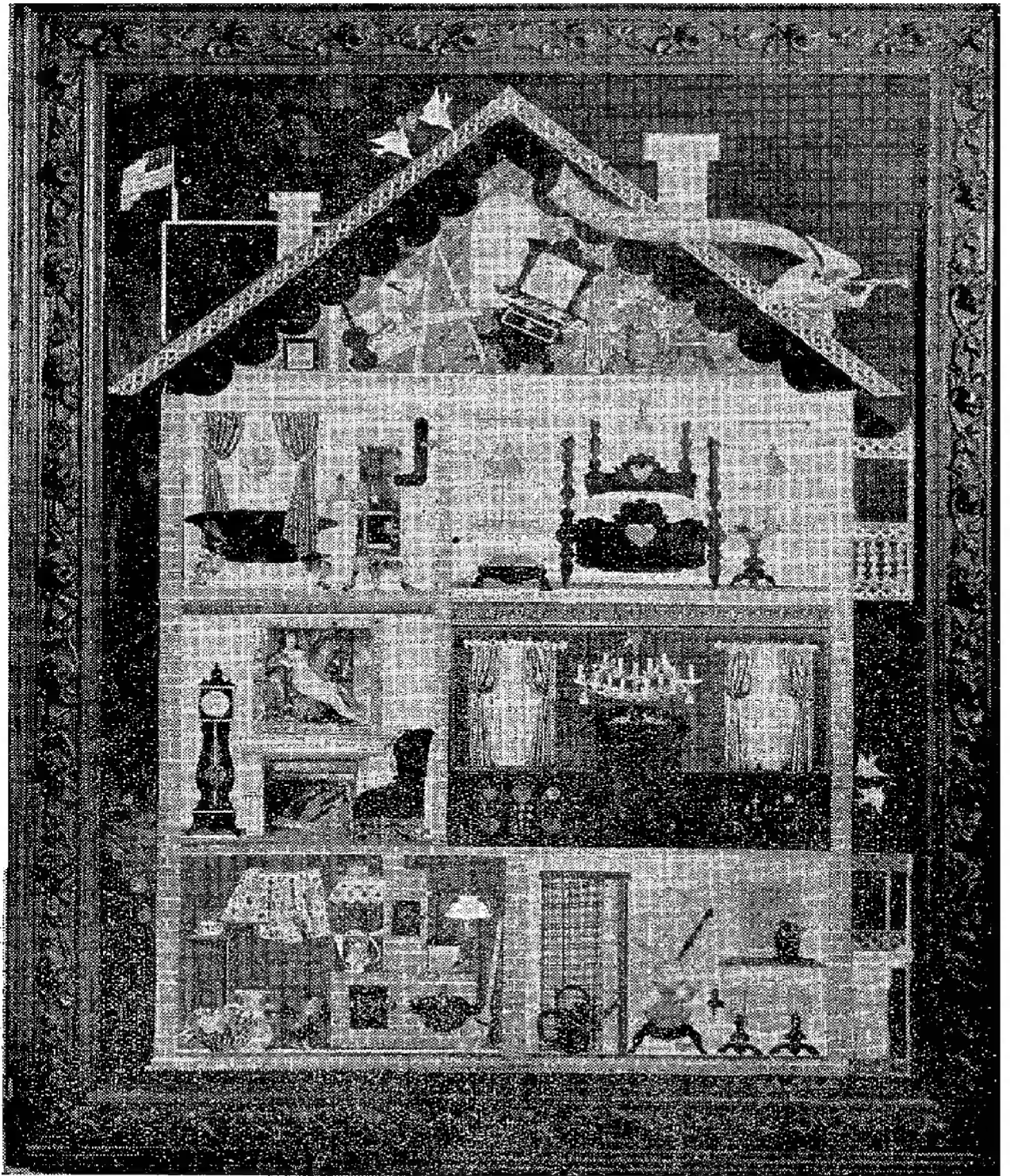

ఆంధ్రపత్రిక

చిత్ర వారపత్రిక

4 అణాలు
30-1-52

ANDHRA PATRIKA ILLUSTRATED WEEKLY

రంగురంగుల కాగితాల పీలికలను ప్రేమపైన అంటించి, వెనుక కర్రముక్కల సహాయంతో మిట్టఁల్లాలవల్ల సజీవంగా రూపింపజేసే చిత్రాలనిర్మాణం అమెరికాలో ఇప్పుడు వ్యాప్తి చెందుతోంది.

ఇది మిసెస్ బూలాషియో రచించిన చిత్రం “హమ్మర్స్లు”. ఈ దృశ్యాని కాధారం ఇబ్సెన్ రచించిన నాటకం.

ఆంధ్రవక్త్ర

సంవత్సర-చందా
రూ 12-0-0
విడివ్రుతిక
4 అకాలు

ప్రతి బుధవారము

ప్రకటింపబడును

Founder · K. NAGESWARA RAO

సంపుటము 44
సంచిక 21
30.1-52

అర సంవత్సర మాస శుద్ధ చవితి బుధవారము

విషయానుక్రమణిక

1952 జనవరి 30

ముఖచిత్రం :

పుష్పరత్నం—

కథానికలు :

నీడలేని నిజాలు—ప్రతి “మనవివరణా”

నా పెళ్లి—“కోకిలిమధుః సూరి”

చీరల తేరం—ప్రతి కాగి

కళాజా—ప్రతి కాండీయ

విశ్వవిజ్ఞాన ప్రచురణాలయం—ప్రతి ప్రావిన్సి రింగరాజు

నాటిక :

చరిత్రకం—ప్రతి కోకిలి మంగళా

పీసీమా :

మృత్యుమ—ప్రతి పి. వి. ప్రకాశ్

జామ్యురిల్లు :

పదాలు

చేతనాయుధుడు గాంధీ

చాళా చరిత్ర (నీరయం)—చూర్మేశ్వర్

కలికాలపు పరిచయ—ప్రతి పి. నిలయం. కంఠాపాత

“మ” కాలభుషి—ప్రతి మి. సి. పాఠ్య

కాట—శ్రీమతిరమ్య

గేయాలు :

జనవరి 30 (1948)—ప్రతి కంఠాపాత

చరిత్ర—ప్రతి చాళా చరిత్ర

LEAD, KINDLY LIGHT

దారిచూపు కరుణామయజ్యోతి!
పరివ్యాప్త మహాద్వాంతమధ్యంలో
నిలిచినాను, నడిపించుము ననుముంద కు .

ప్రతిమిర భరితమునిశి ;
పదూరమునాగేహము,
రిచూపి మునుముందుకు
పిపించుము కరుణామయి !
మగడుగున తడబడునా
మగులలో శక్తినించు ;
మగనులే నా పథమున
వలికొన చూపు మంచు;
లే బక అడుగై నా
మియించిన చాలునులే. .

—కార్డినల్ న్యూమన్

జనవరి 30 (1948)

☆

శ్రీ రెంటా అగోపాలకృష్ణ

ఆరోజు భూదేవికన్నీరు కార్చింది!
ప్రియునిపాసిన పగిదివలవల వచ్చింది!
ఆక్షణం జగతిలో చీకట్లుకమ్మాయి!
కోట్లకన్నీరు తొక వరుగాపారాయి!

ఆవేళ చరిత్రపుటలో “నెత్తురుగుఱుతు”
ఆగంట కంటిలో కలకవేసిన నెరను!
ఆగడియ గుండెలోపడు పిడుగుపాటు!
ఆదినం మానవులపై దొంగపోటు!

నడిచిపోయే మనిషి, పరుగులెత్తేబండి,
పనిచేయు యంత్రాలు, రాజ్యాంగ తంత్రాలు,
తృటికాలమాగినవి, గతిచెదిరితూలినవి,
వెనుదిరిగి చూచినవి, ఎలుగత్తి అరిచినవి!

“మన గాంధీ, మన తండ్రి, మనకింకలేదోయి!
మతభూతమాయన్ను బలితీసుకుందోయి!”
వచ్చివచ్చిన కంట నీరెండిపోయింది!
గుఱులుపుట్టిన గుండెధ్వని ఆగిపోయింది!

నరములోక కృత్తి శిక్షి దారమైపోయింది!
ప్రాణాలుజగితరిగి నిస్త్రాణమైనాయి!
ఆకాశదేవతలు ఆహ్వానమంపారో?
స్వర్గంలో వాకిళ్లు తెరుచుకున్నాయేమి?

చంద్రలోకందాటి, తారావళంగడిచి,
ధ్రువతారమైనాడు, నవలోకమేగాడు,
మనగాంధీ, మనతండ్రి, నిజమైనమానవుడు!
మట్టిగడ్డలనుండి మణుల పుట్టించాడు!
కారుచీకటిలోన కాంతికలిగించాడు!
ధ్రువతారమైనాడు, నవలోకమేగాడు,
మనగాంధీ, మనతండ్రి, నిజమైనమానవుడు!

నానా చాచా

బయట నన్నాయమీద మంగలి గురువుల నాగస్వరం వినబడుతున్నది. మీరాసాయిలు తామమర్నామీద మంగళ వాయిద్యాల వాయిస్తున్నాడు. పండ్లలో పిల్లలపండ్ల వినకపక్కగా ఆడవాళ్ళ గాజుల గలగలలు ఇవన్నీ పెళ్ళిపీటలమీద కూర్చున్న పెరవలి యాకోబుకు వినబడక పోలేదు. వింటూనే వున్నాడు, వింటూ తన్మయత్వం చెందుతున్నాడు. తన్మయత్వం చెందబోయేముందు తలవంచుకొన్న పెళ్ళిమారులు బాలమృతంకదూసి, పిల్ల చిరునవ్వునవ్వి మరీ చెందుతున్నాడు. ఎన్ని దీర్ఘసంవత్సరాలో ఓపికతో కన్ను నవ్వులు, యానాటికి పెరవలి యాకోబు పోలిట—బా అ మృ యావనంలానూ,

మిత్రులూ, ఎరిగినవాళ్ళూ, బంధువులూ అందరినీ చూడగలిగాడు. వాళ్ళలో చాలామంది కిల్లీలు నమలుతున్నాడు. మిగతావాళ్ళలో కొంతమంది పెళ్ళిమారుల నంక చూస్తున్నాడు. మరికొందరు మీరాసాయిలు గడ్డం తామల మోతకు వుయ్యాలలాగటం గ మ నీస్తున్నాడు. వాళ్ళందరినీ చిరునవ్వుతో పలకరించాడు. చంద్రాయి అదే వనిగా, వాడికను రెవ్వలు శిలలతో నృప్తింపబడినట్లుగా - బాలమృతంక చూడటం తనకు నచ్చలేదు. కాని అందరితోపాటు చంద్రాయగుడా పల్లికి రించాడు యాకోబుకు ముగ్ధ తన్మయత్వం వచ్చింది ఈమాట వుత్తరీయం నర్తకుంటున్నట్లుగా నటించి బాలమృతం పెట్టిగా గిల్లాడు పెళ్ళిమారులు కాలు అంతలకు

డికి అక్కమీద గొరవం ఎక్కువ అసలు పెళ్ళిపానంతా మరియమ్మ బుర్రనుండే వుట్టింది. ఆమె బుర్ర ఆలోచనల అత్త వారిల్లు, పానవుట్టిలు.

తలవలు గనక పెళ్ళి బోళ్ళనే జరుగుతున్నది. ముందు వందిరి చిన్నది, అందమైనది తోరణాలు, రంగు కాగితాలు, పిల్లలు కట్టిన బుట్ట బొమ్మలూ వందిరి స్తంభాలను తప్పితే, కన్నను కనిపించనియటం లేదు. మరియమ్మ వివరించేసినా అంత వివరంగా చెప్తుంది. చివరకు స్తంభాలకు అరటి ఆకులతో నూనె. మరియమ్మ వందిరినుండి యింట్లోకి, తిరిగి వండిల్లోకి తిరగటం చూస్తే కాళ్ళు గాలినడజను పీలులు వ్రావకం వస్తాయి. వచ్చిన వాళ్ళందరినీ కూర్చోమని చోటు చూపు

మనీషత్తెరాజు

ఇందుడి సింహాసనంలాంటి పెళ్ళిపీట యావంతానూ, బోగం వుల్లాబ్బాడి నృత్యం వంటి మీరాసాయిలు తామమర్నా "రీదాల్లోనూ" అనుభవంలోకి వచ్చినాయి. తన్మయత్వం చెందితా మరి?

పల్లెటూరి ఓడిమేధుడు యాకోబు వందిరి చుట్టూ కలియజూకాడు పెళ్ళి కొడుకు చోవాతో మెడ తిప్పినప్పుడు డెడ్లై నూళ్ళు తలపాగా బయట న రా ల ను 'కలుక్కు' మనిపించింది; కాని తను అచ్యురించిన పెద్దలూ, పిన్నలూ,

లాక్కోలేదు నోల్లో పమట చెంబుకుక్కు కొన్నది. కోరిచేసుకొన్న వితాయి - బాలమృతం!

* * * పెళ్ళి అజమాయిషీ అంతా యాకోబు విభవ అప్ప - మరియమ్మ తన భుజస్థంభాలమీద నిర్వహిస్తున్నది మరియమ్మకు నా అన్నవాళ్ళు ఎవ్వరూ లేరు తమ్ముడు తప్పిస్తే 'నా' అన్న వాళ్ళేగాదు, 'నా' అన్న ప్రాణంలేని వస్తువుగూడా లేదు మరియమ్మ తెలివిగలది అందువల్ల తమ్ము

కుంది అందరికీ తాంబూలు అందిస్తుంది. మర్యాద చేయబడవాళ్ళే తిరిగి కొన్ని సమయాల్లో పొందుతున్నాడు మరియమ్మను తెలిసిన ఐడిపిల్లల కిదంతా యేదో యింద్రజాలంగా కనిపించవచ్చు. యాకోబును బడిమేధుడు అంటారే గాని, పిల్లలు భయపడేది వనువురాని మరియమ్మ వారికను జానే.

ఐరికివున్న పిల్లవాడెవడూ—మరియమ్మ చూపుమేరలో—గాలిపటాలు ఎగరవేయలేదు గోరికాయలూ ఓడి చాచుగు సాగని వళ్ళతో యింటికి వెళ్ళలేదు బుగ్గలు నూర్చిరక్తంతో ఎర్రబడకుండా వుల్లల్లగాయలు తినలేదు ఇవ్వాళ మరియమ్మ అట్లా లేదు వచ్చుకోక గట్టింది రాములవారిని నమ్మినబంటు మాటికి చిటునవ్వనే ఆభరణం తగిలించింది అందువల్ల నేమో, ఆ రోజున ఐడిపిల్లలు పాతజ్ఞాపకాలు మరిచిపోయినది!

మనమల్లో మెడ చెప్పుకోవటం లోకానికి పరిపాటయిపోయింది తరతరాలనుండీ. ఆర్యులు అనగా—పెద్ద మనుషులు (ద్రావిడులు గూడా కలుపుకొని) అయినవారు ముందు మనుషుల మంచినీ లోకాభిరామా

శ్రీ సత్యదేవ్ పజిలు నెం. 21 కీసాల్యాపను

అడ్డము :—1 జగన్నాథుడు 8 అమ్మ 4 ముప్ప 6. గజము 8 వీరతనము 12 ప్రతి 18. జాను 14 కుల్యము 17. బాలుడు 20 49 21. వారద 22 ఓళుము 28 స్వాతి నిలువు :—1 శ్రీనగర్ 2 గడ్డము 3. అబ్బురము 5 నవ్వుము 7 తెర 9 తిత్వము 10 స్తుతి 11 బాల్యము 12 ప్రభు 15 తోలుక 16 నిజేశము 18 మారుతి 19 ధరి మా పజిలు నెం. 22 ప్రకటన 6-2-52 ఆంధ్రవార్తపత్రికలో చూడండి! పజిలు నెం 20 లో గలుపొందినవారి జాబితాయున్నా, నెం 21 కీసాల్యాపన్, నెం 22 ప్రకటన వివరములు పోటీదారులకు వంతుడమైనది. *రంజని* ఫిబ్రవరిసంచిలో ప్రకటించబడినవి.

SRI SATYA DEV & Co, Kachiguda, HYDERABAD — (Dn)

యెందులగా చెప్పకొని, ఆ తరువాత మీరూ సలకు దిగుతారు ఆద్యులుగాని కాకిమాక-యీ బడిపిల్లలున్నారే, వీళ్ళ బుర్రల్లోకి ఎక్కని సచ్చరిత్ర మరియ్యూ సామ్యూ ఆ చరిత్రనుగురించి మనం కొంచెం ముచ్చటించుకొందాం

* * *

మాజిల్లాకు ఆమె రికన్ దొరలువచ్చి పొగాకు ఫ్యాక్టరీ కట్టినప్పుడు మతం బుచ్చుకొన్న వాళ్ళకే పనులు దొరికినై వేలాం వెరిగా జనమంత పొగాకు పండించి, (జొన్నలకూ, రాగులకూ స్వస్తిజెప్పి) వందల సంపాదించారు. కాని దొరల పుగాకు తాకిడికి, రీడాకి క్కా పారిట కరువొచ్చింది ధాన్యం ధరలు మేఘాలెత్తుక లేనాయి వారణంగా కరువొచ్చి జనంచస్తుంటే వాళ్ళమాట పట్టించుకొన్న ప్రభువు లేకపోయే అప్పుడు దిగారు "మినిసిరీలు" దొరలు అంటిపోనే "కిచి నీలు" ఎక్కడబడికే అక్కడే తెలిచారు ఇంకేం, పల్లెలో సగంపల్లె మిషనరీల మంత్రం కిందికి వచ్చింది అట్లా మతం బట్టిన తెరవలి యల్లమండ, పురస్ దాని యేలు సంతాప మేమతి యా మ్యూ, యాకోబూ

1936 లో దొర పొగాకు ఫ్యాక్టరీ కూలి నాలిననం, గ్రేడింగ్ మేస్టరీలు, మరలు దిప్పే ఫ్యాక్టరీలు - యాత్రు జనంపమ్మ జేసింది రకరకాల కెందాలకింద వారం రోజులు ఏకమయాక కెందాలుబట్టిన మర్ర కాదు పాటలు బాడతావుకంతా తెల్లా పట్లా దిరిగారు ఏడో రోజుక పోలీసులు లారీల్లో దిగారు కెందాలు బట్టిన వాళ్ళని కుపాకులతో కార్మిపాకేరారు ఆదెబ్బలో కొత్తగా మతం బుచ్చుకొన్న యొంక టప్పుడూ, అందరికన్నా ముందే బుచ్చుకొన్న దాని యేలు యోగి రి పో యా కు అప్పుడో మరియ్యూ ఫ్యాక్టరీలో గ్రేడింగ్ ఆడమేస్టరీ తండ్రి శివంగూడా మరియ్యూకు డక్కలేదు మరియ్యూ ఫ్యాక్టరీ గడవ తొక్కటం మానేసింది అంతే, తిరిగి చర్చి మొఖం చూడలేదు ఊళ్ళో అమ్మలక్కలు మరియ్యూ మతం వదిలేసింది జెప్పకొన్నారు.

యాకోబు మతం చూర్చుకోలేదు కనుపు యాత్ర బుషనరీల మీదుగా పోతున్నది మరియ్యూ మొదట్లో వట్టు బట్టింది కొత్తాళ్ళు తమ్ముడితో మాటలు మానేసింది తెలివిగలదిగడక మంచి కళా, ముందూ వెనక ఆలోచించి, తమ్ముడి పువ్యోగం కరువుకాలంలో గంజీగడక-తన పట్టు పడలించింది సంవత్సరాలు గడచినై గాని తెల్పి విషయం వచ్చేటప్పటికి

కిష్టం వచ్చింది ఎందువల్ల నంటాకా, కౌబోయే పెళ్ళి కూతురు బాలమ్మ మతంలా లేదు !!!

బాలమ్మ తండ్రి మతానికి ఒప్పుకోలేదు బాలమ్మగూడా కొద్దిగా చదువుకొన్నది చదువు ఆమూత్రమయినా లేకపోతే లోకాలు ఫంతు ఆస్పత్రిలో మంత్రసాని పని దొరికేదాకే యాకోబు మతం సంగతిని రొండు మూడుసార్లు బాలమ్మ ముందు హెచ్చరించారు కాని బాలమ్మ జవాబు చెప్పలేదు తలనంచుకొని గబ్బిలాయిలాగా కూర్చొన్నది

వెనకటి మనామ్మకు కొండ తక పాదాక వద్దకు వస్తుందని ఎదురుమాటల్లు రాలేదు చివరకు మనామ్మకే కొండదగ్గర కళ్ళాట అట్లా అయింది వ్యవహారమంతా పెళ్ళి పెద్దల ఆచారం ప్రకారమే జరిగింది - అంటే హిందూపద్ధతన్నమాట మరియ్యూ ప్రతిజ్ఞ చెల్లింది అందువల్ల ఆమె నల్ల వొంటిపొది పచ్చకోక మెరిసిపోతున్నది ఎట్లా ?!

* * *

మరియ్యూకు-ఆడబిడ్డ బాలమ్మ ఆస్పత్రిలో పనిజేయటం యిష్టంలేదు యాకోబుకు అసలే లేదు అంత పచ్చటి పిల్లకు మంత్రసాని పని తనం వైగాతన పువ్యోగం చేస్తున్నాడు, చాలమా? పెళ్ళి అగ్నాని? ముందే అప్పా తమ్ముళ్ళు చెవులు గొరుక్కున్నాకు అంటే ఏదో గొప్పవిషయం సంభవించిందన్నమాట వచ్చేసెలలో పెళ్ళి అనగా - బాలమ్మ తిరిగి - కంటున్న తలల యాతనలు చూడలేదు - ఆస్పత్రిలో

బాలమ్మ పరాయిపిల్ల కాదు మరియ్యూకూ, యాకోబుకూ మేక త్రహానుకే యాకోబుకు కొంచెం గర్వంవుంది తన వాళ్ళలో మొదటిసారిగా "మిటికేవను" పాపయింది, పువ్యోగం చేస్తున్నది తనే గదా అని తన పాతపద్ధతులన్నీ వదిలేక నడుకొనేవాడు తన అందరి మూర్ఖులవంటి వాడు కాదు! యాకోబులో అన్నిటిని మించిన గొప్పవిషయం ఒక్కటన్నది - అది తన సుప్రసాదా చాచుకొన్న బాలమ్మ ప్రేమ

ధరలు తగ్గలేదని మూడేళ్ళు చూశారు తగ్గలేదు, పరిగడా - యిసికకు దాహం తీరవట్టు వాటి దాహానికి చలిచేంద్రాలు చాలటంలేదు అప్పటికి బాలమ్మ పెద్దమనిషై చాలాశ్చలు చాటింది మరియ్యూకు పోవలేదు

మేకత్ర కొండుకులాల బంగారం, అరుచీరలు కేసికే పెళ్ళిమాట తలవద్దని ఖచ్చితంగా చెప్పింది. కేసినిగురించి మనము

సంతా మననం చేసుకొంటున్నదో - అనే సంభవించింది. అప్పు !! ఇక తప్పలేదు మరియ్యూ కుడిచేతి బొటన వేలి ముద్ర కిందా, యాకోబు యింగ్లీషు సంతకంకిందా, మొహతాడు వెంకన్న యిచ్చిన నోటు బాకీ, వడ్డీకింద ముందే తెగ్గోసుకొన్న విభయ యాపాయలుపోనూ మూడొందల యాభైతో పెళ్ళిమహూర్తం టంచకగా కుదిరింది

ముహూర్తాలు చెట్టిందిగాని మరియ్యూ మూగనోము బట్టింది పట్టడా - చిల్లివ్వ నిలవలేనివాళ్ళకు మూడొందలేభై అప్పు - నెలకు నూటికి గూపాయన్నర వడ్డీ చొప్పున మరియ్యూ చదువుకొనని మొదడును అంకెలూ, చక్రవర్టీలూ తినిపారేయ సాగినై ఢక్కానుక్కలు తిన్న తెలివి గల కుటుంబక ముహూర్తాలు కుదిరిన మగ్నాటినుంచే అప్పటిర్చి నోటు చింపి వేయించుకొనే మార్గాలు ఆలోచించ సాగింది యాకోబు అంతులేని కలలో అప్పు అతక లేకపోయింది బొటుమిడి అప్పడప్పు అక్షరాలైతా పూలవంటి బాలమ్మ కళ్ళలో అతనికి కనిపించలేదు మరియ్యూ స్నానలకు, తమ్ముడి అమాయకత్వంలో కొత్త సత్తున వచ్చింది

విధక అప్పు అతనికి వచ్చజెప్పించాకా

FRUITOL
THE FRUIT COCK-TAIL

SWAN BRAND

Preferred for mellow moments

MANUFACTURERS
THE INDIA CANNING INDUSTRIES LTD.
VIJAYAVADA-2

Address & South Contact
Sovereign Sales Agency Ltd..
1-12 Second Line Beach, Madras-1.

'అమె ఆలోచన యిది' అని యాకోబుకు తెలియదు. యాకోబుకు అప్పు శాసనమీద విశ్వజీవతలం కనిపించారు. ఇక పెళ్లి ప్రయత్నాలు జోరుగా సాగాయి.

మరియమ్మ పి వివరానికి ఆ వివరం, చదువుకొన్న గజహంతకుడి పాత్రా ప్రయత్నంవలె, మెదడులో బొప్పి గీచుకొన్నది. పెళ్లికి అందరినీ పిలవాలి - బడిపిల్లల తలిదండ్రులనుండి దూరపు ముట్టలదాకా. పెళ్లి ఆ ప్రాంతాన్ని యిదివరకు జరగని నవీన మార్గం లో వుండాలి. కరణంగానూ గ్రాంఘానూ బదులిస్తారు. బడిపిల్లలకు తోడు మొహతాడు గారింట్లో పెద్దబల్ల, పరంధా మయ్య గారి పాత మర్రిలూ తెచ్చి, కిందకూర్చోనే ఎద్దెట్టు ఎవరికీ లేకుండా వెయ్యాలి పొద్దున్న పెళ్లి. ఆ తరవాత నాలుగు గొర్రెల్లావెందు. చదివింపులు సాయంత్రం. సాయంత్రానికి మాడు విజిల్ లెట్టు తెచ్చేందుకు ఏర్పాటు. చదివింపులు సాగుతూండగానే పండ్లతో గొళ్ళివయ్య సారాపిపా విరడా వూడ దీస్తాడు. మరియమ్మ అంచనాలు చేసుకొన్నది.

బడిపిల్లకాయల పెద్దలద్వారా కనీసం రోండ్లోదలయినా చదివింపులు ముట్టాలి. పోగా బంధువులు ఎంత కొదన్నా లేదన్నా యాదైహిక. ఆపైన తమ్ముడు స్వయంగా పిలుచుకొన్న స్నేహితులు. పెళ్లికాగానే ఎవరిదారులు వాళ్ళు మామతో కుండా మరియమ్మ గొప్ప జాగ్రత్తలే తీసుకొన్నది. నాలుగు గొర్రెల విందును నిష్కారణంగా వదిలిపోయే మూర్ఖులూ, సారా వదిలి గుబులు యిళ్ళకు మళ్ళీ చవటలూతన వూహలో బొత్తుగా లేరు అందరూ చదివింపులు యింతో అంతో చది

విస్తూంటే వుత్తచేతుల్లోనుంచో గలరా వచ్చిన పెద్దమనుషులు ఆరోజున అందరూ తనకు పెద్దమనుషులుగాక నబకుతున్నారు. మామూలుగా గాకుండా మనసులో సైతంవాళ్ళు పెద్ద మనుషులే అనుకొన్నది (మామూలురోజుల్లో అందరూ తాగుబోతు వెగవలేగా!)... మొత్తం బాకీ తీరగా రోండ్లోదలు మిగలాలని అంచనాచేసింది మరియమ్మ - పెళ్లి చదివింపుల్ని గురించి.

పాను ప్రకారం పెళ్లి సాగిపోతున్నది. మరియమ్మ క్షణం నించున్నచోట నిలబడటం లేదు పండిరీ, యిల్లా, పెళ్లి తానే అయిపోయింది.

మధ్యాహ్నానికి నాలుగు గొర్రెలమాంసం కూర, మసాలా దినుసుల ఘుమఘుమా పల్లె మీద పిల్లగాల్చే పీచింది. తన దృష్టిలో పెద్ద మనుషులయిన వాళ్ళందరికీ తోలిసారి, మలిసారి బలవంతాలతో కూరలు వడ్డింపించింది - పెళ్లి సైతం దారు మరియమ్మ అన్ని వందల వేల త్రేణువుల మధ్య కూర తిరిగి పోతున్నది, మరియమ్మ 'యిమాజి శేషకా'లో అప్పు అబరువు గూడా క్రమంగా నిరగజైపోతున్నది. వేరేవిధంగా తన ఆశ్చర్యాన్ని వెలిబుచ్చలేక యాకోబు మెలిగా నవ్వుకొన్నాడు. విందు ముగిసేటప్పటికి పొద్దు తిరిగింది.

సాయంత్రానికి మళ్ళీ పెళ్లి పిల్లలు సృష్టి అయినాయి. అతిథులంతా ఎడమచేపు ఆసీనులై వున్నారు. కుడిచేపున నూతన దంపతులు. ఆ ప్రక్కనే గోడ కాసుకొని మరియమ్మ చదివింపులవలెనే కేసి చూస్తున్నది మొదటి చదివింపు ఆవుల గోపాలానిది గోపాలానికి వడ ముగ్గురు సంతానం అందులో ఎనిమిదిమంది ఆడపిల్లల్ని బోలెడేకాడు. ఇంకా యిద్దరు పిండములు దిడ్డెందుకు తయారుగా వున్నారు. మరియమ్మ అనుకొంటున్నది - ఎనిమిదిమంది పిల్లలు - పిల్లదాని కొక్కటి చొప్పునైనా ఎనిమిది రూపాయలు చదివించాలి - అని. గోపాలం కొంచెం తాత్పరం చేశాడు. మరియమ్మ చూపులనుండి తప్పించుకొవాలని కఠిన ప్రయత్నాలు చేశాడు - తోడేలు బారి నుండి తప్పజూసున్న గొర్రెపిల్లవలె. రోండ్లోండి రోండురూపాయల నోటుతీసి వడ్డెంలో వేశాడు. పెంటనే లేచి పండ్లతో బడ్డాడు. మరియమ్మ బంగారమూరి వంకర్లలో చెనుట్టు పోసి నె

ఆ తరవాత పున్నయ్యమమొచ్చాడు. వడ్డెలో పున్నయ్యను ఆడంగులందరూ 'మామా' అంటారు. పున్నయ్యను గురించిన కథలు చాలా వున్నాయి. అతగాడు కొక్కం

చదివించలేదు. ఒక నేతపంచెల చావు తెచ్చాడు. మరియమ్మ పెదిమలు విరిచింది. అద్దకం వేసినా తను కట్టుకో సేందుకుగూడా ఆ వెడల్పు చాలదు.

మొహతాడు పెంకన్న యాపాయి. పెంకన్న నిజంగా మొహతాడుగాడు. అసలు పువ్వుగం వడ్డీ వ్యాపారం అప్పు విషయంలో ఏమీ గండకత్తెరు లేకుండా మరియమ్మ పెంకన్న నుగూడా పిలిచింది పెళ్లికి. ఆ తరవాత ఎట్టయ్యవి మూడు రూపాయలు ఎట్టయ్యపిడా వదిలివట్టుగా ఒక్క విడిలింపులో సారాపిపాదగ్రకు వెళ్ళాడు. రంగి అర్థరూపాయి. రంగికి నివేశన స్థలంకొరకు యాకోబు అరీ వ్రాసి పెట్టాడు పిచ్చిమండి పిలవకపోయినా వచ్చి తన విధి తను నిర్వర్తించింది మళ్ళీ కొంచెం ఆలస్యం.

మరియమ్మ నాలుగుమూలలా చూసింది అందరికన్నా ముందే వచ్చి పిచ్చిగాడు పిట్టల కెదురుగా కూర్చోన్నాడు. పిచ్చిగాడు ఏకాయితంపని వచ్చినా యాకోబు వద్దకు హాజరయ్యేవాడు. మిర్చి వ్యాపారంలో కొద్దిగా జనుజేసినట్టుగా కనబడుతుంది ఆ రెళ్ళలన్నీ యాకోబే రాశాడు. అందువల్ల మరియమ్మ వాడిమీద మంచినగరి పెట్టుకొన్నది. ఎటా లేదన్నా పాతిక రూపాయలు అనుకొన్నది. చాలామంది అంతే అనుకొన్నారు.

పిచ్చిగాడు కొంచెం తలపటాయిం దాడు, మరియమ్మ అట్లాగని అనుకొన్నది. కాని అది వాస్తవమైనట్టు కనిపించలేదు. అమాంతం లేచి పండ్లతోకి దారి తీశాడు. మరియమ్మ కొంచెం దిగ్భ్రమ చెంది, వాడి నెనకా లే పండ్లతోకి తొంగిచూశింది. సారాపిపాను ముట్టజేశాడు. మరియమ్మకు అరికాళ్ళకింద నిప్పులు పోసినంత పనయింది దొంగమందా కొడుక్కి వచ్చిడి చదివించను చేతగాలేదు. పైగా సారా...! డబ్బివ్వనివాడు ముందు బోలెక్కాడట!!

మరియమ్మ పశ్చేవంక జూసింది. పది పేను రూపాయలైనా లేవు అప్పటికప్పుడే మహ్యుతిక జనం పండ్లతోకి వారిపొయింది మిగిలివున్న వాళ్ళు ఆడవాళ్ళు. మరి బోయిన మరియమ్మ తమ్ముడివంక జూసింది. తమ్ముడు బాలమ్యతో ఆటలాడుకొంటున్నాడు!

పెళ్లి సైతం దారు మీద ఆకాశం పడటయింది. గుళ్ళో గంటలాగా గుండె కొట్టుకొన్నది మరియమ్మకు ఏమీ తోచలేదు. తోచక పాడుతున్న గ్రాంఘాన అనేసింది. "బన్ను వచ్చిందోయ్" - పాట (48-వ పేజీ చూడండి)

గెల్వండి రూ. 3,500

పజల్ నెం 8 నుండి 15 వర్క్ - పాల్గొనిన రూ 1,500 బోనస్ గలదు. నేడే ఒక కార్డు వాయండి. లేనిచో వచ్చే వార ప్రతిక చూడండి. ఫజల్ నెం 5, 6 కీ సెల్యూషన్ ప్రతి కాంపిటిటరుకు పజల్ నెం 8 ఎంట్రీలు గూల్పులతో పంపడమైనది

ఆంధ్రక్రాస్ వర్డ్స్ (A W)

రాజమండ్రి.

నామకర్త

‘లే’ వండమ్మ అమ్మయి గారూ! లేవండి అమ్మగారు కేకలేస్తున్నారు ఈ ఒక్కరోజు కాస్తంత పెందరాళి లేవమని! ఉహు లేపి లేపి విసుగెత్తి ఆఖరున చల్లటి నీళ్ళు చల్లా, పైమీద తుప్పటిలాగో చేస్తేనే కాని మెలుకువరాని నాకు మృదువైన మాటలతో మెలుకువ వస్తుందా నువ్వి మళ్ళా ఆరంభించింది లేవటం. ‘లేవండమ్మ అప్పుడే కాఫీ తయారయింది. చలారీపోతోంది కూడా’ ఈ మాటలు విని పిస్తున్నాయి నాకు కాని లేవడానికి కాఫూరిగా ఇష్టం లేదు. ‘ఊరుకల్వారంటున్న ఇవ్వారే త్వరగా లేచి తయారవండి’

చూసుకుంటోంది. ‘రాముడూ పొలంలోకి వెళ్ళి ఎడ్లను తీసుకొచ్చి దానా పెట్టి, గూడు బళ్ళు రెండు, గరిసె బళ్ళు రెండు త్వరగా తీసుకొనిరా’ పది గంటలకల్లా యిక్కడనుంచి బయలుదేరాలి! ‘ఏనుండి సూరమ్మగారూ అమ్మయి లేచినట్లుంది. కాస్తా కాఫీ, టిఫిన్ ఇవ్వండి’ ‘నువ్వి! నువ్వు త్వరగా పరుపుచుట్ట ఎత్తి హాల్ లాల్లో సర్దు’ అని ఒకటి తరువాత ఒకటి పనులు అందరికీ పురమాయిస్తోంది. ఊరుకల్వారంట అంటే నాకుంటే సరదా ఎవ్వరికీ లేదని చెప్పవచ్చు. త్వరత్వరగా ముఖం కడుక్కుని, కాఫీ, టిఫిన్ తీసు

తోడుకోర్కొ. ఇవన్నీ పెట్టుకో’ నువ్వు రోజూలా అల్లి చేస్తే మరి ఊరికి తీసు వెళ్ళు. బుద్ధిగా గదులోనే కూర్చోవాలి నీకేం కావలసినా ఇక్కడే ఉంటుంది. కొటమ్మ నడుగు’ అని చెప్పి వెళ్ళింది. ముస్తామ నిమిషంలో పూర్తి చేసుకొని, అమ్మ ఊరికి తీసుకొని వెళ్ళే మోసాన్ని భయంతో గదులోకివచ్చి కూర్చున్నా. నువ్వి కూతురు పన్నెండేళ్ళది. నాకంటే మూడేళ్ళు పెద్ద నామీద దానికంతో ప్రేమ. ఎప్పుడూ నాతోనే తిరుగుతూ, నే చెప్పినట్లూ వింటూ ఉంటుంది నాకు ఉబుసుబాదానికి మంచి మంచి కబుర్లు చెప్తూ వుంటుంది. బహుశా గంజలు నోట్లో

“రోషిని - మధుమూర్తి”

అంది. నాకు ఊరు కల్వారంట అంటే మహా సరదా ‘ఆ’ అంటూ ఎగిరి గంటేసి లేచి కూర్చున్నా ‘ఏ పూకే’ అని ఆత్మతగా అడుగుతే ‘ఆ సంగతులన్నీ అమ్మగారు చెప్తారు. త్వరగా లేవండి’ అంది.

ఆ రోజు ఇంట్లో చాలా సందడిగా ఉంది. ఆరు గంటలు కాకుండానే అందరూ లేచారు పొలి కాపు రాముడు, పనిమనిషి నువ్వి తొందరగా పనులు చేస్తున్నారు అమ్మ కూడావుడిగా నాకర్చకు, వంటవానికి పనులు చెప్తోంది మా నాన్నగారు పోయినప్పటినుండి మా ఆమోయింటి పనులు, పొలం పనులు కూడా

కొని అమ్మ దగ్గరకు పరుగెత్తాను వివరంగా ప్రయాణం సంగతేమిటో కనుక్కుందామని. అమ్మ పెద్దగదిలో ఇనప్పెట్టెలో నుండి వెండిసామానులు తీస్తూంది. ‘అమ్మా! అమ్మా! ఏ పూకే ఇవ్వారే వెళ్ళమట చెప్పా’ ‘చెప్తానుండు’ అని ఇనప్పెట్టెకు తాళం వేస్తూ అంది. తరువాత ‘కాంతం ఇవ్వారే పదిగంటలకల్లా బయలుదేరి వెజవాడ వెళ్ళాము. అక్కడికి పోయేప్పటికి సాయంత్రం ఆరుగంటలు కానవ్వు. అక్కడికే అక్కయ్య, బావ, చిట్టితల్లి, చిన్నాన్నగార్లు అందరూ వస్తారు ‘ఎందుకమ్మా! ఏమైనా వండుగా’ ‘ఆ రేపు ఈ పాటికల్లా పెద్ద వండుగ. ఎంత నందడిగా, సరదాగా ఉంటుం దనుకొన్నావ్. నీకు జ్ఞాపకమందా మూడేళ్ళక్రితం అక్కయ్య పెళ్ళిలో ఎంత సరదాగా ఉందో అట్లానే ఉంటుంది రేపుకూడా.’ ‘అయితే నాకు సరదాయేనే అమ్మా’ ‘అన్నట్లు మరిచిపోయాను.’ అంటూ అమ్మ నగలపెట్టె తలుపు తెరిచి, తన చిన్నప్పటి సరుకులు, కాసుల పేరు, దారుగల్లి, పాపిడి పిండ్రీలు ఒక్కొక్కటి పైపెట్టి ‘కాంతం! స్నానంచేసి వచ్చి క్రొత్త పట్టువరికి డీ, బాకెట్లు

వేసుకుంటూ, కూనిరాగంతీస్తూ కూర్చుం గుమ్మంలో కొటి అమ్మ ఇందాక చెప్పిన వన్నీ విన్నప్పటినుంచి నా కొక చిన్న సందేహం వచ్చింది రేపు పండగ అయితే అక్కయ్య వాళ్ళు ఇక్కడికే వచ్చివుంటే వాళ్ళు. మనం వెజవాడ వెళ్ళటం ఎందుకో తెలుకోవాలనిపించింది. కొటమ్మను పిలిచి అడిగాను. అది జవాబు చెప్పకపోవడం సరికదా ఒకటే నవ్వు. వది నిమిషాలపాటు ఆగకుండా నవ్వింది నా కెందుకో అర్థం కాలేదు. చివరికి కోపం వచ్చి ‘ఏయ్! ఎందుకట్లా నవ్వుతావ్ పిచ్చి ఎత్తినదానికి మరే. నేను అడిగిన దానికి సమాధానం చెప్తే చెప్ప. లేకపోతే ఇక్కడినుండి పో’ అన్నా. అంతటితో అగి ‘అయ్యో పిచ్చితల్లి రేపు మీకు వెళ్ళండి వెళ్ళి,’ అంది. ‘ఫీ! నువ్వు మరీను. ఇక్కడండకు పో’ అన్నా ఈ మాటలు మరింత కోపం ఒక మూల నీస్తుతో. కొటి నవ్వు కుంటూ హాల్లోకి పోయింది.

తలుపుగడియ గలుక్కుని వేసి లోపల కూర్చున్నా. అబ్బా పెళ్ళి పెళ్ళి నాకెందుకో చాలా నీగుగా ఉంది తలుపుకుంటే. కాని ఎంత సరదాగా ఉంటుందో తెల్లలో.

నారసింహలే హ్యుము

బంగారు చేర్చబడినది. మేహము, విక్కాక, నిస్సత్తువ శుక్ల వర్ణమును పోరించి బలమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 రు॥ దబ్బి రు. 8-4-0 పోస్టేజీ 12 అ. పి. సి. పి. డి॥ కం॥ పెని. ‘ఆయుర్వేదసమాజం’ పెరిడేపి-తెల్లూరు జిల్లా.

నాకు మూడేళ్ల క్రితం జరిగిన చూడకూడద అక్కయ్య పెళ్లి బాగా జూపకలేదు కాని, మొన్న ముగిసిన కేరళం గా కమ్యూని జానకి పెళ్ళయింది. ఆ అడపెళ్లివారికి మేమేదో వరసని మట్టాలపుతామని, బాళ్లు పిలిస్తే, పెళ్లి అన్ని రోజులు అక్కడే ఉండి అన్నీ చూచాను. అప్పుడు మా అమ్మ నాకప్పుడు పెళ్లి చేస్తుందో అనుపించింది. కాని నా కప్పుడు ఎంతో నీగుగా ఉంది.

పెళ్ళినాడు మా అమ్మ మంచి చీర కడు తుంది. అమ్మనడిగి కగలన్నీ నేనే పెట్టు కుంటాను పండుగకి అక్కయ్య వచ్చి నప్పుడు తనే పెట్టుకునేది అమ్మ కగలన్నీ. ఇప్పుడు నేను ఒక్కటే నా ఇవ్వను. అన్నీ నాకే పెద్దంది అమ్మ. అన్నట్లు జానకి చల్లలు నుగునూడా వస్తుందిట. కగలన్నీ పెట్టుకొని చల్లి తను ఏళ్ళెట్లు చేస్తా. లేకపోలే మొన్న వాళ్ళ నాన్నగారు మద్రాసునుండి తెచ్చిన గెజెట్ పెట్టుకొని చూపించటానికే అరిగిపోయింది. గొప్ప మరీను. నా చొరగల్గిమందర నుగున గెజెట్ విమూల.

పెళ్ళినే కాబోలు. అమ్మ నిన్నటి నుండి మారమ్యగారే కాకుండా మరెవరూ వంటవాళ్ళను పెట్టింది లద్దాలు, మినప నున్ని, జలేలీ చేయిస్తోంది. నాకు జలేలీ అంటే ఎంత ఇష్టమో అమ్మనడిగి పెద్ద లద్దాలు ఎంచి నా క్కా వలసిన నీ న్ని తింటాను. రేపు మరెమ్మల్లు ప్రవాడో, క్రిష్ణ, నామాట వింటారు వేరునెకగ కాయలు తెచ్చిపెట్టమంటే నువ్వే తెచ్చుకో అనేవారు. ఇప్పుడు వాళ్ళనే తెచ్చిపెట్టమంటాను నామాట విని చక్క గా తెచ్చిపెడతారు.

బాబా వాళ్లు ఇంకా రాలేదేమో! జా నకి పెళ్ళిలో ముందు రోజు కూడా వాయిం చారు. చేనడే మేళం కన్న సన్నాయి ఎంత బావుంటుందో! మా వూళ్ళో మంగలి చంద్రయ్య ఎంతో బాగా వాయిస్తాడు. ఎప్పుడూ 'కాంతమ్యగారికి పెళ్ళయితే ఊరికే వచ్చి వాయిస్తానమ్మా కడుపునిండా కమ్యుని భోజనం పెడితే నాలు,' అంటూ వుండేవాడు వాణ్ణి వచ్చి వాయించమని తప్పకుండా చెప్పారీ పల్లకిలోనో, కారు లోనో హాయిగా ఊరేగవచ్చు కారే బావుం టుంది కదూ. గాన్ రైట్లు ఎన్నో పెడ తారు. నాకు బలే సంతోషం అట్లా ఊరే గటమంటే అన్నీ బిద్దలూ చూడవచ్చు. మా వూరు కన్న రెజవాడ ఎంతో పెద్ద ఊరు. అందుకు చాలా నేపు ఊరేగవచ్చు. రాత్రి ఊరేగిస్తారు కాబోలు. నాకు రైట్లంటే చాలా సరదా అయినా నిద్ర మేల్కొని ఎవరంటారబ్బా తెల్లవాడూను. ప్రాద్దక

ఊరేగించకూడదా మరీను. ఏటా నిన్నటి మాటకేంగాని జానకి పెళ్ళిలో తన ప్రక్కనే కూర్చుని ఉన్నాడేం ఆ అమ్మాయి పెండి కొడుకు. అట్లా ఇక్కడ కూడా ఉంటాడు కాబోలు. అట్లా కూడా కూడా తిరుగుతోంటే నీగుగా ఉండదూ! పైగా నాచీరతో, తనకండువా ముడి వస్తూ

దుట. అదేమిటి. ఆ అమ్మాయి అడపిల్లలాగా కాటుక బొట్టు పెట్టుకుంటాడు. ఇంకా గాజులు కూడా వేసుకోవలసింది. మరేం! ఆ అమ్మాయికి, నాకు ఒక కంచం లో అన్నం పెడితే మాత్రం నేను చచ్చి నా తినను. అతని ఎంగిలి నేనెందుకు తింటాను? నాకు వేరే కంచం పెయ్యమంటాను. లేక

చీరల బేరం

క్రిందాడు ప్రభావతిగారింటికి పేరంటానికీ వచ్చిన ఆడ వడుచుల దృష్టి ప్రభావతి కట్టుకున్న చీర విదానే కేంద్రీకరించబడింది. దానికి కారణ మా చీర పాగ నుదనమే. నూలు పోగులు, సిల్కు పోగులు కలిసి నేయబడిన ఆచీర తగ్గా తగ్గా మెరుస్తూ ప్రభావతికి క్రొత్త అండాన్ని చూపింది. అక్కడి కొచ్చిన వారిలో ఎక్కువ మంది చీర వేపు ఆకాశో మానేరు అందరి దృష్టులు తన చీరవిదానే ఉండటం చూసిన ప్రభావతికి యింక కాల భూమి విదా నిలుస్తుందని ఎలా అనుకోవడం?

ప్రభావతిని “ఈ చీర ఎక్కడ కొన్నావమ్మా? చాలా బాగుంది” అని పరామర్శ చేసిన వాళ్ళలో ఎక్కువ మంది నలభయ్యో పడిలో కూడా పడ్డారు. కాని పాపం వారికింకా చీరల మోజు తీరలేదు కాబోలు! నిర్లందరికీ సమాధానం ఇవ్వటానికి ప్రభావతి ఏమాత్రం విసుగు చూపించ లేదు.

ఒకటిగా చీరలమ్మే కాదని పిలిచిన దగ్గర నుంచి, తేరం కుదిరే దాకా జరిగిన సంభాషణ ‘తు’ ‘ద’ లతో పహా గ్రామ ఫాను స్టేటు వినిపించినట్లు వినిపించింది.

ఆమె చెప్పిన సారాంశం. ఆ చీరలమ్మే కాదీ దగ్గర తను పిలిచేటప్పటికి అదొక్కటే చీరుండటం. ఇరవై రూపాయలు చెప్పాడుట మొట్ట మొదట. ఆఖరు తేరం పడ్డాయిను రూపాయలకిచ్చే డుట.

ప్రభావతి యింటి కొచ్చిన అమ్మలక్కలందరూ, తమ ముతములలో ప్రభావతి కట్టుకొన్న చీరనే తలుచుకొంటూ, ఆ చీర తాము కట్టుకుంటే ఎలా ఉంటుందో మనసులోనే ఉహించుకొంటూ యిక్కడ వేరేరు.

కారడ ఆనాటి రాత్రి తన భర్తతో- “ఏమండీ, నేనొకటి అడుగుతాను, లేదనకుండా తెచ్చియిస్తారా” అంటూ ముసేమునీ నగవులతో భర్త నడిగింది.

“అదేమిటా చెప్పకుండానే” అన్నాడు భర్త.

“ఆమాత్రం ఉహించుకో లేరుటండీ మరినూ”

“నేనేం బోయ్ తిమ్మ భూమి కొన్నావా

నీ మనసులో కొక్కలు తెలుసుకోటానికి?”

“అదిగాదండీ, మీరు నాకు చీరకొని పెట్టి ఎన్నాళ్ళయింది?”

“ఓ! చీరా! సతేరే, దానికేం, భాగ్యం, భస్తుతానీకు రాంగానే మెపుకు పోయి మంచి నేతచీరే పట్టుకొస్తారే”

“అట్లా గాదండీ నేను చెప్పిన చీరే కావాలి”

“బాగుండి నువ్వు చెప్పిన చీరంటే, బజార్లో దొరక్కదూ?”

“ఎందుకు దొరక్కదు? కాస్త నాలుగు కొట్లు చూస్తే, దొరుకుతుంది గాని. మీ కోసం ఎదురుగా పెట్టి అమ్మతారా ఏమండీ?”

“శ్రీరాగి”

“అమ్మా వాకదంతా ఎందుకుగానీ, డబ్బు నీచేతికే ఇస్తా, నువ్వే బజారుకళ్ళే తెచ్చుకొంటావో యింటిదగ్గరే కొనుక్కుంటావో, నీయివ్వం”

తరువాత పదిరోజులకు-

“చీరలమ్మా, చీరలు, సిల్కు చీరలున్నాయి, నూలుచీర లున్నాయి, మంచి మంచి నేతచీర లున్నాయి, చీరలమ్మా, చీరలు!” అంటూ బజార్లోనుంచి చీరలవాడి కేక కారడ చెవిలో దూరింది.

“ఒరేయి బాబూ, ఆ చీరలవాణ్ణి కేక య్యారా, త్వరగాపోయి” అని తన కొడుకును పురమాయించింది.

చీరలతను, ఒక మౌనాడు చీరల మూటతో యింటాకి ప్రవేశించాడు మూటవిప్పి రకరకాల చీరలు చూపించాడు.

“మాడండమ్మా, మాడండీ. ఇవి తెనారను సిల్కు చీరలు, ఇవి నూలుచీరలు. ఇవి నూలు, సిల్కు కలి నేతచీరలు. మీ కేరంగులో కావలసిన ఆరంగులో ఉన్నాయి” మీకు నచ్చినవి తీయండి.

కారడ ప్రతిచీర తీసి పరామర్శగా, చీర రంగు, నేత, బోర్డు రంగు, చూసింది.

“ఏమన్నీ, ఈ చీరలంత ‘తైను’ గా లేనే?”

“ఈ చీరలు ఇంత తైనుగా వుంటే, లేవంటా లేమమ్మా?”

“ఏమో? అంతేబాగా లేవు”

చీరలు చాలా అందంగా వున్నాయి. చాలా నున్ని తం గా కనపడుతున్నాయి. కాని కారడ, స్త్రీ సహజ లక్షణమైన, రిమాక్యును ప్యాను చెయ్యకుండా ఉండలేక పోయింది.

కారడ చెలిలు నీరజకూడా వుంది.

“ఏమే నీరజా, ‘బ్లూ’ రంగు చీర బావుందిటే”

“బ్లూ బాగానే వుందిగాని, బోర్డు రెడీ కలరు వేళాడు బావుండే.”

“ఈ గులాబీరంగు బోర్డు చూడు ఎంత బావుందో? కాని ఏంలాభం? చీరకు పచ్చరంగు వేళాడు. చీర అందం అంతాదాంతో ధ్వంసం అయింది”

పాపం చాలా చీరలు చూసింది కారడ కాని చీరరంగు నచ్చితే బోర్డు నచ్చేది కాదు. బోర్డు నచ్చితే, చీర రంగు నచ్చేది కాదు. ఎట్లా దానికి, దీనికి, జరకుదరటం?

ఆడబాళ్ళకు నచ్చని రంగులో, చీరలు ఎందుకు తయారు చేస్తారో కారడకు ఓ పట్టన అర్థం కాలే

“సరే గానీ, అపలు చీరలు ఎంత ధరలో వున్నయ్యో, చెప్పవో?”

“ధర కేంటమ్మా? కానీ తక్కువ తీసు మంటాం గాని మీ దగ్గర ఎక్కువ తీసు

ఒక గంటలో యావ్వనము
కామ సంభవ
 తాళవృద్ధి, సంపాదములు విచ్చుతరే పాలిలేవి. విరాళమిచ్చిన వృద్ధులయందు 43. ఉత్సాహము విచ్చుతు. రు. 2.50
 మదన మంజరి భార్యనీ
 184. నైవా ఉదారోడు, మిత్రము తెనాడ-ప్రసిద్ధుల పెడికేర పచ్చ పాళ్ళ రోడు. రాజమండ్రి-కళ్యాణదాస్ డి. కో మెజన్ రోడు. నల్లూరు: అభ్యుపాసక పార్వతి

కొంటామా? మీకు నచ్చిన మీరే తియ్యండి”
ఇన్ని మంచి మీరలలో, కారదకు ఒక్క
మీరే, ఏరటం తలకు మించిన పని అయింది.
అదిగాదని ఇది, ఇదిగాదని అది, నాలు
గయిదు సార్లు, తన నెలకను మార్చింది.
“సరే, దీని ధర ఎంతో చెప్ప”
“తేరం లేకుండా చెప్పనవ్వదు.”
“నిన్ను తేరం ఎవడు చెప్పమన్నాడు,
నీవలు లేటు చెప్ప”
“ఆ మీర పద్దెనిమిది రూపాయలు”
“అమ్మో, పద్దెనిమిది రూపాయలే”
అంది కారద.
“ఇతను మీరలకు ఉన్న ధర కన్నా,
రెట్టింపు చెప్తున్నట్టున్నాడు.” అంది నీరజ
“నేనేం... కుక్క చెప్పటం లేదమ్మా,
ఈ మీరలే నెలకలకు ముప్పుయి రూపాయ
లకు కూడా అమ్మేయి ధరలు తగ్గినయి
గనుక... రూపాయలే చెప్పాను మీ దగ్గర
ఎక్కువ తీసుకుంటే మాకు మాత్రం అది
ఉండొద్దుటండి”
“మరీ విచిత్రంగా చెప్తున్నావేమయ్యా?
మన్న నేగదూ, మా ప్రక్కంటావిడ పద్దా
లుగు రూపాయలుకు ఇటువంటి మీరే
కొంది”
“ఆ రకం మీరలు మా దగ్గర లేవండి”
“మీర ఎన్ని గజాలంటావు?”
“ఏడు గజాలుంటుంది కావాలి నీవు,
కొలిచి మారుకోండి.”

కారద మీరను ముడత విప్పదీసి కొలిచి
చూసింది తన మూరలో. సరిగా ఏడు గజా
లుంది.
“సరేగాని ఈ మీర ఎన్నాకుంటుం
డంటావు?”
“అది నేనెలా చెప్పగల నమ్మగారూ?
అది మీ వాడకొన్ని బట్టి ఉంటుంది. అర
జలను మీరలలో, ఆ మీరను వాడితే, రెండు
సంవత్సరాలు కచ్చితంగా ఉంటుంది.
మీరే తెలుస్తుంది, కట్టి చూడండి.”
“ఇది కోజా కట్టుకోదానికి పనికొచ్చే
టట్టు లేదే?”
“అదేమమ్మా అలా అంటారు. ఎంత
మంది ఈ మీరలు కోజా ఉంటే కట్టుకోటం
లేదూ? ప్రక్క బజార్లో ఎంత మంది
కొచ్చా నీ మీరలు? వాళ్లను కనుక్కోండి”
“సరేలే, వాళ్లింటే! పోయి మే మిప్పు
డెక్కడ కనుక్కోండి?”
“మిమ్మల్ని కనుక్కోమని గాదండీ,
మీకు నమ్మకం లేదంటే చెప్తున్నాను.”
“సరేలే ప్రాద్దు పోయింది, అవతలవంట
గావాలి. లేట్లు, ఎంత కిస్తావో చెప్పు”
“ఇంకా ఏం చెప్పమంటారమ్మ
గారూ? అన్నీ తెలిసిన మీరే తేరమడిగితే
నేనేం చెప్పను.”
“కాదు, కాదు ఇంకో ధర చెప్పు!”
“పోనీ మీరే చెప్పండి, ఇంకో ధర.

కడుమయితే మానుకొంటాను, యిద్దమయితే
ఇస్తా వా ధరకే.”
“సరే, వన్నెండు రూపాయల కిచ్చే
నయ్యే.”
“ఏమమ్మా, అరురూపాయల తెగోస్తూ
న్నావే? ఎవ రిస్తారమ్మా యీలాంటి మీర
వన్నెండు రూపాయలకు?”
“మీరలను తేరం యింకా మదిలేటట్టు
లేదని మీరలన్నీ సద్దుకుంటున్నాడు మాట
కట్టుకోటానికి. కారద నెలకకు చేసిన మీరకూ
డా తీసుకొని మాటలో పెట్టబోయినాడు.
“అలా అది తీస్తావేం? తేరం లేల్లు.
నువ్వేం అమ్మకోటానికి రాతే?”
“మాకు ఏవో రెండు డబ్బులు మిగలా
లనేగదా మేము ఈమాట నెలకని పెట్టు
కొని నీధులెంబడి తిరగటం? మాకు మోస
మాలిగూడా గిట్టకుండా అడుగుతా
లేమమ్మా?”
“నీకు గిట్టకంటే, బాగానే గిట్టుతుంది”
“అఖిరి తేరం, పదమూడు రూపాయల
కిచ్చేయ్యి” అంది కారద చెల్లెలు నీరజ.
“అబ్బో, అయిదు రూపాయలు విరగ్గో
కారూ నేనేం తినాలమ్మా?”
“ఇంక తేరంలేదు ఆ ధరకి నీ యియ్యి
లేకపోతే వెళ్లు”
“మీరే వోటి తేరమమ్మా, వత్సాలుగ
రూపాయలు చేసుకోండి”

“ఇంకో దమ్ముడి ఎక్కువయితే మా కవచం లేదు, తీసుకోళ్లు” అని అంది కారద.
చీరల చేరగాడు మూటబిప్పి కారద పెరెక్కు చేసిన చీరతీసి యిచ్చాడు.

“యీ చీరరంగు వెలవదుగదా?”
“వెలవదు, వెలవదు, నేం చెప్తున్నా గదమ్మో.”

“ఏమో? వెలుస్తుందేమో?”
“అరుగులుంటే చీర కట్టిన తర్వాత వెలిస్తే, నాకు వాపసు యిచ్చయ్యింది నేను తీసుకుపోతాను”

“నువ్వు మాకు మళ్ళీ కనపడక పోయి నావా?”

“రామ, రామ, మా జీవితమంతా చీరల చేరమయితే ఈ ఒక్క నాటితో సరా?”

ఇన్ని రాధాంత సిద్ధాంతాలయిన మీదట కారద పదమూడు రూపాయలు చీరలబిక్కి యిచ్చి, ఆచీర తీసుకొని పంపించేసింది.

“ఏమండీ, ఈ చీర చూసేరా, ఏం చక్కావుందో? మీ కలాగుంది?” అంది ఆనాటి పాయంకాలం ఆఫీసునుంచి తిరిగి వచ్చిన భర్తతో

“మాడడానికి వాగానేవుంది. ఎంత పెట్టి కొన్నావే?”

“మీరు కనుక్కొండి”

“పదహారు, పదిహేడు రూపాయలుండొచ్చు”

“మీరయితే, ఆధరకే తెచ్చేవారు లెండి బజారులో”

“అవునులే, మీ అడవాళ్ళలాగా, మాకు చేరం చెయ్యటం చేతకావద్దూ?”

“అవునండీ, నాళ్లు చెప్పిన ధరకు తీసుకుంటే మనకు నష్టంగాదుటండీ”

“వాళ్ళమీద నువ్వు నమ్మకముంచితే, మనకు అడగకుండా నే నరసమైన ధర చెప్తాడు. చేరం చేసే వాళ్ళు అని తెలుసుకుంటే ఒకయిదు రూపాయలు ముందుగానే పెంచుతాడు ఎందుకయినా మంచిదని. నువ్వు చేరం మొదలు పెడుతావు. ఒక్కొక్క రూపాయ అతి కష్టం మీదే తగించుకొంటూ వస్తాడు. మరీ కష్టం మీద రెండు మూడు రూపాయలు తగించి మీకు గాబట్టి ఈ ధర కిస్తున్నాను. అంటాడు. నువ్వు దాంతో పొంగిపోయి, ఆ తగించిన ధరకు తీసుకుంటావు. అది అసలు ధరకు రెండు మూడు రూపాయలు ఎక్కువగానే వుంటుంది. చేరం చేసి కొన్నామనే తృప్తి మీ అడవాళ్ళ మా ఉంటుంది చేరం చేసినందుకు అధికలాభం వాళ్ళమా ఉంటుంది”

“అయితే మీరనేది వాడు మమ్మల్ని బోల్చా కొట్టాడంటారు”

“అలా అక్షరాలా చేరం చెయ్యటం మనేది మాడు వంతులు నష్టంగానే పరిణమిస్తుంది. అవతల వాళ్లు మన ముఖ కళవలెకలనుబట్టే తెలుసుకుంటారు. మనం చేరం చేసేది చెయ్యండి”

* * *

ఇంకో పొరిగావిడ కారద కొన్న చీర నే, పన్నెండన్నర రూపాయలకే కొనుక్కొంది. చేరంలో ఆమెది మరీ ఘట్టి చేయన్న మాట.

* * *
కారద తమ్ముడు నువ్వురావు సంక్రాంతి పండుగకు కారదను పుట్టింటికి తీసుకెళ్తాడు. పండుగకి చీర పెట్టారు పుట్టింటివాళ్లు, అది యిండు విండు కారద కొనుక్కొన్న చీరలాంటికే. కనుక్కొన్న మీదట, చీరను బజారులో తమ్ముడు నువ్వురావు పది రూపాయలకే తెచ్చాడు అని తేలింది

అంత చాకగా చీర ఎలా దొరికిందని విసుపోయి తమ్ముడితో, “ఏం తమ్ముడూ, పది రూపాయలకే ఎట్లా ఇచ్చాడురా ఆ చీర?” అని అంది కారద.

“ఎట్లా ఇయ్యడ మేమిటి. దాని ధర అంతే గాబోలు అంతకే ఇచ్చాడు. మన పండుగ నీకు తెలుసుగా, చేరం చెయ్యమని”

“అయితే అట్లాంటి చీర నే నేను పద మూడు రూపాయలకు కొన్నానురా?”

“ఇంకేం, మాడు రూపాయల టోపీ వేశాడన్న మాట” అన్నాడు తమ్ముడు నువ్వురావు.

పాపం కారదకి ఆరోజున సరిగా అన్నం నయించక పోవటమేగాక నిద్రగూడా పట్టలేదు

★

దినదినమునకు ఇంక స్వచ్ఛమైనటువంటియు, ఇంక మృదువైనటువంటియునైన పర్షము

రెక్సోనా 'కేడెట్' మీ చర్మమునకు క్రొత్త ఆరోగ్యమును మరియు మనోహర త్వమును తీసుకొనిరావివ్వంది.

రెక్సోనా

ఇది ఒక్కటే 'కేడెట్' తో గూడిన సబ్బు

* పిత్తూరమువద్ద తల్లూకూడెం ఒక ప్రత్యేక మిశ్రమమునకు రిజిస్టర్ చేసి

R.P. 35-410 TL

హైదరాబాద్ లోని రెడ్ క్రాస్ హాస్పిటల్, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ఆరోగ్యశాల

కరోడా

ఒకటవ తారీఖుని యే భగవంతుడు సృష్టించాడోగాని దాని మహత్వ మాత్రం వర్తనాతీతం సాధారణంగా చాలా మందికి గత ముప్పదిరోజుల ప్రపంచ యాత్రకు ఆరోజు ప్రవనక్షత్రం. కొంత మంది అదృష్ట భువీబలకుమాత్రం రాబోయే నెల యాత్రకు అయిలుజెండా అంటే ఆధార స్తంభం ఏవిధం గామాచినా నెలజీత గార్లకిరోజు ఇలవేల్పులాంటిదని చెప్తే అందులో అతిశయోక్తి యేమీలేదు.

పాపం మార్పుకోడానికి ఇబ్బందిపడతాడా బ్రాహ్మడు? అన్నాడు మా హెడ్డు ప్రక్కనే కూర్చుని రెఖ్కులతో కళవళ పడుతూన్నా నేమో నేను అప్రయత్నం గానే ఆ ఫరవాలేదులెండి ఇవ్వవలసిన చోట పదికితక్కువ ఎక్కడా లేవులెండి అనేశాను మా హెడ్డు ఫక్కున నవాడు సాధ్యమైనంతవరకు జీతం పుచ్చుకొన్న తారీఖునే ఇవ్వవలసినవాళ్ళు! ఇవ్వదలచి నది యావత్తు ఇచ్చి ఇంటికిచేరడం నాకు రివాజు ఈ నెల అందరికీ ఇచ్చేసి తీరా

గాను “ఇది ‘కరోడా’ అండి” అన్నాడు. “కరోడా! కరోడా! అంటే” అన్నాను. “ఇది మారదండి” అన్నాడు. నాకు నవ నాళ్ళు క్రుంగిపోయినట్టు య్యాయి మా యింటికి సంత వళమెలుంది. జేబులో ఆ రూపాయిలెప్పు ముసోటిలేదు. పోనీ ఎలాగో అతడు పరిచయజేసినక మర్రిసంతకి ఇస్తానంటే ఒప్పుకుంటాడు అనుకొంటే మరి ఈ మారనిరూపాయి-అన్నట్టు ‘కరోడా’ సంగతి ఏమిటి? మిగతా మారా నారా మాటేమిటి? ఎలాగో కష్టపడి నాళ్ళు

కారణాలు

నెలకు నెల జీతాలవార్షికగ్రహణంబీయినా మైమాట వాస్తవమైనా మరి నా బోటి తక్కువజీత గార్ళు విషయంలోమాత్రం ఇది ముమ్మాటికి నిజము నేను చాలవఆశ్రు మొదటిరకంలోవాణ్ణి. ఆనాడు ఒకటవ తారీఖు. నేను జీతం పుచ్చుకొందామని పెళ్ళుకున్నానన్నమాటేగాని బుట్ట అమాం బాపకుం రెఖ్కులతోటి తిరిగిపోతుంది ఇందులో ఎకరెవరికి ఎంత ఈయడం? ఎక రెవరి మనస్సులు ఎంతటితో తృప్తిపొందు తాయి? ఎంత విసుల్పుకొంటే వచ్చే ముప్పదిరోజులూ నెట్టుకుపోతాయి? ఎటూ నరిపోని రాబోయే రూపాయలతో వ్యవహారమెలాగా? ఇల్లాంటివి నా ఆలోచనలు. ఇల్లా అతలాకుతలం అయిపోతూనే జీతాల బల్లదగ్గరకు చేరాను. నాకు రావలసినది డిట్రైన్ నాలుగు పై చిల్లర. ఏడుపదులు నాలుగురూపాయలు చిల్లర బల్లమీదపెట్టా దా నుమాస్తా. “అన్నీ పదులే ఇచ్చార

వద్దుమాస్తే నాలుగురూపాయల చిల్లర ఉన్నాయి అంటే ఏడుపదులు ఏ కావకు గానైతే నేం తిరోపితమయ్యాయన్నమాట! ఈ నాలుగురూపాయలతోటి నెల అంటే ముప్పదిరోజులూ గడవాలన్నమాట! మాడండి అవ్వ! డిట్రైన్ రూపాయలు తీర్చా నంటే మర్రి డిట్రైన్ రూపాయలు వాడుకో వచ్చుగా. ఇక సంతకి పొందికీ ఈ నాలు గూను ఎర ఇక యాత్రప్రారంభించాను. ఒక రూపాయి జేబులోచేసుకొని సంతకు బయలుదేరాను చింతపండుకొని ఆ రూపాయి వాడికిచ్చాను రూపాయి చేతిలో వడటంతోటే వాడి కళ మారిపోయింది. వానిని తీరగేశాడు బోరేశాడు. తరువార మీటించి మోగించాడు. రాతిమీదవేసి చితకకొట్టేడు. నేను కాతాదానువటం చేత ఏమీ అనలేక నా మొగంకేసి తెల్ల బోతూమాసి వెదిమిలిచాడు. “ఏమి టోయి మారదా ఏమిటి” అని తానీగా అడి

రూపాయలతో గడుపుకొందామనుకొంటే అందొకటి కరోడాయ్. ఇన్ని ఊహంతో నా తల గిట్టునతిరిగింది. ఎలాగైతా యీ రూపాయి మారుస్తేగాని నెల గడవదు. కనుక కొంతెం బూకరిద్దామని ఈనా తట్టింది. “అదేమిటోయి అలాంటావు? ఈ రూపాయి అంటే ఎక్కడనుంచి వచ్చిందో తెలుసునా? బ్రెజిల్లోనుంచి వచ్చేనో బుల్లలో పెట్టబోతావు బ్రెజిల్ అంటే

కు మ్మ ★ బొ ల్లి

వగైరా మేకుమచ్చలు, నెగ, నవాలు వ్యాధులకు, గ్యారంటీ చికిత్స, క్యాబ లాగు ఉచితం జి వి రెడ్డి అండ్ కో., (రీజిస్టర్డ్) “భాస్కరాశ్రమము” గోపాల పురం, తూ గోదావరి

ఏమిటో తెలుసుకొని అక్కడికి మళ్ళీ తిరుగు లేదన్నమాట. నువ్వు మారడంలే చెల్లు తుందా? అన్నాను. “నన్ను కాదపెట్టకండి బాబు. పోనీ మీరే మరోచోటమార్చి నా డబ్బులు నాకు పారెయ్యండి బాబు” అన్నాడు.

ఇంక అతనితో రెట్టిస్తే ఆ సంతలోనే మారదని ఆమెరకొని ఈమెరకొని రూపాయి మార్పు పోయాను కాని ప్రతివాడు మొగ మాటంచొప్పున మార్పుకు వచ్చి ఇప్పుడే వాడే. నాకు ప్రాణం విడుగురావడమేకాక ఉడుకు బోతుకలనామా వచ్చింది. ఆ సంతమట్టుక అంత అరుతే. ఎలాగో ఇల్లు చేరాను.

ఈ కరోడావిషయం నాకు ఒక పెద్ద సమస్య అయిపోయింది. ఎలాగ దీనిని మార్చడం. అసలు మార్చడం తప్పొచ్చిపోయింది ఇది మారదని తెలిసివుంది ఒకనిచేతిలో దీనిని ఏమొగం పెట్టుకొని పెట్టను? అలా పెట్టడం మోసంలో చేరదా? ఇది ఎంత పొడుపని....

అయితే మరి ఇది నా దగ్గరికి ఎల్లా వచ్చింది? ఎవడో మోసంచేస్తేనే వచ్చింది గదా! మరి ఇది ఆ మార్గాన్నే పోవాలి గాని మరోఎత్తు ఎల్లాగా? కనుక మోసం చెయ్యడం విషయంలో తప్పులేదు.

అలాగనిచెప్పి ఇది తప్పుకాకుండా వుంటుందా? ఎవడికైనా చేతికిచ్చినప్పుడు పట్టుబడితే ఏదో తప్పుచేసినట్టు బాధపడు

తున్నామేలేదా? ఒకడు మోసంచేకాడంటే మనముకూడా చేస్తే అది మర్యాద లక్షణమాతుందా?

ఇలా తిరుగ బోర్లాపడుతోంది నా మనస్సు ఇల్లా రోజులు గడిచాయి. మొదట కొన్ని రోజులు ఇదింక మార్పుకూడదనుకున్నానుగాని అవసరం వచ్చినకొలది అవకాశాలు దొరకటం మొదలుపెట్టాయి.

మారనివి వస్తే మార్చుకుందా అంటే మనకు చెల్లదుకనుక ఎలాగో అవసరం గడువు కోవడం విధి కనుక ఇంకా ఇటూంటితే వస్తూవుంటే ఖిన్నమవుతుంటే ఇవే ఎక్కువై మంచివివచ్చే ఇంట్లో మిగిలేవి ఇవే అవుతాయిగనుక వచ్చే తక్కువరాల డిలో ఇటూంటి లోపాలుకూడావస్తే మరి కష్టంకనక దీన్ని మార్చడంలేదు. మంచి రూపాయలు తక్కువగా మారతాయి. ఇటు వంటివి మార్చాలంటే కొంత ప్రయత్నం చెయ్యాలి ఇవి ఆలస్యంగా మారతాయి. అంతే దానికి దీనికి లేదా ఇదిమాత్రం నాకెంకాదా? దానికిదీనికి కొత్తపాతా కుంజే లేదాఅన్నమాట. ఇది పెకండు పోండ్లన్నమాట పెకండుపోండు వస్తువులు కొనడం మానేస్తున్నామా?

ఇలా మళ్లీయి డోహాలు అవసరాన్ని బట్టి అయితే ఇక మార్చేద్దాం ఈ నెలఖరు రోజులు గడుస్తాయి అన్న నిశ్చయం కలిగింది.

సరే ఇక మార్చడానికి ఉపాయ మేమిటి? ఆలోచించాను మొదటిది మనకిచ్చినవాడికి మళ్ళీ యిచ్చేయడం చాలరోజులు అవడం చేతి అది సాధ్యంకాదు. తరువాత మోసం చెయ్యడం మనకి కష్టంకనుక ధారాళంగా వీ షావుకారిదగ్గరకైనావెళ్ళి చిల్లరిమారకం ఎక్కువగాఇచ్చి చిల్లరి తీసుకోవడం.

నాకీ గండ్లోసంగతి బాగా వచ్చింది. ఎందుకంటే మోసం అవసరంలేదుమాడండి. నేను వెంటనే ఒక షావుకారుదగ్గరకువెళ్ళి ఆ రూపాయికి చిల్లర ఇమ్మన్నాను “ఇది మారదండి” అన్నాడు. “తెలుసుకోయి; ఎంత కథా తీసుకొని చిల్లర ఇస్తావు” అన్నాను “అరజాలు ఇవ్వండి” అన్నాడు. “ఒక అణా ఇస్తా”నన్నాను “వీలులేదన్నాడు. నాలుగైదు కొట్టు తిరిగానుకాని పావలా తక్కువ అడిగినవాడెవడూ లేడు.

అసలు వృత్తిపన్ను కే కాదనుకుంటే యీ మారకపు పన్నులుకూడా వడితే ఎల్లాగా? అన్నే ఇక ‘కంటక నైవకంటకం’ అన్నమాటే. కుక్కకాటుకి చెప్పబట్టి.

రూపాయి పట్టుకొని ఇంటికేపోయాను. న్యాయానికిపోతే నా గ లేదు మోసం చెయ్యాలి. ఎవరిని మోసపుచ్చగలం?

తెలివిగలవారైన మోసపుచ్చలేం. అజ్ఞాను లని మోసపుచ్చాలి వానీది నెలకొనండానే జీతానికి దంపుతుంది దానికి పారేస్తే సరి. దానికి మోతగితే తెలియదు. దాని ఏడుపది ఏడుస్తుంది. దాన్ని ఇల్లాగే ఏడిపించాలి.

అదే జీవితగా పెట్టుకొని ఉన్నదాన్ని ఏడిపించడం మరీఫూరం అని జాలేసింది. కాని అవసరం ఉందికాదు అది సమాధానం చెప్పింది. “మనకి వరుసగా ప్రతిష్టాను. మనం మార్పులేం వాళ్ళు కాళ్ళో కడుచో పట్టుకొని ఎల్లాగైనా మార్పుకొంటారు” అని.

వానీది అడగనూ అడిగింది, ఇవ్వనూ ఇచ్చాను. కాని అది సాయంత్రం పనికి వచ్చి నేను ఆఫీసునుండి వచ్చే వా కా అక్కడే కూచుండి. ప్రాద్దున్న ఇచ్చా నన్నమాటేకాని నాకు సందేహంగానే ఉంది దీన్ని సమయంలో చూకేటప్పటికి నా కుండె గుటుక్కుమంది. దానిని తప్పించుకొని ఇంట్లోకి వెళ్ళిపోబోయాను. కాని అది ‘బాబుగారు ఇది మారదండి’ అంది నేను ఏమీ ఎరగనట్టు ఏడి? అన్నాను. ‘మీరు ప్రాద్దున్న ఇచ్చిన రూపాయండి’ అంది. అది మారకపోవడ మేమిటే? మారకపోతే నాదగ్గరకైనాత్రం ఎల్లాగవచ్చింది? పోయి మార్చుకో. ఏ కళ్ళన్నగాడో అంటే సరే? మిమ్మల్ని తిప్పులు పెడదామని అని ఉంటారు. మీరు మాకుమలే మార్చగలరా? ఏదో కాకు కడు పులుపట్టుకొని బలేమారితే వాళ్ళే యిస్తారు. పో అని కనీరాను అది కిక్కురుమనకుండా పోయింది. నాకు కొంచెం కుండె దిటవు వడింది.

మర్నాడు ప్రాద్దున్న పోజనానికి లేవ బోతున్నాను ఇంతలో రాక్షసిలా వక్తా వచ్చింది ఆ వానీది. “ఎంతమానీనా ఈ రూపాయి మారలేదండి బాబుగారు. మరోటి ఇప్పించండి బాబూబు” అని జేవు లాడింది. నాకు జాలేసింది. పోనీ దీనితో లేమిటి అనిపించింది. కాని మరోటి ఇవ్వడానికి రూపాయి ఏడి? అలాగని చెప్పితే నాకూషీ!

‘పోతే! ఇచ్చింది మంచిదికాదన్నావు. నీకు మళ్ళీ జీతాలాచ్చానే ఇవ్వడం పోఅని కనీరాను. (ఇదొకవిధమైన ఘరానా) అది పోనీయండిబాబు, ఈ రూపాయిమాత్రం వద్దంటూ గొణుక్కుంటూ వక్తా పోయింది.

అదిపోయాక క్రిందపడిన రూపాయిల చేతితో తీసుకోబోతుంటే బస్తా ధాన్యం

రు 1000 బహుమానం

తెప్పర్ క్యూర్

(రిజిస్టర్డ్)

కుష్టు, బొట్టి, సుఖరోగాదులకు
గ్యారంటీ చికిత్స.

అన్ని భావలలోను కేటలాగు ఉచితం.

లక్ష్మీ అండ్ కో

(రిజిస్టర్డ్)

H.O వాల్తేరు, ఆర్. యన్.

ప్రాంతీలు:

2/135 బ్రాడ్వే, మదరాసు.
గాంధీనగర్, విజయవాడ.
కటక్, సికింద్రాబాదు,
రాజమండ్రి etc

ఎడైకంటే బరువనిపించిందంటే నమ్మండి. ఎల్లాగరా దీన్ని వదల్చుకోడం.

మర్నీ తీరంవచ్చిందికాని ఈ రూపాయి వదలలేదు. ఆ రూపాయి లన్నీ ఖర్చయ్యాయి. ఇది మారలేదు. నాకేమీ పాలు పోలేదు.

ఇలా నేను ఇబ్బందిపడుతూన్న సమయంలో మా సుబ్బారాయుడు తాత వచ్చాడు. మామూలుగా 'ఏమిటోయి వికే హాలు' అన్నాడు. నాకు ఇంకకంటే ముఖ్యమైనది మరొకటి ఏమిటోచ నేలేదు. 'ఏమిటోవయ్యా! ఇదివరలో ఎరగం. ఏ రూపాయి అయినా ఇచ్చే మారేది ఎదట వాడుగూడా అంతగా పరీక్షించేవాడు గాదు. ఇప్పుడు రూపాయికి అరగంట పరీక్ష అయితే నేగాని ఎవడూ పుచ్చుకోటం లేదు. వచ్చిపోతున్నాం అడుగడుక్కి ఈ రూపాయిలతోటి. నా దగ్గరకి రెండు నెలలయి ఒక రూపాయివచ్చింది. ఇప్పటికీ అది నన్ను వదిలిపెట్టనట్టోంది. ఈ కనికవృత్తిలో రూపాయి దండగపడడమంటే కష్టంగా ఉంది.

ఇలా మొదలుపెట్టాను సంతోగోడు. అవసరం; తే అవసరం ఆలోచించకుండా. అతడు తాపీగా విన్నాడు. "పోనీ కాఫీ షోప్ లో ఆ డోపిడీలో మరుతుంటేమో చూడలేకపోయాం" అన్నాడు నాకిది ఇదివరలో తోచినవిషయమే. కాని అక్కడేదైనా అభావంతే అనేకరికాల వాళ్ళంటారు. వారందరిముందర బాగుండజేమో! నగుతాల్లు వస్తాయేమో అని వెళ్ళలేదు" అన్నాడు.

"అయితే నువ్వు ఏ ప్రయత్నం చేశావు" అన్నాడు. గతం చెప్పాడు. అల్లాగా అంటూ మా తాత సర్దుకొని కూర్చున్నాడు.

"అల్లాయి నువ్వేసినపని అంతమంచిది కాదు. మమ్మల్ని అరవైరోజులు నిన్నంటి పెట్టుకు ఉండేవాళ్ళకి నువ్వు టోకర్లు కేస్తే ఎల్లా చెల్లుతుందనుకున్నావు? నీతో పరిచయంలేక, అదే మొదటిపరిచయమే యుండి, మళ్లా అతనితో అవసరంరాదనే నిశ్చయమంటే అలాంటిపని చెయ్యాలి. అదైనా కూరీనాలో చేసికొనేవాళ్ళని ఏడి పిస్తే ఈ సురు నీకు తగులుతుంది నువ్వు చెప్పినట్లు తెలుసున్నవాళ్ళని టోకర్లు కొట్టించలేవు. ఇక ఈ మారినరూపాయి గ్రహించేవారెవరో తెలుసునా?" అని అగిపోయాడు నాకేనీమాపో. 'ఎవరు?' అన్నాను. 'నీబోటివాళ్ళే' అన్నాడు చిరునవ్వు నవ్వుతూ.

నేను తెల్లబోయాను ముందు మాట తోచలేదు. తరువాత సర్దుకొని ననుగుతో

'నాబోటివాళ్ళకేం? అన్నాను యధార్థం గుండెల్లో గుద్దినట్లున్నప్పటికీ.

'నువ్వు మరోలాగనుకోకోయి నేను నిజం చెబుతున్నాను. నాప్రవానికి నీకు మంచిరూపాయేదో, కరోడా యేదో తెలియదన్నమాట. కనిపెట్టడం నీచేత కాదని నీదగ్గరకువచ్చినరూపాయే సాక్ష్యం. నే చెప్పేదేమిటి?' అన్నాడు.

అతను అల్లా అంటుంటే నే నీని చెప్పాను! విస్తపోయి అల్లాగే మాస్తా కూచున్నాను.

'నీదగ్గర రూపాయి యేదీ?' అన్నాడు. అప్పుడది కేబుల్ నేతండి తీసి ఇచ్చాను. పుచ్చుకోగానే మోగించాడు. ఒకసారి తోచే 'ఇకనేం' అన్నాడు తిరగామరగా తేళాడు. 'అరిగిపోయింది' అన్నాడు. అరిచేతిలో ఆడించి 'అరిచుకు' అన్నాడు. నాకిందులో ఒకటికూడా తేలలేదు. 'ఏమిటయ్యా అది. అసలువిషయం ఏమిటో వివరంగా చెప్పబాబు బ్రతికిపోతాను. నిజానికి నాకేమీ తెలియదు అని ఒప్పుకొని శిష్యుడిలాగా జిజ్ఞాసతో రూపాయికేనీ పరీక్షిస్తే అన్నాను 'మాడు అల్లాయి ఈ మోత గుల్లమోత, మోగించి మాడు' అంటూ తన దగ్గరన్న మంచిరూపాయి తీసి ఇచ్చాడు నేను రెండూ మోగించాను. (నిజానికి నాకు మోగించడం చేతకాదు) నాకు మోత సమంగానే ఉంది. 'ఏం మోత కేం రెండూ ఒకలాగే ఉన్నాయి' అన్నాను. 'అల్లాగా' అని వెక్కిరింపుగా అని 'ఇల్లా

గియ్యి' అని పుచ్చుకొని ఖంకున మోగించాడు. అతని రూపాయి 'ఖంకు' మని మోగుతోగంభీరంగా ఉంది నా రూపాయి డబ్బు మోతలా గుల్లగావుంది. అది అనుభవమీద తెలిసికోవాలిగాని చెప్పడం కష్టం.

'మాకావా లేదా' అన్నాడు 'ఇంకా నూ' అంటూ నా రూపాయి బోర్లించాడు. అంచు అరిగిఉంది. రెండు రూపాయలను చేతిలో ఎత్తిచూడమన్నాడు. నా రూపాయి తేలికగా ఉంది 'మాకావా అవలతుణాలు' అన్నాడు. నేను ముగ్ధుడినైపోయి పరీక్షిస్తున్నాను.

అతడు పోగించాడు ఇల్లాంటి తోటలు. ఇంకామాడు గీతలు, గంటలు ఉంటాయి. ఈ మధ్య చేతరూపాయలు వస్తున్నాయి. అవి మంచి రూపాయల్లాగా పాఫీగా ఉండవు అవన్నీ గమనించికొని రూపాయి తీసుకోకూడదు ఏ లోటున్నా మోతలో లేదావస్తుంది మనిషికి నాడిలాగా రూపాయికి మోత నిదానం. తెలిస్తే వాడు ఉండుడు. ఇకమందైనా బాగ్ (X) త్రేగా మానుకో. ఇప్పుడువచ్చే రూపాయలు మరీ గమ్యత్తు. అర్ధరూపాయికి దానికి ఆటే లేదా ఉండదు. ఇదిగోమాడు అని పైకితీశాడు. "ఇదొచ్చి యేదాదైనా అప్పుడే దీనికి నకళ్ళకూడా వస్తున్నాయి దీనికో నిదానం ఉంది. నూదంటుకీ క్షిప్ర చాటుగాని తాళపుచాటు కాని ఉండటంమంచిది. దాని కీరూపాయి

(39-వ పేజీ చూడండి)

బలమునకు, కంఠపుష్టికి

ఆనందము
ఆనందమును
కలుగజేయును

**15 రోజులకు
8 రూ॥ సీసా. 18**
రూ. 3/- మాత్రమే

శ్రీ పాదకృష్ణమూర్తిశాస్త్రి అండ్ సన్స్
రాజమండ్రి.

నం. 10, గణపతి మొదలవీధి, రాయపేట, మద్రాసు-14
అనుభవజ్ఞులచేత నిర్మితం

పరిమళం

(మొదటి రంగం)

ఒకటోవ్యక్తి: దరకటతక దరకటతక దరకటతకతోం; ధిమిత ధిమిత తకధిమిత ధిమిత తకతోం, తకతోంతక ధుంతరి...

రెండోవ్యక్తి: సరిమరి ముమగారి వని సారిద గానిగ వారిమారి దాసరి, వన నీ వసారిగరి సవ్వద పవ్వద వారి సిధసా..

ఒక: చరి చరి చారిచారి చరి చారి చరి చరి చారి యీ చరి చరిచరి...

రెండో: దుంత రెంపేస్తుంది.

ఒక: యెముకలు కొరికేస్తుంది

రెండో: గజగజ లాడించేస్తుంది.

ఒక: వట్టు కొయ్య వారి పోతుంది.

అరయ! అన్నిజంతువులూ చరికాలం కొద్దోగావో బొచ్చు పెంచుకుంటున్నాయి గాని మానవుడుమాత్రం యేకారణంచేతనో మరి అలా చేయడంలేదు. యిప్పుడుమనకు వంటి నం దా వట్టం గా బొచ్చుంటే, యూచరి! తట్టుకునేవార్యం, యేమంటావ్?

రెండో: ఆదిమానవుడికి బొచ్చు ఉంది

ఉండవచ్చు. అయితే పరిణామదశలో, తన తెలివితేలులు అభివృద్ధిచెందినకొద్దీ, కిలో ప్లా: నుండి కిలోరాన్ని రక్షించుకునేందుకు, యితర సాధనాలు కనిపెట్టి, వంటినిండా బొచ్చు పెంచుకోవడం మానుకొని ఉండవచ్చు. యేమంటావ్?

ఒక: ఆ తెలివితేలులు! ఈ చరికాలం తన చరినంతా ఒకచోట పోగుచేసుకుని,

ఒక్కొక్కటిగా మన యిద్దరిమీదనే వగ బట్టి, కురిపిస్తుందా అన్న యీ తరుణంలో, యీ చరినుండి తప్పించుకోదానికి యే సాధనంలేని మనకు, ఆ తెలివితేలుట భూరావరాధం చేసినయ్యటాను యేమంటావ్?

రెండో: ఈ రాత్రంతా యిలా వణుక్కుంటూ, నిద్రలేకుండా యెలా వెళ్ళబుచ్చడమా అంటున్నాను. ఒకవైపున కడుపులో యెంకలు మహోదోరుగా పరుగులు తీస్తున్నై. విశ్వామిత్రుడు క్రిరామ లక్ష్మణులకు, అవసరం వచ్చినప్పుడు ఉపయోగించుకోమని, ఆకలిదప్పలు లేకుండా ఓ వరం యిచ్చాట యే మహానుభావుడైనా కనికరించి, అలాంటివరం మనకున్నదా

యెవరో, మనదగ్గరి కెందు కొస్తున్నాడో అలాంటిండు కొంచెం!

రెండో: యెవరైతే మన కెందుకు? యెందుకొస్తే మన కెందుకు? మన దగ్గరున్న మురైపోతుండన్న భయమేమీ లేదు. అధనా, యెంచుమించు యేదన్నా జరిగితే, అత నొక్కడు మన మిద్దరం భయపడబోకు.

ఒక: భయమా? నాకా ధాలాతుడు దిగివచ్చినా భరవాలేదు నవ్వేం దిగులు వడక్కరా!

రెండో: నీ సంగతి నాకు బాగా తెలుసులే, కాని దగ్గరకొస్తున్నాడు, నెమ్మది! (ఒక నిమిషంసేపు నిశ్శబ్దం ఆ మనిషి వాళ్ళదగ్గరకొచ్చి, నిలబడి తడవ తీక్షణ దృష్టితో వాళ్ళవైపు చూస్తుంటాడు.)

ఒక: నమస్కార మండీనమస్కారం! రెండో: యెవరు మీరు?

ఒక: మీ రావరో యెందుకు మాదగ్గరి కొచ్చారో చెప్పేముందు, మీవద్ద ఓ బీడి అయినా,

రెండో: లేక సిగరెట్టునా, ఒక: ఉంటే అగ్గిపెట్టెతోసహా దయ చేసి...

మూడోవ్యక్తి: చుట్టఅక్కరేదూ? రెండో: ఓ విం చారి యంతకరకూ వట్టఅలవాటు చేసుకోనందుకు, యెంతో చింతిస్తున్నాం.

ఒక: యే సమయం యెటువంటివో, అది గూడా అలవాటుచేసుకోవాలనే నిర్ణయని కొస్తున్నాం.

మూడో: యెవరు మీరు? రెండో: ముందు మీ రావరో...

మూడో: నా దుస్తులు కన్నడంలా? ఒక: యీ వేళటికి సరిగ్గా మూడు కోజాలనుంచి,

రెండో: తిండి నీళ్లు లేకుండా, ఒక: కటికోవవాసాలు చేస్తూ, రెండో: తలదాచుకోదానికి జానెడు చోటు దొరక్క,

ఒక: భగవంతుడు ఆదాంకు విధించిన కిక్కు మేమిద్దరమే అనుభవిస్తూ,

శ్రీ తోట వెంకటాద్రి

ప్రసాదించినట్లయితే యీ సమయంలో బాగా అక్కరకొచ్చేది.

ఒక: యేంజేస్తాం! ఆకెల్లా మేసుకుంటూ, భవిష్యత్తుకు కప్పకొని పండుకుందాం

రెండో: ఆకెలుమాత్రం యెన్నిరోజులాస్తాయి? అవిగూడా అయిపోయినట్లే నేటితో. వచ్చిపోతున్నారా బాబూ!

ఒక: వచ్చిపోతున్నమాట నిజమే, కాని ప్రాణాలమాత్రం పోకుండా ఉన్నయి; అంటే లేదా. - అదుగో! అటు చూడు! యెవరో మనవైపు వస్తున్నట్టుంది!

రెండో: ఈ రెండువందల నలభైకోట్ల మానవుల్లో, యే ఒక్కడికీ మన జోక్యం వట్టివట్టులే దింతవరకూ అత నెవరో వారినిబోయ్యే మనిషికావచ్చు. మనలో యేం పనుంటుంది మన దగ్గరకు రావడానికి!

ఒక: కాదురా! నూటిగా యితే వస్తున్నాడు. చూడు సరిగ్గా!

రెండో: అయితే రానియో! బీడిముక్క యేమయినా ఉండేమా ఒకటడుక్కొని చెరి రెండుగుక్కలు పిలువాలి; కొంచెం గుండెన్నా వెచ్చబడుతుంది

ఒక: బీడిమాట అటుంచి, ముందతమ

నవుంసకతైలం
అంగ నరములు బలహీనతచెంది చిన్నదైన, తిగి యధాప్రకారమై పూర్తి సౌఖ్య మనుభవించుటకు 48 యెండ్ల ప్రఖ్యాతి చెందినది.
1 సీసా.రూ.10/కల్టర్ వి.సి.రూ.1-0-0.
ఆరువతో రూ.1/- వంపకరెను.
డా|| రత్నం నన్నె మెడికల్ హాల్
మలక పేట లిల్లింగ్స్,
హైదరాబాద్, డిక్కెట్.

రెండో: గడుపుతున్నందువల్ల, కళ్ళకు మసకలు కమ్మినై యేమో, సరిగ్గా కన్పడంలా.

ఒక: అందువల్ల మీ రెవరో తెలియిచ్చి రెండో: నందువల్ల వచ్చే వద్దం యేమీ లేకనుకుంటున్నాం.

మూడో: మీ రెవరో అనుమానస్థులుగా కన్పడుతున్నారు. యేమైనా మీదికే యెందుకొచ్చారు? యీ అర్థరాత్రి, ఈ బజార్లో, యీ దుకాణంనుంచి కూర్చోని యేం చేస్తున్నారో? తాళం బద్దలుకొట్టడానికేనా మీ ప్రయత్నం? ఖబ్దార్!

ఒక: ఒహో! తెలిసింది. మీరు పోలీసు యినస్పెక్టర్ లేక, కానిస్టేబుల్ అయి ఉంటారు.

మూడో: అవును నేను దూర్బదృష్టికారి నైబుల్లు.

రెండో: అయితే యీవేళ, యిప్పుడు మా దగ్గరికి మీరు ఆ ప్రభాంధవు డిలా,

ఒక: దీనరక్షకు డిలా,

రెండో: భక్తవత్సలుడిలా వచ్చారు. యిహా వినకానుండు మాడకండి!

ఒక: ఒక్క దెబ్బతో కాశ్యయండి! మేరే రడీ?

రెండో: మీ రిప్పుడు మా యిద్దరిని కాల్చి చంపినా, అదేం అంటూ మిమ్ముల్ని అడిగే వాళ్లు యెవ్వరూ ఉండరు మా కనిగాడు గూడా, యీ క్షణంలో మమ్ముల్ని వదిలి పోతాడు.

ఒక: అంతే! యెందు కాలస్యం? కానియ్యండి ఉం!

కానిస్టేబులు: మీ రేడో! మాటలుబెప్పి, నాకు బురిడీ వేద్దామనుకున్నా కను! జాగ్రత్! యీ పప్పులు మనదగ్గర ఉండక! మీ యిద్దరినీ అనుమానంమీద అరెస్టు చేస్తున్నా. లేవండి!

రెండో: యింకేం! అరెస్టు చేసి అందులో బెట్టినా యీ రాత్రికి వెళ్ళగా వదుకోవచ్చు.

ఒక: అవునోయ్! చావుమాట లేవ్చుద్దన తాపీగా ఆలోచించుకోవచ్చు. యీ చలిలో, యీ నుంచులో కూర్చుని ఇక్కడ గజగజలాడేకన్నా, లాకప్పలో ఉంటేనే బాగుంటుంది పద!

రెండో: అందుకనే జవానుగారూ! నేబుల్నుంచి సంకెళ్లు తియ్యండి. అంతలో మేం లేచి నిలబడతాం. పడితే బంగారు కడియాల లేకపోతే యినువకడియాల, అని మా జాతకంలో గూడా ఉంది.

కాని: మీ పేరేంటి?

ఒక: నా పేరు, సన్యాసి.

రెండో: నా పేరు టెరాగి.

కాని: ఆయేంటి!

సన్యాసి: అవు నంలేనండీ!

కాని: మీరేడో కపట నాటకం ఆడుతున్నారు మీ పేరు అని గావు.

టెరాగి: మీ రేం ఆశ్చర్యపడక్కర్లా జవాన్ గారూ! మేం బుట్టినప్పుడు మా తల్లిదండ్రులు యెంతో ముద్దుగా,

సన్యాసి: యెంతో ప్రేమగా, పుత్ర వాత్సల్యంతో పెట్టుకొన్న పేర్లవి. మాకు పేర్లు చెప్పి మిమ్ముల్ను మోసం చేయడంలా. రాసుకోండి జర్నీ!

కాని: నాకేం నమ్మకం గల్గడంలా. యిదేడో నుంచి తంతుగా ఉంది.

రై: అని మీ రనుమానిస్తున్నారు గనక, తీసుకెళ్లి త్వరగా అందులో పడేయ్యండి. యీ చలి భరించలేకుండా ఉన్నాం.

సన్యాసి: లేకపోతే కాశ్యయండి.

టెరా: అది మొదట్లోనే విన్నవించుకున్నాం.

సన్యాసి: అలస్యా దమృతం విషం. యేడో ఒకటి నెలకేనే చేసి పుణ్యం గట్టుకోండి జవానుగారూ! అబ్బ!

కాని: (మెల్లబడి) అబ్బయిలూ!

స, రై: యేమంటున్నారు?

కాని: యేమీ లేదు, యిప్పుడో సిగరెట్లు, అగ్గిపెట్టె. కాల్చండి. (అని రెండు సిగరెట్లు, అగ్గిపెట్టె యిచ్చి వాళ్ల పక్కనే కూర్చుంటాడు. సన్యాసి, టెరాగి సిగరెట్లు కాలస్తారు).

సన్యాసి: ధన్యం జవాన్ గారూ!

జెరా: కృతజ్ఞులం. రక్షించారు మమ్మల్ని తేక.

సన్యా: సరే! యెందు కున్నాన్నా రలా! లేండి పోదాం స్వేదనుకు

కాని మిమ్మల్ని నేను, అరెస్టు చేయడం లేదు. కాల్చి చంపడం లేదు

జెరా: మాకు మహాపకారం చేస్తున్నార జవాబుగాయా!

కాని: ఫరవాలేదు. అబ్బాయిలూ! మీ తీరూ, మీ మాటలు మాన్తుంటే నాకు బహు చిత్రం గాఉంది.

సన్యా: మా జీవితాలే చిత్రవిచిత్రంగా ఉన్నాయిండీ!

కాని: మీకొచ్చిన భయంలేదు. నిజం చెప్పండి మీ రెవరో!

జెరా: మీరు ప్రథమంలో అనుకున్న

వార్తల మాత్రం గాదని తికరణమిట్టిగా చెబుతున్నాం. తరువాత మీ యిష్టం.

కాని: నేను పొరపాటుపడి ఉండ వచ్చు. మా ఉద్దేశ్యగస్యభావమే అటు వంటిది మీ మాటలువింటే, మీరేదో అప దలో ఉన్నట్లు తెలుస్తూంది. మీ నిజ పరి స్థితి చెప్పండి. నా చేతనయితే కొంత సహాయమన్నా చేస్తా.

సన్యా: యీ నిర్భాగ్యతేవులకు మీరు చేసే సహాయం యేమిందండీ! మమ్మల్ని కాల్చి చంపినా మా కష్టాలు యీజేరేవి. తీసుకెళ్ళి పదిరోజులపాటు జైల్లోనేనీనా, యింత తిండి, పడుకోడానికి యింతస్థలం జొరకీవి. యెందుకు మీకే లేనిపోని క్రిమి?

కాని: అలా అనబోకు నాయనా! నుని పికి నిర్లక్ష్యం, నిరాశ యెంతమాత్రం పనికి రావు. ముందు స్వేదనుకు పోదాం వదండి! చలి మహాతీవ్రంగా ఉంది అక్కడ విక రంగా మాట్లాడుకోవచ్చు

స: బై: మీయిష్టం, పోదాం వదండి!

కాని: రాండి! దీనివల్ల నాపనిగూడా ఒకటి పూర్తవుతుంది యేంటంటే; "రాత్రి యిద్దరు మనుష్యుల్ను, అనుమానంమీద అరెస్టుచేసి, తగినసాక్ష్యం జొరికినందున, వారిని నిరపరాధులని, ఉదయమే విడుదల చేశా"నని నా జైరీలో, రాసుకుంటా. సరే లేవండినా పోదాం. (అందరూ లేస్తారు)

(రెండవ రంగం)

సన్యాసి శనివారండాటి ఆదివారంలో పడ్డాం.

జెరాగి మన కూన్యాకాళంలో సవ్య కాంతులో ఆకామూర్త్యుడు ఉడయించాడు.

సన్యా: యేమో! కాకానెబులు చెప్పిన ప్రకారంగా, మనపని కాకపోతే, యేం చేయాలా అని యిప్పుడే పీకుడుగా ఉండి నాకు ఆయన చాలా ఉత్తముడనే అతను చెప్పడం మరి

జెరా: చేసేదేమింది? రెండు పాత బొచ్చెలు లంకించుకుందాం. దొరికినాడు వండగ, లేనినాడు యెండగ.

సన్యా: అత్య గౌరవాన్ని చంపుకుని అడుక్కుతినడం యెలాగు జెరాగీ?

జెరా: మన కనలు గౌరవం అనేది ఉంటేగదూ, అత్యగౌరవం ఉండడానికి! అన్ని పనులకూ సిద్ధంగా ఉండాలిరా! సి దగ్గర పెట్టి బూర్గు వా కళలు యింకా ఉన్నాయి మొత్తానికి.

సన్యా: యేమో! పోలీసు కానిస్టేబులు పుణ్యమా అంటూ...

జెరా: పొడ్డున్న రెండీడ్లీ, కాఫీ కడు తులో వడ్డాయి. లేకపోతే యీజేకనూనా

మొహం కడుక్కునేవాళ్ళంగాం.

సన్యా: సరే! యిల్లు యిడేనేమో మాండు.

జెరా: ఆ యిడే! బోర్లుగూడా ఇదే! భేష్! లోపలికి పోదాంపద!

(యిద్దరూ కలుదాటి లోపలికి పోతారు. వరండాలో ఒక వ్యక్తి బారికి కనబడ తాడు)

సన్యా: అయినే కావచ్చు జైరెక్కుర గారు!

జెరా: పోలీసుజవాబు చెప్పిన పోలికలు బట్టి చూస్తే, జైరెక్కురు యాయన నని పిస్తుంది. మామేర!

సన్యా: సరే యింకెందు కాలస్యం? వదలబ్బో!

జె స: కరణు కరణు జైరెక్కురుగాయా, కరణు కరణు!

(అంటూ యిద్దరూ బల్లి అమాంతంగా ఆయన కాళ్ళ మీద పడతారు)

జైరెక్కురు: యెవరు మీరు? యెందుకు నా కాళ్ళపట్టుకున్నార? వదలండి, లేవండి!

సన్యా: కరణు కరణు జైరెక్కురుగాయా కరణు!

జెరా: అభయ ప్రదానం చేసిందాకా యిక్కణ్నుంచి లేవం.

సన్యా: లేకపోతే మీ పాకాలమీదనే వచ్చిపోతాం

జెరా: నీట మంచి నా, పాల మంచి నా మీ పదములే గతి

జెర: అబ్బాయిలూ ముందు మీరెవరో చెప్పండి. యేం గావాలన్నా అడగండి. ముందు అసలు కాళ్ళమీదనుంచి లేవండి. వాకంతా ఆయోమయంగా ఉంది.

సన్యా: మేం వొంగలంగాం, దొరలం గాం.

జెరా: మామీద అరెస్టువారంట్లు లేవు, మాటింగు ఆర్డర్లు లేవు.

సన్యా: యీ మానవసమాజంచేత నిర్ద యాత్మకంగా విడవాడబడ్డ నిర్భాగ్య, నిరాధార జీవులం మేం.

జెరా: జ్ఞాపక మెరిగిన లగాయితూ, కేవలం ప్రతికండంకోసం జరుపుతున్న పోరాటంలో నెగ్గలేని మాతాకులం మేం.

సన్యా: నేను వారాలు తిని యింటకు పోయ్యాను.

జెరా: నేను మున్నెత్తుకుని రియ్యేవాకా చదివా.

సన్యా: యిద్దరంగూడా దరిద్రజీవితమ ముద్దుదిద్దలం.

జెరా: నిడుబ్బొగ నిహతులం, అకలి నుట కొర్యలేకున్నాం.

సన్యా: యీ కరీరాలనుండి బోకుండా నివసిస్తున్న ప్రాణాల్ని బలవంతంగా తీసేయడానికి నిర్ణయించుకున్నాం. కాని మాయండు జాలిగొన్న ఒకానొక మిత్రుడిచ్చిన సలహా ననుసరించి, తమరు ఆర్థికంగా పరాయణులనీ,

తైరా: దీనదయాళులనీ, పరార్థ చింతనలనీ,

సన్యా: అర్థించినవారికి చేతనయినంత సహాయంచేసి ఉదారస్వభావులనీ, తమ వద్దకు వచ్చాం.

తైరా: తను ఆఫీసులో గుమాస్తాలను తీసుకుంటున్నారని విన్నాం.

సన్యా: మాకు ఉద్యోగాలిచ్చి రక్షించాలి. లేకపోతే వచ్చిపోతాం.

తైరా: గుమాస్తాఖాళీలు లేకపోయినా బంట్రోతు పన్నెనా యిప్పించాలి.

తైరా: సరే తెలిసింది. యీ మాత్రానికంటే రథం చేనికి? ముందు మీకు లేచి...

సన్యా: యీమాత్రం గాదు, డైరెక్టరు గారూ! యిది మా జీవన్యరణ సమస్య.

తైరా: రథసగాడు మహాత్మా! మీదాగ్ని జ్వలిత గర్భగోళనిరత దీపాలాపాలివి.

సన్యా: తమరు అభయనాథం యిచ్చింవా కా లేకం.

తైరా: యిది మా కృతనిశ్చయం.

తైరా: ఖాళీ బస్సుమాట నిజమే. అయితే.....

సన్యా: అయితే నంటున్నారు డైరెక్టరుగారూ! దీనులం, వతితులం, లుతులం, నిస్సహాయులం.

తైరా: తమ మొహం చూడంగానే మా కష్టాలన్నీ గట్టెక్కిపట్టు భావించాం.

తైరా: అబ్బాయీ! నీ నో మాటలు చెబుతా వినండి: ముందుకు ముందు జోరు వారి, తర్వాత వర్షాల్లాపవతే మునిగిని గాను నీను. లేక, యేవో రెండు కురులు చెప్పి, 'జెంగల్స్' చేసి అకలింపి పంపించేవాణ్ని గూడా కాదు. యిహా మీకు అధికంగా ఊరాలంటే, అనవసరంగా వాకు కోతం తెప్పించాడు. ముందు మీరు లేకండి! (అంటూ యిద్దరినీ చేతులుపట్టుకుని లేవదీసి) అవర్సిల్లో కూర్చోండి! (మరేం మాట్లాడకుండా, సన్యానీ తైరాగీ అక్కడున్న వర్సిల్లో కూర్చుంటారు) ముందు మీ నో ముట్టే తెప్పండి!

సన్యా: నాపేరు సన్యానీ.

తైరా: నన్ను తైరాగీ అంటారు.

తైరా: యేంటి? చాలా వింతగా ఉన్నయ్యో మీ పేరు! సరే వానికేంగాని, మీ దుడ్డిరి చూస్తే మీకు తప్పకుండా సహాయం చేయాలనే ప్రతివాడూ అనుకుం

టాగు. ఆఫీసులో యిప్పుడు గుమాస్తా ఖాళీలు మాత్రం ఉన్నాయి. అన్నీ భర్తీ చేశాం. మాకుంటే, యిప్పుడు మీ రొచ్చే ముందే, ఒక మంత్రిగారు, తన తాలూకు యి క రో యిద్దరు కుర్రవాళ్లున్నారనీ,

రెండు గుమాస్తాఖాళీలు రిజర్వ్ చేసి ఉంచవలసిందనీ, ఫోనులో చెప్పారు. సరేనని ఆయనకు మాట యిచ్చేశాను. పోతే గుమాస్తాఖాళీ ఒకటే ఉంటుందన్నమాట. మీరు యిద్దరున్నారు. మీలో ఒకళ్ళు

“లక్స్ టాయ్లెట్ సబ్బు”

నా చర్మ సౌందర్యమునకై పరిష్కృత వసుకంటుంది

లలిత వెన్నుచుప్పది

మనోహరమైన మువాసవతోగూడిన ఈ తెల్లటి కుడ్డ పబ్బుతో మీ చర్మమును మనోహరముగా మంచుకొవండి!

సినీమా తారలకు సౌందర్యమునిచ్చు సబ్బు

LIT. 222-X20 IL

వద్యోగంయిచ్చి, ఒకళ్ళను ఊరకపంపిం చేయడం నా కిష్టంలేదు. యెవరు ఊరు కంటాలో, యెవరు ఉద్యోగం చేస్తారో మీరే నిర్ణయించుకోవాలి. చెప్పండి! ఈ పోస్టింగార్డర్లు వేసేస్తా. తరవాత అనవసరంగా నన్ను నిందించవద్దు. ఉన్న పరిస్థితి చెప్పాను. యిహ మీ యిష్టం. బంట్రోతు ఖాళీలుమాత్రం ప్రస్తుతం లేవు.

ఆధునిక కామశాస్త్రము

స్త్రీ పురుషులకు సంబంధించిన అనేక రహస్య విషయములు, మన ప్రాచీన కామ శాస్త్రములనుండియు, పాశ్చాత్యుల కామ శాస్త్ర గ్రంథములనుండియు సేకరింపబడిన పలు సంగతులు లేట తెలుగున విపులీకరింపబడినవి. సూతన దంపతులు చదివి అనుష్ఠింపవలసిన విషయము లనేకములు గలవు.

ఇంగ్లీషు విద్యాబోధిని

ఒకరి సహాయ ముక్కురలేకయే ఆంగ్ల భాషను తేలికగ నేర్చుకొనుటకు వీలుగ గ్రహించినది 80 దినములలో మంచి భాషాభాసమును నేర్వవచ్చును. టెల 1-0-0 ఖర్చు వేరు.

సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథము లన్నియు మానద్య దొరకును.

ఈ శ్వరి డి కో

నోనగార్క్ 139 - మద్రాసు

పైట్రా
గర్భశయ రాగనివారిణి

సర్వ గర్భాశయ వ్యాధులను పూర్తిగా పోగొట్టి, శత్రుత్వమును కలుగ జేయుటలో మా పైట్రా మిక్కిలి ఘనతపహించింది. అన్ని సాఫల్యాల దొరకును.

రూ 2-8-0

కృష్ణ రేబరేటర్
★ బెజవాడ ★

తై : పి (నిశ్చలం)
తైర : మీరు బాగా ఆలోచించుకొండి మళ్ళీ యిప్పుడే వస్తా. (అని లోపలకు వెళ్ళివచ్చి వెళ్ళి, చాటుగా వారి సంభాషణ వింటూ ఉంటాడు)
సన్యా యేరా! మంత్రంగా రెవరో గాని, మననోట్లో తాల్చి దుమ్ముపోతాడు.
తైరా : మన పాఠిట పరమకీర్తువుగా పరిణమించాడు.
సన్యా : పెద్దచిక్క వచ్చింది పప్పుడు.
తైరా : అవును చిక్కుగానే ఉంది. ఉన్నది ఒక ఖాళీ, మనుషులం మాత్రం యిద్దరం.
సన్యా : యెలా మరి?
తైరా : యెలా యేమింది? ఒకరు ఊరు కోవడం, యింకోకరు ఉద్యోగం చేయడం.
సన్యా : యేమంటావ్ మరి?
తైరా : నీ యిష్టం యెలా ఉండో చెప్ప!
సన్యా : నా యిష్ట మేమిందని?
తైరా : అయితే ఉద్యోగం నా కివ్వ మని అడుగుదాం.
సన్యా : నా కివ్వమని యేందు కడ గ్నాపదా?
తైరా : నీకా! కొంచెం ఆలోచించు సన్యానీ!
సన్యా : ఆలోచించడాని కేమింది?
తైరా : అయితే నన్నే ఊరుకో మంటావా?
సన్యా : అది నాకేం తెలుసు? నే నెప్పుడూ అలా అవలేదు
తైరా : కొంచెం నిదానంగా పార జాడు. భార్యా యిద్దరు పిల్లలూ, నేనూ నలుగురం నువ్వొక్కడివి. యిందులో ఉద్యోగం యెవరి కెక్కువ అవసరమా గ్రహించు
సన్యా : నే నొక్క గ్న యి నం త మాత్రం ఉద్యోగం చేయగూడదని యొక్క గ్న యినా రాసిపెట్టి ఉందా? నీలాగే నేనూ తిప్పలుబడ్డం లేదా? నేను పెళ్ళి కావల్సివచ్చాటి
తైరా : నీ తెల్లెలరా సన్యానీ! నీ మేనల్లుళ్ళు, వాళ్ళ పస్తులు వదులుంటూంటే నువ్వు మామూ ఊరుకుంటావటరా?
సన్యా : నీ పెళ్ళాం విద్దల్ని పోషించు వునే భారం నీది కాని నాది కాదు. లేకుంటే, నాకు చేతనయితే యింత సహాయం చేయొచ్చు. అంతే.
తైరా : అయితే నీ అభిప్రాయం?
సన్యా : లేటెల్లమే. ఈ ఉద్యోగం మీద నీకంత హక్కుందో నామా అంతే ఉంది. యిప్పుడు నాకు ఉద్యోగమే ఉన్న

వంటే, అయిదారు నేలు కట్టుంగూడా వస్తుంది.
తైరా : అది గాదు, పోనీ నువ్వు నాదగ్గరే ఉండు మళ్ళీ ఉద్యోగం దొరికిందా?
సన్యా యీ ఛాన్సు పోలే మళ్ళీ దొరుకుతుందన్న గ్యారంటీ యేమిన్నాఉందా?
తైరా : పిల్లల్ని అన్యాయం చేయడం నీకు న్యాయం గాదు.
సన్యా : నీ పిల్లల్ని నువ్వు అడుక్కు తిని పోషించుకోవోయ్! నాకేం సంబంధం లేదు. నా అభివృద్ధికి నిష్కారణంగా అడ్డు తగలడం నీకుమాత్రం ధర్మమా?
తైరా : ఛా నోరు ముయ్! యెంతలో కంత మార్పురా సన్యానీ!
సన్యా : యిందులో మార్పులేదు, గీర్పు లేదు. యెవరికి వాతే యెమనా తీరే ఈ ఉద్యోగం నాకే కావాలంటున్నాను.
తైరా : నీ అవసరం కాన్నా నా అవసరం యిద్దరిట్లధికం నీ యేకాకిణివితాని? పని లేకపోయినా ఫరవాలేదు సంగతిసందర్భం డైరెక్టరుగారికి చెప్పకొని, ఉద్యోగం నాకే యివ్వమని అడుగుతా.
సన్యా : నా మీలు నువ్వు చూడలే కున్నావ్. బాగ్రత! ఉద్యోగం నాకే యేందు కివ్వగూడదో నేనుమాత్రం అడ గమా?
తైరా : యేడ్చావ్ ఛా!
సన్యా : అభ్యోరించావ్ లే.
తైరా : నా కొక్కపంచచ్చిందంటే తెలుసునా? ఆం.
సన్యా : యెంటి నువు చేసేది? యీ ఉద్యోగం నాకే రావాలి
తైరా : యెంతసేది ఖూపిస్తా. నాకే కావాలి
సన్యా నాకే... (అంతలో డైరెక్టరు తెలుకొస్తాడు)
తైర : యేమిటి? యేం నిర్ణయించు కున్నార? ఉద్యోగం యెవరి కివ్వ మంటారు?
తైరా : మేం ఒక ఒప్పందానికి రారేక పోతున్నాం. పోనీ లాటరీ వేయండి. యేంరా ఒప్పకుంటావా?
సన్యా అవసరంలేదండీ! ఈ ఉద్యోగం నా కివ్వమని ప్రార్థిస్తున్నా
తైరా : అయ్యో! నా పరిస్థితి తెలిస్తే, ఆ ఉద్యోగం నా కివ్వాలనే మీరు నిశ్చయించుకుంటారు నేను పిల్లలుగలవాణ్ణి. పిడు అనివాహితుడు, బాధ్యత తక్కువ.
తైర : కొంచెం ఆగండి! మీ యిద్దరి కేమిన్నా బంధుత్వముందా?
సన్యా బావమరదులమే నండీ!
తైరా : వీడి చెల్లెల్ని నా కిచ్చారు.

అప్పుడే యిద్దరు పిల్లలు గూడా కన్నాం. యీ కరువుకాలంలో పెండిచేసుకుని నిలువున కొంపార్చుకున్నా దైత్యురగాయా!

సన్యా. ఆ తెలివితేటలు నీకు ముందే ఉండక్కరా? మమ్మల్ని నిందిస్తా వెందుకప్పుడు నిష్కారంగా.

దై. కొంచెం నిదానించండి! తొందర పడొద్దు. వెంకయ్య! అరేయ!

దై. వెంకయ్యవరు?

దై. మా యింట్లో పనిచేసే మనిషి లేండి

సన్యా అత న్నెందుకు పిలుస్తున్నాలో!

దై. ఆయ్యో! మీరు ఉద్యోగం యిస్తే యిచ్చారు. లేక పోతే లేదు మమ్మల్ని మెడబట్టి బైటకు నెట్టించబోకండి.

దై. మీ అధికప్రసంగాన్ని వదిలిపెట్టి, కొంచెం ఉద్యమం చేసుకుని నా అభిప్రాయం వెంకయ్య! యిటారారా! వెంకయ్య (వచ్చి) యేంబాటా?

దై. రిద్దరినీ లోపలకు తీసుకెళ్లి స్నానం, భోజనం వగైరా మాడూ వెంక. చిత్తం (సన్యాసీ, బైరాగీ దైత్యులతో యేదో అనబోతారు; వాళ్లను యెమ్మట్లాడవద్దని దైత్యులు వారిస్తాడు. యిద్దరూ వెంకయ్యవంట దొడ్డిదోవన బోవల కల్గతారు)

దై. (కుర్చీలో కూర్చుని, కొంచెం నేపు అలోచించిన మీదట) వనితా! వనితా! (ఒక నిమిషం అయితర్వాత వనిత వస్తుంది)

దై. వనితా!

వని. యెందుకు పిల్చారు?

దై. ఒక ముఖ్యవిషయం మాట్లాడడా మని పిల్చా

వని. యేం ముఖ్యవిషయమో యేమో; కాకే తోడడలా.

దై. అదే అలోచిస్తున్నా.

వని. యీ ఆపదనుండి బైటపడే మార్గం కన్పడ్డంటే, అమ్మాయి వారంలో జలసుంచి అసలు బైటకు పోవడమే మా నే నీ ది. వంటలో భాగలేదని యివట్లోనే పండుకుంటుంది.

దై. స్థిరపడిపోయినట్టేనా?

వని. యింకా అనుమానం యెందుకండీ! మనం వసుబాట్లయ్యే కోబొచ్చింది

దై. వనివాళ్ళకు తెలిసిందా యేం తిప్పలు? కాళ్ళకు తెలిసింది అంటే, అఫీసంతా యేకొదిలి పెడతారు

వని. యేమో తెలిసిందేమో యిది నై బొక్కకముందే యేదోవొకటిచే నయ్యాలి. లేకపోతే నలుగురూ అగ్రతిష్ట కాదు!

దై. నాకు మాత్రం మనస్సులో పీకుడుగా లేదా? అదే అలోచిస్తున్నా.

వని. యింకా అలోచన నెందుకండీ? మా తమ్ముణ్ణి తీసుకొచ్చి, అమ్మాయిని చడిచప్పుడు లేసుండా వాడి! ముడిపెట్టకపోతే, యింకా యేమన్నా ఉండి! యెన్ని కోజాలని యిట్లా?

దై. ఛీ ఛీ వాడికా అమ్మాయినిచ్చేది! పొట్టకొనినా అక్షరమ్ముక్కలేదు; పైగా మెల్లకన్ను వాడూ వికారంగా.....

వని. అమ్మాయి చేసిన పని తెలిస్తే, పైవాడు మంచివాడొస్తాడటండీ! యెలాగో ఒకలాగు యింట్లోది యింట్లోనే మాపుతేను కోవాలిగాని.

దై. అటు నూర్చుకు యిటు పొడిచినా, అమ్మాయిని ఆగుడివెధక కచ్చేది లేదు

వని. సరే మీ యిష్టం వచ్చి కట్టు చేయండి. యింకా కోజాలు గడిచినయ్యంటే, లోకం కోడై కూస్తుంది నేను మయ్యో గొయ్యో మామకోవాల్సివస్తుంది.

దై. సరేగాని, యింతకుముందు వాడగ్గరకు ఉద్యోగంకోసమని యిద్దరు కుర్రవాళ్లు వచ్చారు మాళవా?

వని చూళ్లా. యే క రో మాట్లాడు తుండడం విన్నాను

దై. అందులో ఒకడిపేరు సన్యాసి; ఒకడిపేరు బైరాగి...

వని. సన్యాసీ, బైరాగా! యిదే విధూరమండోయ!

దై. వాళ్ల పేర్ల అని సన్యాసి అన్న కుర్రవాడు, అనివాహితుడు; మంచి అందగాడు; యింటరు ప్యాసయ్యాడు.

వయస్సుగూడా పాతికలోపేగాని యెట్లు తుండడు

వని. బైరాగో మరి?

దై. అతని! పెళ్ళయింది, పిల్లలు గూడా ఉన్నారట. అసలు పిల్లిదైత్య భావ మరదుట - సరే! అఫీసులో ఒక్కటే ఖాళీ ఉంది దానిలో బైరాగిని వేద్దాం. యిహ సన్యాసి! అమ్మాయినిచ్చి పెండ్లి చేద్దాం. అతని కింకా నై! చదివే అభిలాష ఉంటే చదివిద్దాం. లేకపోతే యెందులోనన్నా ప్ర నేక పెడదాం. యేమంటావ?

వని. యే క రో బహుదనబోయ్యే (89-వ పేజీ చూడండి)

బహుమతి రూ. 500

(గవర్నమెంటు రిజిస్టర్)

తెల్ల వెండ్రుకలను పోగొట్టును

రంగులనుచూచి మోసపోవద్దు అది కాల్కారికము మా నవాసనగల "మోసపోవని హేర ఆయిల్" అనేక వనమూలికలతో ఆయుర్వేద వద్దలతో తయారై 60 సం॥ వయస్సువరకు వెంట్రుకలను నల్లగావుంచును ఇదిగాక మెదడుకు వలవనిచ్చును "ఉన్మాదము, కలనోప్పి" వగైరా జబ్బులరానియదు "జానకక క్రి"ని కంటి చూపును వృద్ధిచేయును కొద్దిగా నెరిసివుంటే ఒక పీసా రూ 3-8-0 3 పీసాలు రూ 9-0-0 వగము నెరిసివుంటే, ఒక పీసా రూ 5-0-0 3 పీసాలు రూ 12/- పూర్తిగ నెరిసివుంటే ఒక పీసా రూ 7/- 3 పీసాలు రూ 18/- ఇది వని చేయదని నిరూపించిన రూ 500/-

INDRA LABORATORIES,
P. O Raj Dhanwar (H. Bagh)

జిమ్మి లివర్ క్యూర్

బిడ్డల లివర్.

స్వీసు

వ్యాధులకు

ఇప్పుడు టాబ్లెట్లుగా ఈయబడుచున్నది

మోతాదు ఒకేసరిగా ఉండుటకు, ఉపయోగించుట అతిసులభముగా నుండుకొరకు, వ్యర్థముగా నుండు పోకుండుటకు, అతిసుగ్రముగా నుండు నుండుటకు, జమ్మివారి 'లివర్ క్యూర్' 'సింపుల్', 'కాంప్లెక్స్' లను టాబ్లెట్లుగాగాజుట్టూబులలోప్యాకుచేయబడిఇప్పుడు ఈయబడుచున్నది

జిమ్మి వెంకటరమణయ్య ఆండ్ సన్సు

2, బ్రాడీస్ రోడ్డు, : : మైలాపూర్, మద్రాసు

విశ్వవిజ్ఞాన ప్రచురణాలయం

శ్రీ పురం లో కొత్తగా స్థాపించబడిన విశ్వవిజ్ఞాన ప్రచురణాలయం కలం శివుల లోకంలో చాలా సంచలనం కలిగించింది. యం. యస్. డి. కాత్ శ్రీ. డి. కాత్ (కాత్), యం. యస్. రమ, డి. ఎ. (యం. డి. ఎ) గార్ల సంయుక్త సంపాదకత్వంలోని ఇంట్లో ఒక్కరోజున నామకులైన పుర ప్రముఖులకు శేషేటినియతో ప్రచురణాలయం ప్రారంభమైంది. ఆ రోజునుంచి విశ్వవిజ్ఞాన ప్రచురణాలయం అకర్షించని కలంశివకాని, కుంభశివకాని లేదు. సారస్వతసేద కంఠికులైన నవంతుల పూర్వచరిత్ర - అంటే వారి పుట్టు పూర్వోత్తరాలుగాని, సాంప్రదాయాలు కాని నామ నిశ్చయంగా తెలుసునట్లు చాటలేదుగాని కాళ్ళ పరిశయ భాగ్యం కలిగినవాళ్ళే మాత్రం వారి జీవితాంతర్యం అవగాహన కాలేదు. కావగారి మూర్తి విశేషంలో నేడభాషలో చాలా ప్రత్యేకత మాత్రం కనుపించుతున్నది. అంజానీ పద్ధతిగా విశ్వగోచిపోయేటట్టిక తెలుపకంక తాలాకు ముందు పుచ్చెళ్ళు ఆయన నిజానానికి తోపుకాదు. లోపలకున్న బనియను యొక్క స్వయాపాన్నంతటినీ కనుబరచే తెల్లని పట్టులాట్టి, ముద్దపాడితో తెడలకరకు దిగబాటతూ అవనిండుని కృత్రికతేచ్చ బట్టూ, ముఖానికి ఫీకరం కలిగించే నల్లని కళ్ళపూలు చూడేవరికి సామాన్యుడికి అయిన, గొప్ప నకరవిగానో, కాకాకాడుగానో, లేక ఉభయముగానో స్ఫురింపక మానదు. రకు జూడా అయినపు రగినజోతే. యాభరేఖలనుబట్టి అంజకత్త కాకపోవచ్చునకాని నేడభాషానిలాసాలవల్ల

అకర్షణియమైన వర్ణక్రిమితే తెప్పిరి. బట్టు ముడిచేపద్ధతి, తెవులకుపెట్టిన ఆధరవాలు అంజానీవైఖరిని పోలిఉండేది. ఈ దంపతులిద్దరు అభునాతనమైన కుర్చీలు బల్లలతో అమర్చబడిన ప్రచురణాలయ కార్యాలయంలో కూర్చుంటే, వాడు అకర్షించని కవి ఎవడు? భావనంగా కవిత్వం గొలుక్కునే పూర్వకవులుకూడా వారి కార్యాలయం తొక్కిరంటే నవ్య సాహిత్యోపాసకుల సంగతి తెప్పనక్కరలే లేదు.

* * *
సాహిత్యోపాసకులతోనూ, కళోపాసకులతోనూ సంపాదకులైన ఆ దంపతులు - లేకపోతే వంతులైన ఆ సంపాదకు

లొకంగా ఉండేవంటే ఎవ్వరూ జూడా 'తామెప్పుడు కన్నా నేలేడు' అని అడగడానికికూడా ముట త్రాసేదీ కాదు. ప్రచురణాలయం స్థాపించబడి నెలరోజులు కాకపూర్వమే వారి కార్యాలయం కలంశివులతోటి, కుంభశివులతోటి కిటికీలలాడుతూ వచ్చింది. వంకపట్టడానికి వీలులేని దుస్తులతో అలంకరించుకొచ్చిన కవిమనూరులు, చలామణి లేని వాత ప్రతు అను పాతపత్రికలలో చుట్టి శీర్షక స్థానాలతో గంటెనాన మాత్రం ముఖంమీద కనబడే వాతగాళ్ళూ అందరూ ఆ చాచిల్లోనే ఉండేవారు కలంశివులకు ఉత్సాహం, ఉల్లేఖం కలిగించే కాఫీ పానీయాలు దిగ తెట్టుధూపాలు ఆ చాచిలో నిరంతరం

వాడు వీరనే లేచా లేకుండా నర్తకాలు వ్రుమానేడేదీ కావ గారుమాక్కానుకూడా న్యయంగా నేరించి నేవించలేయకలిగిన సమ

ర్థాలు. తద్వారా ముగింసంస్కృతియెడల వారికికల అభిరుచి ప్రదర్శించేవారు.

* * *

విశ్వవిజ్ఞాన ప్రచురణాలయం ప్రారంభమైన ఆరునెలల్లో రెండేసివందల శేషలు పుస్తకాలు ఆరు వరుసగా నెలవారీగా ప్రచురించబడ్డాయి. అంజాను నాదాలు రెండు, హిందీ అంజానీ అనువాదాలు రెండు, సాహిత్యమీమాంసానుసారీన గ్రంథం ఒకటి, ఒక పిల్ల బుడించాడులైన నవ్యసాహితీపయని గద్య పద్య కావ్యం. అంటే గద్యంలాంటి పద్యం, పద్యంలాంటి గద్యం కల కావ్యం. ప్రతి పుస్తకంలోనూ రాజభాషకుల పురుషామూలు, మహారాజ భాషకుల జీవితసంగ్రహాలు, భాయా

(87-వ శేష చూడండి)

శ్రీ క్రొవ్విడి లింగరాజు

లపండి - సరిపిన గోష్ఠీ విశేషంవల్ల తెలిసిన విషయా లిది. వాడు తెలుగువారేననీ కావ గాళి పూర్తిచేయ నుండబుద్ధుల శివతాండవ కాథిగారనీ, కాత్త్య సుందరమృగారనీ వాడు విశ్రులయొక్క ప్రోత్సాహంవల్లనూ, సాహిత్య సేవయెడల వారికిగల అభిలాష వల్లనూ, కళోపాసకుల సహాయంతో అంతర్జాతీయమైన నూతనఫిల్మి గ్రంథ ప్రతు రేణుకు, భారతసంస్కృతిని వరజేకాల్లో నిరజిమ్మటంచుకు కొన్ని అపూర్వమైన సచిత్ర వాత, మౌనపత్రికలను స్థాపించడానికి పూనుకున్నారనీ తెలిసింది. వాడుభయం తో ముట్టాటెటప్పడు వా రెన్నో సాధ్య ప్రపంచమంతా, ముఖ్యంగా రత్నాక్షరీలో సంచారం చేసిఉంచాలని స్ఫురింపక రమ్మడు. అక్కడి విషయాలునుగురించి వాళ్ళ తెప్పటవ్వకు ఎంత నిశ్చయ

జీవమరిలి

“త గి న శా స్త్రీ”

★

శ్రీ లక్ష్మీజు విరచద్దరావు

ఒకానొక ఊరిలోన
పున్నాడొక బడాబాబు.
ఒకనాడు తన చుట్టమునకు
వ్రాయుచుండెనొక జాబు.
ఇంతలోనె మిత్రుడొకడు
వచ్చినిలచె వినుకను.
పెద్దమనిషి యెరుగడనుచు
చదువదొడగ ఉత్తరమును.
చిటికలోనె ఈ కిటుకును
కనిపెట్టెను బడాబాబు.
ఏమి యెరుగనట్లాతడు
వ్రాయుచుండె తనజాబు.
తగినశాస్త్రీ చేయనెంచి
తలపోయుచునుండె నతడు.

ఉత్తరమును సగము వాసి
పిమ్మట నిట్లు వాయదొడగ.
“అయ్యా! విషయములు కొన్ని
వ్రాయదలచినాను, మగర్,
పెద్దప యొకడు పెనుకనుండి
చదువుచుండ నా లెటర్.”
ఇదియు చదివెనా మిత్రుడు
చిక్క చచ్చిపోయె నపుడు.
తగినశాస్త్రీ పొందియతడు
పెనుజాడక తీసె దవుడు
ఒకరు వ్రాయు ఉత్తరమును
యెప్పుడునూ చదువకుమీ!
పై చెప్పిన కీతిని నువు
పరాభవం పొందకుమీ!

పక్షులు

నారాయణపక్షి

కోకిలలు భారతదేశమంతటా కనిపిస్తాయి. తోటలు, అడవులు. ఎక్కువగా ఉండే ప్రదేశాలలో ఇవి తరుచుకనిపిస్తాయి. కంటికి కనిపించినా కనిపించకపోయినా కోకిలల కూతమాత్రం అందరికీ పరిచితమైనదే. ఎప్పుడూ చెట్లమీదే ఉంటాయిగాని నేలకుదిగవు. శీతకాలంలో కోకిలగొంతు మూగ పోతుంది. వసంతఋతువు సమీపిస్తున్న దగ్గి ర్నించి, గ్రీష్మఋతువు వెళ్లిపోయిన తరువాతదాకా కోకిల కంఠానికి విశ్రాంతిఉండదు. రాత్రింబగళ్లు అదేపనిగా 'కుహు కుహు కుహు' అనీ, "కూకూ" అనీ

(36-వ పేజీ చూడండి)

జలం సమృద్ధిగా ' వున్న ప్రదేశాల్లోను కముద్ర, నదీ తీరాల్లోనూ నారాయణ పక్షులు నివసిస్తాయి. పగటిపూట ఇవి సామాన్యంగా కనిపించవు. గుంపులు గుంపులుగా కూడి ఏ చెట్ల మధ్యనో నిశ్శబ్దంగా గడుపుతాయి. సాయంత్రం చీకటిపడే సమయం నుండి వీటికి చైతన్యం ఎక్కువై రాత్రంతా మేతకోసం తిరుగుతూనే వుంటాయి. ముఖ్యంగా బురద మడుగులలోను, లోతులేని నీళ్లలోను తిండికోసం గాలిస్తాయి. వీటి ఆహారం చేపలు, కప్పలు, బురద పురుగులు మొదలైనవి. ఇవి సమూహంగా వున్నప్పుడు దెబ్బలాటలు కూడా సంభవిస్తాయి. కోపోద్రిక్తమైన పక్షి మెడ నిక్కించి అతివేగంగా తనరొమ్ము, వీపు, మెడమీది ఈకలను కుమ్ముకుంటుంది. ఏప్రిల్, సెప్టెంబర్ నెలలమధ్య, ఎక్కువగా జూలై, ఆగస్టు నెలల మధ్య గుడ్లు పెడుతుంది. ఒక్కొక్క సారికి 4, 5 గుడ్లు పెడుతుంది. ఆడ, మగపక్షులు రెండూ గూడు కట్టడంలోను, గుడ్లు పోషకంలోను, పిల్లలకు మేత పెట్టడంలోను పనిచేస్తాయి. పిల్లలు కొంచెం శక్తి రాగానే కాళ్లతో నడుస్తూ, రెక్కలతో ఎగరటానికి ప్రయత్నిస్తూ చుట్టుపక్కల చెట్లమీదికి పోతాయి. ఈపక్షుల అరుపు కర్ల కకోరంగ్రా వుంటుంది.

కోకిలలు

★ దేశవాళ్య కుదు గాంచి

పెళ్లి,

ఎన్నాళ్లయింది నిన్ను చూసి ఈ నాలుగేళ్లలో నువ్వెంత పెద్దదానివై ఉంటావు? ఈసారి వచ్చినప్పుడు నిన్ను చూసి గుర్తుపట్టగలనా? మొన్న నువ్వు రాసిన ఉత్తరం చూసి నా ముద్దుల చెల్లాదేనా ఈ ఉత్తరం రాసింది, ఇంత చక్కని భాషలో ఇంత చక్కని భావా లెల్లా రాసింది, అని ఆశ్చర్యపోయానంటే నమ్ము సందేహం లేదు, నువ్వు వయస్సుతో పాటు మనస్సులో కూడా పెద్దదానవైవుంటావు ఎప్పుడూ నాలుగు ముక్కలు కంటే ఎక్కువ రాయనని కదూ నీకోసం? నరే ఇకనించీ వారంవారం నీకు పెద్ద ఉత్తరాలు రాస్తాను

గాంధీగారి శివతీవరిత్ర ఈ మధ్య చదివానని రాశావు ఆయన నిజంగా దేవుడి అవతారమని నమ్ముతున్నట్టు రాశావు బహుశా ఆయన భక్తుడెవరో రాసినపుస్తకం చదివివుంటావు అందుకనే గాంధీగారు “దేవుడితరవాత దేవుడెవర?” అని రాశావు గాంధీగారకూడా మానవుడే మనలాగే ఆయనా ఎన్నో కష్టాలు, నుఖాలు అనుభవించాడు మన అందరిలోనూ ఉన్నట్టే ఆయనలోనూ కొన్ని మంచిగుణాలూ, కొన్ని లోపాలూ ఉన్నాయి అందరిలాగే ఆయనా కొన్ని మంచివనులూ, కొన్ని చెడ్డ

వనులూ చేశాడు కావాలంటే ఆయన న్యాయంగా రాసిన ‘ఆత్మకథ’ అనే పుస్తకం చూడు అందులో ఆయన తననిగురించి నిర్భయంగా అంతారాసుకున్నాడు ఆయన చిన్నప్పుడు ఎంతపిరికింటే

అర్థరాత్రి చీకట్లో అపతలికి వెళ్లవలసివస్తే భార్య తోడురాండే కదిలేవాడు కాదు తండ్రి జబ్బుతో మంచాన ఉండగా తన భార్యతో కూర్చుని కులాసాగావుండేవాడు ఒక్కొక్కసారి చిన్న చిన్న దొంగతనాలు చేసేవాడు ఇల్లాంటివెన్నో లోపాలు తనకున్నట్టు ఆయన చెప్పుకున్నాడు కాని ఆయనకి మొదటినుంచీ ఒకటే ప్రయత్నం తనలోవున్న మర్గుణాల మురికిని కడిగేసుకుని స్వచ్ఛమైన, పరిపూర్ణమైన మానవత్వాన్ని సంపాదించాలని ఆయన బతికివన్నాల్సినదే ప్రయత్నం, యిదే ఆశయంపెట్టుకుని బతికాడు

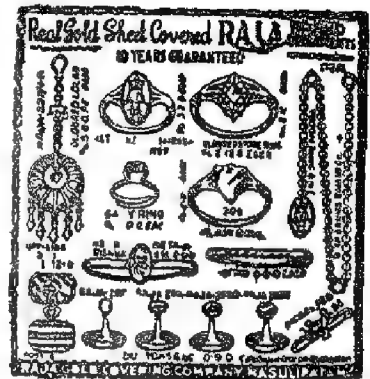
ఆయన జయించాలని ప్రయత్నించిన మర్గుణాలేమిటో చెప్పనా? ద్వేషం, భయం ద్వేషమంటే నీకు తెలుసు మనుషులు ఒకరి

నొకరు ద్వేషించుకోవటంబట్టే ప్రపంచంలో ఇంతపాపం పేరుకుంటోంది ద్వేషంవల్లనే ఒకదేశం ఇంకోదేశంమీదికి దాడిచేసి లక్షల కొద్దీ అమాయకులైన ప్రజలను హతమారుస్తోంది ద్వేషంవల్లనే ఒక్కతల్లికన్న అన్నదమ్ములు ఆస్తులకోసం తగూలాడుతున్నారు ద్వేషంవల్లనే లోకంలో ఇన్ని హత్యలు, యుద్ధాలు, నేరాలు, దుఃఖాలు కలుగుతున్నాయి మనిషి మనిషిని ద్వేషించుకోవటం ఎందుకు? ఒకరినొకరు ఎందుకు ప్రేమించుకోరాదూ? అంతా

(35-వ పేజీ చూడండి)

రాజాబ్రాండ్ బంగారు కవరింగ్ ఆభరణములు

కల్లం 1011 నెల గ్యారంటీ

రెండు వాండ్ల కాపీ దండివారము 43 యింది పేజీ 1 కి దు 11/ పాద వర్ణపూసం దైను 18 యింది 1 కి దు 5/ ప్లవర్ వర్ణపూసం దైను 18" యింది 1 కి దు 7/8/ అర్చదతో 800 దిశి నుదగల క్యాటలాగునంబయి ప్యాకింగు ఖోనేజీ దు 100 అదనము

రాజాగోల్డు కవరింగ్ కంపెనీ, (రిజిస్టర్డ్) రాజాబ్రండ్, - మచిలీపట్నం

హాక్స్ డెడ్ బిన్

మార్క్ ట్వేన్

బొమ్మరిల్లు సీరియల్

3

బిట్టలు పాడు చేసుకున్నందుకు మర్నాటి ఉదయం మిస్ వాట్సన్ నన్ను చివాట్లు పెట్టింది. అమ్మగారు మాత్రం ఒక్క మాటయినా అనలేదు. బిట్టల మీద మసి, దుమ్ముదులిపి శుభ్రం చేసింది. నేను అల్లరిగా తిరుగు తున్నందుకు లోపల లోపలే విచారపడు తున్నట్లు కనిపించింది. ఆమె విచారంచూసి నాకెంతో కష్టంవేసి ఇక వీలైనంత వరకు అల్లరిగా తిరగ గూడదని నిశ్చయం చేసుకున్నాను. మిస్ వాట్సన్ నన్ను దేవుడు గదిలోకి తీసుకుపోయి, మోకరించి ప్రార్థన చేసింది. కాని ఆ ప్రార్థనవల్ల ఏం బాటించిందో నాకు తెలియలేదు.

మిస్ వాట్సన్ చెప్పింది: ప్రతిరోజూ దేవుణ్ణి ప్రార్థిస్తే ఏం కోరుకుంటే అది దొరుకుతుందట. నరే చూద్దామని ప్రయత్నించాను ఈ కొత్తవిద్య. కాని ప్రయోజనం కనబడలేదు. ఒక్కసారి గావున, చేపల గాలం దొరికింది. తీరాచూస్తే దానికిముల్లులేదు. ముల్లు లేదే వట్టిగాలం దేనికిపనికొస్తుంది? ముల్లుకోసం నాలుగుదినార్లు ప్రార్థించిచూశా. ఉహు. పలకలా. మిస్ వాట్సన్ ని ఒకరోజు నడిగాను, నాబదులు ప్రార్థించమని ఆమె నావంక అట్టేచూసి, “ఓరి బాబమ్మా!” అని తిట్టింది. నేను వాణమ్మనెళ్లా అయ్యానో ఆవిడ చెప్పనూ లేదు, నాకు తెలియనూలేదు.

ఒకరోజున చెల్లకండ కూర్చుని ఈవిషయం గట్టిగా ఆలోచించాను. ప్రార్థనవల్ల ఏది పడితే అది ఆయ్యేటట్లయితే అమ్మగారు పారేసుకున్న వెండి పొడుం డబ్బా ఎందుకు దొరకదు? మిస్ వాట్సన్ ఎన్నాళ్లు చూసినా పీలగా వుంటుందిగాని లావెక్కదే? ఉహు. ప్రార్థనవల్ల ఏవనీ కాదు. అంతా అబద్ధం. ఈనంగతే అమ్మగారితో అన్నాను. ఆ విడేమన్నదంటే ప్రార్థనచేస్తే దేవుడు “ఆధ్యాత్మిక వశాలు” ఇస్తాడట. ఆమాట అర్థం కాకపోవటం అటుంచి, అనేమిటో, వాటిమూలాన ఏం కొంప మునుగుతుందో అని చెడ్డ భయపడ్డాను.

నా భయంచూసి అమ్మగారిట్లా చెప్పింది— ఇతరులకు ఎప్పుడూ నేనచేస్తూ వుండాలి; నా బాగోగుల్ని లెక్క చెయ్యకుండా ఇతరుల మంచికోసమే పాటుపడాలి; నన్నుగురించి అసలు ఆలోచించనే కూడదు; ఇతరులను బాగుచెయ్యమనే దేవుణ్ణి నిత్యమూ ప్రార్థిస్తూ వుండాలి.

మళ్ళీ చెట్లకిందకిపోయి తీవ్రంగా ఆలోచించాను. ఎంత ఆలోచించినా ప్రార్థనవల్ల నాకేమీ ఒరిగేటట్లు లేదు—ఇతరులు బాగుపడటం తప్ప. ‘అబ్బాయ్, మనకిది లాభంలేదు, దాన్ని గూర్చి ఆటే బాధపడటం కూడా ఎందుకు,’ అనుకుని మనస్సును సమాధాన పరుచుకున్నాను.

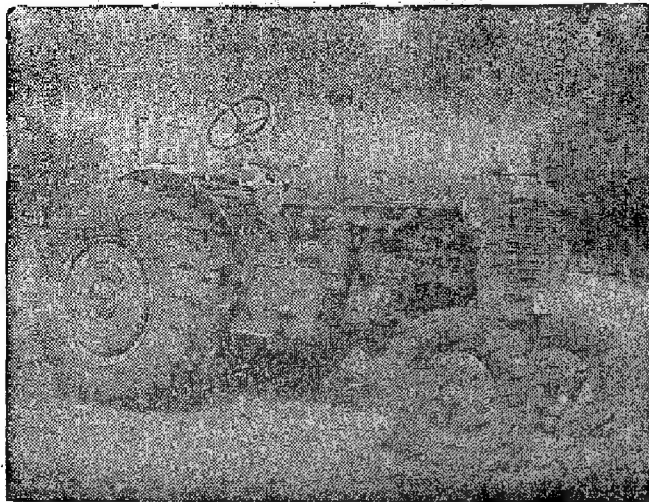
ఒక్కసారి అమ్మగారు నన్ను పిలిచి కూర్చోబెట్టుకుని వర్గలోకాన్ని గూర్చి దేవుడు, దేవతలు,

వాళ్ల గొప్పదనాన్ని గూర్చి అద్భుతంగా చెప్పేది. నాకు బలే నోరూరేది. కాని కానీసటికి మిస్ వాటర్స్ నన్ను పిలిచి సరకలోకం వర్ణించేది. దాంతో వంటి మీద పెంట్లుకలన్నీ చేసికది విడివిడిగా నిక్కబాడుచు కుని, చెప్పలేనంత భయం పుట్టేది. రోజూ యిదేవరస. కొంతసేపు అమ్మగారి స్వర్గం, కొంతసేపు మిస్ వాటర్స్ సరకం—ఈరెంటి మధ్యా నలిగి నతమత మయ్యేవాణ్ణి.

మానాన్న ఏదాదినంది ఈ ప్రాంతాల్లో ఎక్కడా కనబడటం లేదు. ఏమయ్యాడోగాని నేను మాత్రం వాడు లేకపోవటం మూలాన చాలా సుఖంగా వున్నాను. ఎప్పుడూ అడేసనిగా రూగి, దొర్లేవాడు. అనిమానం నన్ను పట్టుకుని చితక బాడేవాడు. అందుకనే వాడు ఉల్లోపున్నంత కాలం నేను అడవుల్లో ఉండేవాణ్ణి. ఈమధ్య మానాన్న

నదిలోమునిగి చచ్చిపోయాడని కబురు వచ్చింది. మా గ్రామానికి పన్నెండుమైళ్ల ఎగువ నదిలో పెల్లకిలా తేలుతూ కనిపించాడట. నేను చూడలేదు గాని, మానీసవాళ్లంతా మానాన్నే ఆన్నారు. బట్ట, బట్టలు, లావు—ఇవన్నీ చూస్తే మానాన్న లాగానే వున్నాడట. మొహం మాత్రం మరోలాగ వుండటం. అయితే చాలసేపు నీళ్లలో నానిన తరవాత మనిషి మొహం మనిషి మొహం లాగా వుండమంటే ఎల్లా వుంటుంది? అందుచేత ఆకవాన్ని బయటికి లాక్కొచ్చి ఒడ్డున పారిపెట్టారు. కాని ఆకవం మానాన్నే అని నాకెందుకో నమ్మకం కలగలేదు. మునిగిపోయింది ముగడైతే పెల్లకిలా తేలడు; బోర్లా వడుకుని వుంటాడు. అందుచేత ఆకవం ముగబట్టానేనుకున్నా ఎవరో ఆడమనిషిదై వుండాలని నిశ్చయించుకున్నాను. కనుక మానాన్న మళ్లీ ఎప్పుడో కనెత్తడ చూతా

జెక్ స్టోకియాలో ప్రఖ్యాతిగాంచిన 'స్కోడా' కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడిన

ట్రాక్టర్లు,

డిజిల్లు

యంజిన్లు

స్కోడా డీజిల్ యంజిన్
గ్లూడి 85 హార్సపవరు
తర్క్ క్వాల్టెస్టార్లింగు
చోర్ కంట్రోలు మరియు
వర్టికల్—

28 హార్సపవర్ "జెతర్" ట్రాక్టరు డీజిల్ ఆయిలుతో వనిచేయును. జాంబాయి ప్రభు

త్వమువారితో ప్రత్యేక సర్టిఫికేట్లు పొందినది. అన్ని రాష్ట్రములలో ప్రసిద్ధిచెందినది. దీనిపైజా గల అన్ని ట్రాక్టరుల కంటే ఖర్చుతక్కువలో ఎక్కువ పనిచేయును. ధర తక్కువ. నవీనపద్ధతులతో తయారు చేయబడినది. వాయిదాల పద్ధతిమీద కూడా యివ్వబడును. విడిభాగములు, సర్వీస్ ఎల్లప్పుడు లభించును. ట్రాక్టర్లకు వనికవచ్చు అన్ని తగ్గవసాయ వనిముట్లున్నూ, ట్రైలింగ్ల వారకును. ఒకసారి మా పో రూముకు వయచేసి చూడండి.

మే జంట్లు! కృష్ణా, గుంటూరు, తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి, విశాఖపట్టణం జిల్లాలకు

ది పర్మ జా కమ్మర్షియల్ కార్పొరేషన్

ప్రాప్రయిటరు: వల్లూరుపల్లి కేశవరావు చౌదరి

S. B. 42. కాశ్యరరావు మార్కెటు, విజయవాడ 1.

డన్స్, ఎల్లాగురా దేవుడా, అని భయపడ సాగాను.

“టామ్ సాయర్ ముతా” వాళ్ల మందరం కలిసి ఒక నెల రోజులు పాటు దొంగల ఆట ఆడము తరవాత నేను రాజీనామా యిచ్చేశాను. మిగతా వాళ్లు కూడా రాజీనామా యిచ్చారు. మేము ఒక్కళ్లని చంపలేదు, ఒక్కళ్లని దోచుకోలేదు—ఉత్తుత్తి ఆటలో తప్ప. అడవుల్లోంచి ఎగురుకుంటూ రోడ్డుమీదికి వచ్చేవాళ్లం. దోవనపోయే గొర్రెల కావల్లను, కూరగాయలు, పువ్వులు మార్కెట్టుకి తీసుకుపోయే అడవాళ్లను కొంతనేపు ఏడిపించే వాళ్లం. కాని ఒకటి రెండు నాల్గయేసరికి నాకు ఈ ఆటమీద మోజుపోయింది.

ఒకసారి టామ్ సాయర్ ఒక కుర్రాడికి దివిటీ యిచ్చి ఊరంతా పరుగెత్తి తిరిగి రమ్మన్నాడు. దివిటీ పుచ్చుకు తిరిగితే ముతా సభ్యులంతా గుహలో సమావేశం కావాలని అర్థం. సమావేశ మయ్యాక టామ్ చెప్పాడు—గూఢ చారులు తనకొక రహస్యవార్త తీసుకొచ్చారట. ఏమనంటే, మర్నాడు జోలెడుమంది స్వామి వర్తకులు, ధనవంతులైన అరిబీలు వచ్చి మాగుహ సమీపంలో విడిది చేస్తారట వారిపెంట రెండువందల ఏనుగులు, ఆరువందల లొట్టి పిట్టలు, వెయ్యి గుర్రాలు ఉంటాయట. వాటిమీద రత్నాలు వజ్రాలు, వెలలేని నగలు సంచులకొద్దీ ఉంటాయట. వాళ్లకి నాలుగు వందలమంది మూత్రమే సిపాయీలు రక్షణగా వుంటారట. అందుచేత తేలిగ్గా ఆనాలుగు వందలమందిని రెండు దెబ్బల్లో నశిచేసి, ఆధనమంతా దోచుకొందామని టామ్ చెప్పాడు. ముతా వాళ్లంతా కత్తులు నూరుకుని, తుపాకులు దట్టించి రెడిగా వుండాలన్నాడు.

పువ్వుల బుట్టలు నెత్తిన పెట్టుకుని మార్కెట్ కి పోయే అడవిల్లల్ని కూడా ఎదిరించడానికి దమ్ములులేని టామ్ సాయర్ అంతమంది మొగాళ్లని, అందులో నిజమైన తుపాకులు, కత్తులు ధరించిన సిపాయీల్ని తేలిగ్గా ఓడించగలమని ఉపన్యసించటం నాకేం నచ్చలేదు. మాదగ్గర కత్తులూలేవు, తుపాకులూ లేవు. కర్రల్ని చూసి తుపాకులని మేమైతే అనుకోగలం గాని శత్రువు లెల్లా అనుకుంటారు?

ఏమైనా స్వామి వాళ్లని, అరిబీలని, లొట్టి పిట్టలు, గుర్రాలు, ఏనుగులు ఏటన్నిటిని చూడచ్చు

గదా అని మర్నాడు నేనుకూడా గుహకి తయారయ్యాను.

తీరాచూస్తే అక్కడ ఏనుగులూ లేవు, గుర్రాలూ లేవు కనీసం మేకపిల్లలైనా లేవు. ఆరోజు ఆదివారమని కొందరు స్కూలుపిల్లలు “పిక్నిక్” కోసం వచ్చారు. వాళ్లైనా బాత్రిగా చిన్నపిల్లలు. మేము వాళ్ళమీదపడి కొంతదూరం తరిమాము. “శత్రువుల” నుండి మేము సంపాదించిన వల్ల కొన్ని బిస్కెట్లు, పెన్న. బెన్ రోజర్స్ కు మాత్రం ఒక ఆట బొమ్మ, జోహార్నర్ కి ప్రార్థనపుస్తకం దొరికాయి. ఇంతలో పిల్లలకూడా వచ్చిన మేష్టారు మా దార్శన్యం చూసి దగ్గిరికివచ్చి మేము దోచుకున్నవన్నీ మళ్ళీ లాక్కున్నాడు.

నాకెక్కడా రత్నాలు, నగలు కనిపించలేదు. ఆమాట టామ్ సాయర్ తో చెప్పాను. టామ్ జేబుల్లో చేతులు పెట్టుకుని “రత్నాలే కాదు, పచ్చలు” కెంపులు, ముత్యాలు అన్నీ ఉన్నా” యన్నాడు. “అరిబీలతోనహా ఏనుగులు, గుర్రాలు, అన్నీ ఉన్నా” యన్నాడు. అయితే కనిపించవే మన్నాను.

టామ్—“నువ్వు ‘డాన్ క్విక్సాడ్’ అనే పుస్తకం చదివావా?”

నేను:—“లేదు.”

టామ్:—“అందుకే అంత తెలివి లేకుండా మాట్లాడుతున్నావు. మంత్ర మహిమవల్ల ఇవన్నీ కనిపించటం లేదు. ఇక్కడ నిజంగా వందలకొద్దీ సిపాయీలు ఉన్నారు. వాళ్లంతా ఏమయ్యారంటే, మనకి కొందరు శత్రువులున్నారు. వాళ్లని మంత్రగాళ్లంటారు. వాళ్లు సిపాయీలందరినీ స్కూలు పిల్లలుగా మార్చేశారు మనమీద కోపం కొద్దీ. అంతేకాని వీళ్లు నిజంగా స్కూలు పిల్లలను కుంటున్నావా?”

నేను:—“అయితే, ఆమంత్రగాళ్లు కనిపించరే?”

టామ్:—“నీకు బాత్రిగా గ్రహింపు లేకుండా వరా, హా! మంత్రగాడంటే ఏమిటను కుంటున్నావో? వాళ్లకింద బోలెడన్ని భూతాలుంటాయ్. ఆ భూతాలు ఏం చెయ్యమన్నా చేసేస్తాయ్. ఒకటి రెండు మూడు—” అనేలోగా నిన్ను ఐపులేకుండా చెయ్య

గలవు. అవి తాటి చెట్లంత ఎత్తూ, మనచర్చి అంత లాపూ ఉంటాయ్ ”

నేను:—“మనంకూడా భూతాల్ని తెచ్చుకుని శత్రువులమీదికి పంపిస్తే—”

టామ్:—“మన కెక్కడ దొరుకుతాయ్ అవి?”

నేను:—“వాళ్ళు కెక్కణ్ణించి వస్తాయ్?”

టామ్:—“వాళ్ళా? పాత లాంతరునో, ఇనప ఉంగరానో గీకుతారు. పెంటనే ఉరుములు, మెరుపులతో భూతాలు వస్తాయి. ఏం చేయమంటే అదల్లా చేస్తాయ్. ఇక్కడున్న చర్చిని తీసుకెళ్లి చైనాలోదింపి రమ్మంటే ఒక్క నిమిషంలో ఆ పనిచేసేస్తాయ్.”

నేను:—“మనం చెయ్యమన్నా చేస్తారా?”

టామ్:—“మనమాట వినవు. లాంతరు నెవరు గీకితే వాళ్ళమాటే వింటాయ్. నలభైమైళ్ళ పొడుగున బంగారంతో మేడకట్టమని, దాన్ని చాకలెట్లతో నింపమని చెబితే చచ్చినట్లుచేసి తీరతాయ్. చైనా రాజకుమార్తెని పెళ్లి చేసుకోవాల నుంది, తెచ్చి పెట్టమంటే తేవలిసిందే. మర్నాడు సూర్యోదయం కాక ముందే ఇదంతా జరగాలంటే ఇక అంతే—ఆమాటకు తిరుగులేదు.”

నేను:—“ఆభూతాలువట్టి చపట దద్దమ్మలు కాక పోతే ఆమె డల్ని, రాజకుమార్తెలనీ తమకే ఉంచుకోగూడదూ? నేనే భూతాన్నయితే పాతలాం తర్ను గీకినా నరే, గోకినానరే ఛస్తే రాను.”

టామ్:—“బలే వాడివే హా! లాంతరు గీకి నప్పుడు భూతమయ్యేది గీతమయ్యేది చచ్చినట్లు రావలిసిందే.”

నేను:—“ఎందుకు రావాలి? అందులో చెట్లంత ఎత్తూ, చర్చి అంతలాపూ వున్న భూతం?”

టామ్:—“నీకేం తెలియదులే, పూరుకో.”

ఈ సంభాషణ జరిగిన తరువాత రెండు మూడు రోజులపాటు తెగ ఆలోచించాను. టామ్ చెప్పింది నిజమోకాదో తేల్చుకోవాలను కున్నాను. పాత లాంతరొకటి, ఇనప వుంగరం ఒకటి సంపాదించాను. అడవిలోకిపోయి ఎవరూ చూడకుండా ఆ రెంటినీ గీకాను. చేతులు నెప్పెట్టి, ముచ్చెమటలు పోసి, న్యూహా తప్పిపోయేదాకా రెంటినీ గీకాను. భూతాలాస్తే వాటిచేత మేడకట్టించి తరవాత అమ్మ

య్యచ్చని నాఆశ. కాని ఒక్కభూతమూ రాలేదు. టామ్ సాయర్ అబద్ధా లాడటంలో మొనగాడు. ఇదంతా కలిపించి చెప్పిందే ననుకున్నాను. అరబ్బీలు, ఏనుగులు అతను చూశాడేమోగాని నాకెక్కడా కనిపించలేదు. ఎన్నివిధాల చూసినా వాళ్లు స్కూలు పిల్లలుగానే కనిపించారు నాకు.

4

మూడు నాలుగు నెలలు ఇలా గడిచాయి. శీతకాలం వచ్చింది. రోజూ బడికిపోయే వాణ్ణి. కొత్తమాటలు కొన్ని నేర్చుకున్నాను. రాయటం, చదవటంకూడా వచ్చింది. ‘ఆరేళ్లు ముప్పయ్యే ఐదు’ దాకా ఎక్కాలుబట్టి పట్టాను. ఆ పైన నా సాధ్యం కాలేదు. జీవితమంతా ఎక్కాలు బట్టి పట్టినా నాకు అవి వచ్చేటట్లు లేదు. లెక్కలంటే నాకు చెడ్డ తలనొప్పి.

మొదట్లో బడిమీద రోతకలిగింది. కొన్నాళ్ళకి బడిబతుకు అలవాటైంది. పాఠాలు విసుగు పుట్టినప్పుడు బడి ఎక్కొట్టేవాణ్ణి. మర్నాడు మేష్టారు బెత్తం పుచ్చుకుని పుతికినప్పుడు హాయిగా వుండేది; ‘రోజులు మరీ దిగులుగా లేవు’ అనిపించేది. అమ్మగారి యింట్లో పరిస్థితికూడా అంత నిరుత్సాహంగా లేదు. మొదట్లో, కొంత యిబ్బందిగా వుండేది—ఒక శుభ్రమైన యిల్లు, శుభ్రమైన పడక, శుభ్రమైన బట్టలు—ఇవన్నీ చూసి బేజారెత్తిపోయాను గాని అడపా తడపా రాత్రిళ్లు ఇంట్లోంచి పారిపోయి అడవిలో పడుకుని, చీకటితోనే మళ్ళీ వచ్చేసేవాణ్ణి. నా పాత జీవితంమీద అభిమానం పోలేదు కాని కొత్త జీవితంలో కొంచెం ఆకర్షణకూడా కనిపించ సాగింది. అమ్మగారు నేను క్రమంగా “ఒక దోపకి వస్తున్నా” నన్నది. బాగుపడే లక్షణాలు కనిపిస్తున్నాయన్నది. నన్ను గురించి యిప్పుడు లజ్జించే అవసరం లేదన్నది.

ఒకరోజు ఉదయం నేను నిద్రకళ్ళతో వస్తూ పొరపాటున ఉప్పుబుట్ట తన్నే కాను. అది అపకృతునం. ఏదో కీడు మూడుతుందని భయపడ్డాను. కొంత ఉప్పు ఎడమ బుజంమీదుగా వెనక్కి గిరాటేస్తే దానికి విరుగు డాతుంది. అలా చేద్దామను కున్నాను. ఇంత

లోకే మిస్ పాట్నన్ వచ్చింది. ఉప్పు పారబోసి నందుకు నన్ను చివాట్లు వేయసాగింది. “ఎన్నేళ్ళోచ్చినా సరిగ్గా నడవటం మీ రాదునీ” కన్నది.

నేను విచారంగా అవతలికి వెళ్లిపోయాను. ఏడేడు రాబోతోందో అని భయపడ్డాను. తోటలో తిరుగుతూ కంచెవరకూ వెళ్లాను. నేలమీద కొత్తగా ఒక అంగుళం మందాన మంచు కురిసింది. మంచు మీద ఎవరినో కాలిబాడలు కనపడ్డాయి. కొండ వైపు నుండి వచ్చివచ్చి సరిగ్గా మా కంచెవద్ద ఆగిపోయాయి. అవచ్చిన వాడెవడో, కంచెవరకూ వచ్చి లోపలి కెందుకు రాలేదో నాకు అర్థంకాలేదు. ‘తమాషాగా వుండే,’ అనుకుంటూ కాలిబాడ లెక్కణ్ణించి వచ్చాయో చూద్దామని బయల్దేరాను. అప్పుడు త్వరగా వంగి పరీక్షగా చూశాను. మొదట ఏ విశేషమూ కనిపించ లేదుగాని, బాగా చూసేసరికి, ఎడమ కాలి బూటుముద్రలో ‘శిలువ’ గుర్తు కనిపించింది. దెయ్యాలు వెంటబడకుండా కాపుదల కోసం బూటు అడుగున ఆగుర్తు చెక్కబడింది.

మరొక సెకను గడిచేలోగా నాకు సంగతంతా అర్థమైంది. ఆలోచించుకో వలసినదంతా ఆ సెకను లోనే ఆలోచించాను. వెంటనే దొడుతేశాను ఆ పరిగెత్తటం పరిగెత్తటం జడ్డి థాచర్ గారింటికి వచ్చే వరకూ ఎక్కడా ఆగలేదు. ఆయన నన్ను చూడ గానే.

“ఏమమ్మోయ్? అల్లా పరుగెత్తి కొచ్చావు? వడ్డీకోసమా? అన్నాడు.

“కాదండీ.”

“మరేమిటి?”

“నాకేమన్నా వడ్డీ రావలసి వుందా?”

“ఆ. నిన్నటికి అర్థంవత్సర మైంది. వడ్డీ నూటయ్యై డాలర్లు. చాల ఎక్కువే. అంత డబ్బూ చేరిస్తే తగలేస్తావ్. అందుచేత నీ ఆరువేలతో కాటు అదికూడా బ్యాంకిలో వేస్తాను. ఏం? ఏమంటావ్?”

“వద్దండీ. నే నాడబ్బు తగలెయ్యను. అసలు నాకది అక్కర్లేదు. ఆరువేలకూడా వద్దు. అంతా మీరే తీసుకోండి. ఆరువేలు, దానిమీద వడ్డీఅంతా మీకేస్తాను.”

జడ్డిగారాశ్చర్య పోయారు. ఆయనకి నామాట లర్థం కాలేదను కుంటా.

“నువ్వనేడి నాకేమీ బోధపడటం లేదు.”

“మీరు నన్నేం అడక్కండి సార్. డబ్బు తీసేసుకోండి. తీసుకుంటారు గదా?”

“అసలు సంగతి ఏమిటి?”

“తీసుకోండి ప్రశ్న లేం అడగొద్దండి. లేకపోతే నేనబద్ధాలు చెప్పాల్సివుంది.”

కొంచెం ఆలోచించారు జడ్డిగారు. “ఓహో— అదా? సంగతి. నువ్వు నీ ఆస్తి నాకమ్మెయ్యి దలిచా వన్నమాట. ఊరికే ఇవ్వటంలేదు, అమ్ముదామను కంటున్నావు. అంతేనా?”

అంటూ ఆయన కాగితం, కలంతిసి ఏదో రాశారు. తరవాత ఆకాగితం నాకు చూపించి,

“ఇదిగో పత్రం. నువ్వు నీ ఆస్తి నాకమ్మవని, నీకు డబ్బిచ్చేశానని రాశాను. సరిపోయిందా? ఈ డాలర్ తీసుకో, యింద. ఉ. ఇక్కడ సంతకంపెట్టు.”

సంతకం పెట్టి వెనక్కిచ్చేశాను.

మిస్ పాట్నన్ గారి నీగ్రోబానిస్ జమ్ దగ్గరికి వెళ్లాను. వాడిదగ్గర ఒక ‘మంత్ర యంత్రం’ వుంది. దాంతోవాడు మాజీక్ చేసేవాడు. యంత్రంలో ఒక దేవత వుందనీ, దానికి భూప్రపంచంలో వున్న అన్ని సంగతులూ తెలుసనీ చెప్పేవాడు. వాడితో చెప్ప కున్నాను నా అవస్థ. మానాన్న మళ్ళీ ఉల్లోకి వచ్చాడనీ, మంచులో వాడి అడుగుబాడలు అవుపించాయని చెప్పాను మానాన్న ఏం చెయ్యి వల్లుకున్నాడో, ఎంతకాలం ఉల్లో వుంటాడో యంత్రంవేసి చెప్ప మన్నాను. జమ్ తనయంత్రం బైటికి తీశాడు. బాంతో ఏమిటో మూట్లాడాడు. ఎత్తి పట్టుకుని నేలమీద జార విడిచాడు. అది కొంతదూరం దొర్లింది. మళ్ళీ ఎత్తి పట్టుకుని జార విడిచాడు. మళ్ళీ అలాగే దొర్లింది. ఇలా ఎన్నిసార్లు చేసినా అలాగే జరిగింది. తరవాత దాన్ని చెవిదగ్గర పెట్టుకుని జాగ్రత్తగా విన్నాడు. ఉహు. దేవత పలకలేదు. దేవతకి అవ్వడవ్వడు డబ్బు అవసర మవుతుందనీ, డబ్బిస్తేగాని పలకదనీ అన్నాడు. నాదగ్గర ఒక పావుడాలర్ నాణెం వుందన్నాను. అది పెండిపూత పూయబడిన సత్తు నాణెం. బజార్లో చెల్లదు. ఎందుకంటే అక్కడక్కడ పెండిపూత పోయి

నత్తు కనిపిస్తోంది. నత్తు కనిపించకపోయినా నేలమీద మోగిస్తే దాని నత్తుదనం గుడ్డి ముండక్కుడా తెలిసి పోతుంది. ఈనంగతి జిమ్మో చెప్పాను. “ఏదీ చూద్దాం ఇమ్మ”న్నాడు. ఇచ్చాను. (నాజీబులో జడ్డి గారిచ్చిన డాలర్ వున్నది. అయినా దాన్ని బయట పెట్టడమోదు కనుకున్నాను.) జిమ్ నత్తు నాణెం తీసు కున్నాడు. ముందు వాసన చూశాడు. కొంచెం రుచి చూశాడు. కొరికాడు. చేతిమీద రుద్దాడు. “ఫరవా లేదు. ఇది నత్తు నాణెమని యంత్రానికి తెలియకుండా మోసంచెయ్య” వచ్చన్నాడు. “బంగాళ దుంపను అడ్డంగాకోసి నాణెం దానిమధ్య పెట్టి ఒక రాతల్లా వుంచితే, మర్నాటికల్లా అది పెండి నాణెం మల్లే మారి పోతుందన్నాడు. యంత్రంకాదు, యంత్రంలోని దేవతకాదు, యంత్రంలోని దేవతబాబుకూడా అది నత్తునాణెం అని కనుక్కోలేదన్నాడు. బజార్లో ఎవరైనా నరే దాన్ని తీసుకుంటారన్నాడు. బంగాళా దుంప అలా చెయ్యగలదని నాకూ తెలుసు. కాని సమయానికి మరిచిపోయి అది కాస్తా జిమ్ చేతులో పెట్టాను.

జిమ్ నత్తు నాణెం యంత్రంకింద పెట్టి మళ్ళీ పన్నాడు. ఈసారి దేవత పలికింది. కావలిస్తే నాజాతకం యావత్తూ చెబుతానంది చెప్పమన్నాను. దేవత జిమ్ చెవిలో చెప్పింది. జిమ్ నాతో చెప్పాడు: “మీ నాయన ఏం చేద్దామను కుంటున్నాడో

మీ నాయనకే తెలీదు. ఒక్కోసారి పెల్లిపోతా నంటాడు. ఉంకోసారి ఉంటానంటాడు. నువ్వేం చెయ్యబోకు మాక్! మీ నాయనని చేసేదేదో చెయ్య నియ్ నువ్వు గాబరా పడొద్దు మీ నాయన నెత్తి మీద రెండు దేవతలు తిరుగుతున్నాయి. ఒక దేవత తెల్లది. ఉంకోదేవత నల్లది. తెల్ల దేవత మీ నాయన్ని మంచిదోపకీ తీసుకొస్తే, నల్ల దేవత కాత్త దోపకీ లాక్కెడుతోంది. చివరికేం జరుగుతుందో మా దేవతక్కుడా తెలియదంట. కాని నీకేం పరవాలేదు. నీకు కొన్ని ప్రాలోచిస్తా, సుఖాలుకూడా వస్తాయి. ఒక్కోసారి నీకు దెబ్బలు తగుల్తాయి. ఒక్కోసారి జరమొస్తుంది. అయినా మళ్ళీ నయమవుతుంది. నీమీద ఇద్దరమ్మాయిలు కన్నేశారు. ఒకమ్మాయి తెల్లది. ఉంకోమ్మాయి నల్లది. తెల్ల బాందగ్గర డబ్బుంది. నల్లమ్మాయి బీదది. బీదమ్మాయిని ముందు పెల్లి చేకుంటావు, తరవాతరవాత తెల్ల దాన్ని చేసు కుంటావు. నీకు నీళ్లంటే భయం. ఎందుకంటే నీకు జలగండం వుంది.”

జోన్యం విన్నాక నాదిగులు ఇంకా ఎక్కువైంది నాగది తలుపుతెరిచి లోపలికి పోయాను. నిద్రపోతే దిగులు తగ్గుతుందని పించింది. తలుపు గడియవేసి కొవ్వొత్తి వెలిగించాను తలెత్తి చూస్తే కుర్చీలో ఎలుగొడ్డులాగా కూర్చుని వున్నాడు— మానాన్న!

(ఇంకావుంది)

వి న పా ము ల సీ తా రా మ య్య అం డ్ కో.,

పా డ్కు రో డ్డు : : వి జ య వా ద.

గుంటూరు ప్రాంచి : : రైలుపేట, గుంటూరు.

వజన్సీలు : ఒంగోలు - చీరాల - బాపట్ల - పొన్నూరు - తెనాలి - నర్సారావుపేట - మార్కాపురం - ఏలూరు - రాజమండ్రి.

“పెట్టర్”, “పెట్టర్-ఫీల్డింగ్” ఇంజన్లు, “క్లిరోస్కోప్” పంపులు, చెఱకుగానుగలు, “క్లిరోస్కోప్-ప్రెస్” మోటారు పంపు సెట్లు.

శిల్ప - శస్త్ర - గాత్ర - తీ.,

—: దిస్ట్రిబ్యూటర్లు :—

కృష్ణా, గుంటూరు, తూర్పు. పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలకు.

చేతిపనుల వర్తకరహస్య బోధిని

50 రూపాయలనుంచి 500 రూపాయల వరకు వెంట నంపాదించవచ్చును ఇంది నబ్బు దినుసులు, పెంట్లు, అత్తడు, హోయల్స్, పిప్పరమెంటు, వాష్టన్, తక్కు ములు, వస్త్రి, షర్తుక్కు ఊడువత్తులు, కర్పూరం, పిరా దినుసులు, గిల్లయిచ్చే విదము, పోటో ఎత్తువిదము, బాణసంచా, మందులు. ముఖముగా తయారచేయు వర్తకుంకో 100 పేజీలు గల పెద్దపుస్తకము. వెల రూ 1-8-0, పోస్టుచార్జీ 1 అణలు. మహారాష్ట్ర ప్రకాశ, 12, అరబాదంమొదలి వీధి, మద్రాస్.

కవిత్వపు సమీక్ష

ప్రవగనగా ఒక పూరు. ఆ పూర్లో ఒక పెద్దరెడ్డి ఆరెడ్డికోభార్య. వాళ్ళకు పూరుచివర ఒక ఎకరం మాగాణి - స్వంత నేవ్వం—

ఆరోజు పెదరెడ్డి పొలానికి వెళ్ళుతూ భార్యను పిలిచి “ఏమే! యీరోజుకుప్ప వేత కనుక భోజనము నకు యింటికివచ్చుటపడదు. కనుక నీవే పదిన్నర అయేనరికల్లా భోజనము పొలానికి తీసుకొనిరావలెను. ఆలస్యముచేసినావా నేనుండ

“ఇంతవరకూ పొయ్యిమీద కుండ ఎక్కించలేదు. మరి ఇక ఎప్పుడు వండి ఎప్పుడు పట్టుకుని వెళ్ళును. అనలే ఆయన చాల కోపదారిమనిషి. “రెండుమైళ్ళునడచి వెళ్లాలే! ఎలారా! జేముడా” అని ఒకనిముషం ఆలోచించింది పెదరెడ్డిభార్య. చివరకో ఆలోచన తట్టింది. వెంటనే నాలుగు పంకాయలు తరిగి ముక్కలుచేసి ఒక గిన్నిలోనూ, కొంచెమునీళ్లు ఒక గిన్నిలోనూ, తివ్వెడుబియ్యం మరొక గిన్నిలోనూ పోసింది—

చూస్తున్నాడు.—

ఇంతలోకే ఆమడదూరంనుంచి భార్యనెత్తిమీద గంపెట్టుకొని ఒయ్యారంగా తిప్పుకుంటూ రావడం చూచేడు. “దీనికి బాగా బుద్ధిచెప్పాలి” అని లేచి నుంచున్నాడు చేత్తో పారతోనహా. తీరా భార్య దగ్గరకువచ్చేసరికి ఎక్కడ పారతోకొట్టితే భార్య చస్తుందో అని పారక్రిందపడేసి సాచి పెట్టి ఒక్కలెంప కాయవేసేడు. దానితో ఆవిడకు ఎక్కడలేని కోపమూ ఆవహించినది. వెంటనే నెత్తిన

శ్రీ పి.వి.యస్.పి.రంగారావు

లేను. త్వరగా పని తెముల్చుకునిరా!” అనిచెప్పి వెళ్ళిపోయాడు -

పెదరెడ్డి భార్య ఆరోజు తలచాలా చిరాకుగా యుండుటచే తలంటి నీళ్లు పోసుకొనెను. నీళ్లు పోసుకోవడం పూర్తిఅయేసరికి 10 చాటినది. ఇంతలోనే పక్కింటి పుల్లమ్మవచ్చి ఏదో సంగతి చెపుతోంటే అలా ఒక పావుగంట గడిచి పోయింది.

ఆగిన్నెలు మూడూ గంపలోపెట్టి వైసి గుడ్డమూతవేసి నెత్తిపెట్టుకుని పొలానికి బైలుదేరింది—

ఇక అక్కడ పొలానికివెళ్ళిన పెదరెడ్డి భాస్యం కుప్పవేతలో చాల అలసివున్నాడేమో చాలా ఆకలిగా ఉన్నది. సూర్యుడు సడినెత్తికి వస్తున్నా భార్యజాడ ఎక్కడా కనుపించుటలేదు ఆకలితో కడుపు దహించుకుపోతోంది. భార్యపై బలేకోపం వచ్చింది. “రానీ దాని తలనీ గొయ్యూ! యీరోజుదాని భరతం పట్టేనే!” అంటూ పక్కనున్న పార, చేత్తోపట్టుకుని గట్టుచివరకువచ్చి

పున్నగంప క్రిందపడేసి - “ఓ భగవాన్! నేనేకనుక పతివ్రతనైతే అన్నమంతా బియ్యం కాను, చారంతా నీళ్ళు కానూ, కూరంతా ముక్కలుకానూ” అని కపించింది.

పెదరెడ్డి గంపపైగుడ్డతీసి చూచేసరికి ఏముంది. బియ్యం, నీళ్లు, ముక్కలూ విడివిడిగా కనుపించాయి.—

భార్యచేసిన పన్నాగం అతనికేం తెలుసు! అదిఅంతా భార్య శాపంవల్ల కల్గిన ప్రభావమే అనుకొని ఆరోజు మొదలుకొని భార్యను పువ్వుల్లోపెట్టి చూసుకుంటున్నాడు పెదరెడ్డి—

చేదవండి / తమగు మాన పత్రిక

జియ భారత్

— ఎడిటర్ శ్రీ శ్రీనివాసరావు —

భా.రా.క. 200000-40000

“చ” కారకుడి

కాళిదాసు పేరు విని భారతీయులుండరుగదా! పాపాయిలూ? ఆయన యెంత గొప్పకవియో అంత ధమత్కారి కూడాట. ఒకమాటు ఆయన, కాశీక్షేత్రం చూడ్డానికి వెళ్లాడు. గంగా స్నానంచేసి విశ్వేశ్వరుణ్ణి నేవించి కాశీ ప్రక్కనే ఉన్న వ్యాసకాశీ చూడబోయాడు. అక్కడ వ్యాస మహర్షి విగ్రహం పెద్దది ఒకటున్నదిట. ఆ విగ్రహాన్ని చూసి చూడ్డంతోటే కాళిదాసుకి చటాల్చి

ఒక విషయం క్షా
ఓకం వచ్చింది.
అదేమిటంటే
వ్యాసుడు మహా

భారతమునకు కర్త. ఆయన దానిలో “చ” కారం లేక వుపయోగించాడు. అందుకని కాళిదాసు నవ్వుతూ ఆ విగ్రహంబాజ్జ తమముతూ బొడ్డులో వేలుపెట్టి “చకారకుడ్డీ డేమమా?” అన్నాడు. ఇంకేముందీ వ్యాసునికి తనంతటి వాణ్ణి పట్టుకొని వెక్కిరిస్తాడ! అని కోపం రానూను, బొడ్డులోవేలు బొడ్డులో విగించి ఊరుకొన్నాడు. మన కాళిదాసుగారి వేలు బొడ్డులోంచి రాకుండా బిగుసుకుపోయింది. కాళిదాసుకి విషయం తెలిసింది. “ఓస్ యింతేకదా! వేలు రాకపోతే పోయింది: ఎంతనేపు

బొడ్డు బిగించుకు కూచంటావో నేనూ చూస్తాను” అని అట్లానే నుంచున్నాడు.

కొంత నేపటికి వ్యాసుడు ఒక బ్రాహ్మణ వేషంలోవచ్చి “యిదేమిటయ్యా, ఆవిగ్రహం బొడ్డులో వేలు పెట్టి నుంచున్నావు? నీ కేమైనా పిచ్చా?” అన్నాడు. దానికి కాళిదాసు జరిగిన కథంతా చెప్పి “అయ్యా యిది యెంత నబబుగా ఉందోమీరే ఆలోచించి చెప్పండి. నేను అన్నమాటలో యేమైనా

చెప్పానూ, అని అడగ కూడదనీ నిబంధన పెట్టాడు నరే, నేను ఒప్పుకొని కథ చెప్పాను; అతను వ్రాశాడు. ఆకారణంతో అన్ని ‘చ’ కారాలు వాడాల్సి వచ్చింది. అయినా నువ్వు నన్ను పట్టుకు వెక్కిరించావే? చూడ్డాం “చ” కారం వాడకుండా ద్రాపదికి పంచ పూడవులు యేమవుతాయో? యేయే వరనగా ఉంటారో? ఈవిషయం చకారం లేకుండా ఒక్క పద్యంలో చెప్ప అని సవాలు చేసేడు.

శ్రీమతి డి.పార్వతి

కాళిదాసు డి
మై నా చేత కాని
వాడా? ఒక్క
ణం ఆలోచించి ఒక్క

అబద్ధం ఉందా?” అని అడిగాడు. అప్పుడు వ్యాసుడు నిజస్వరూపంతో “నాయనా! నేనే ఆవ్యాసుణ్ణి నేను భారతం చెప్పేటప్పుడు ఒక నిబంధన పెట్టాను. నేను కథ చెప్పకు పోతూంటే ఒకళ్లు వ్రాయాలని, అలా వ్రాసే వ్యక్తి చెప్పింది తిరిగి చెప్పమని అడగ కూడదనీ అలా అయితేనే నేను భారతం చెప్తాననీ పంతం పట్టాను. దానికి ముక్కోటి దేవతలూ నిర్ధారతపోయి చేనేది లేక నోళ్లు వెళ్లబెట్టారు. అప్పుడు వినాయకుడు తను వ్రాస్తాననీ, కాని నేను చెప్తూ చెప్తూ కథ ఎంతదాకా

అనుష్టుపు శ్లోకంలో వర్ణించాడు: ద్రాపద్యా: పాణ్డతనయా: భర్తృదేవర భావుకా: న దేవరో ధర్మరాజ సహదేవో న భావుకా:॥

అంటే, ద్రాపదికి పంచ పాణ్డవులు భర్తలు, మరుదులు బావగారు అవుతారు. ధర్మరాజు యెప్పుడూ మరదికాడు సహదేవుడు యెప్పుడూ బావగారుకాడు, అని.

ఈ శ్లోకం వినేటప్పటికి వ్యాస మహర్షి చాలా సంతోషించి బిగించిన వేలు విడిచిపెట్టి నువ్వు (34.వ పేజీ చూడండి)

జనజన

మాచిన్న తమ్ముడు బాబు, ఎప్పుడూ అల్లరి చేస్తూ వుంటాడు. వాడి నంబే హాటను శాస్త్రజ్ఞులుకూడా తీర్చలేదు వాడి వయస్సు నాలుగు సంవత్సరాలు. ఒకరోజున అల్లరిచేస్తూ వుంటే మా అమ్మ వాణ్ణి తీసుకపోయి ఆడించ మని చెప్పింది.

“బాబూకథచే పుతా వింటావా” అన్నాను. వాడు కథలంటే చెవి కొనుకుంటాడు.

“కథలు, కథలు” అని వరుగెత్తు కుంటూ వచ్చాడు. నేను కథ చెప్ప మొదలు పెట్టాను.

“పూర్వ కాలంలో ఒకరాజు ఉన్నాడు. ఆరాజుకి భార్య ఉన్నది. ఆభార్య నేమంటారో తెలుసా” అన్నాను.

“రాణి” అన్నాడు.

“ఆ రాణికి పిల్లలు లేరు” అన్నాను.

“రాజుకీ” అన్నాడు.

“రాణికి లేకపోతే రాజుకెలా వుంటారు” అన్నాను.

ప్రపంచఖ్యాతి పొందుతావు. నిన్ను మించిన కవిలేడు” అని ఆశీర్వాదించి అంతర్ధానము చెందాడు. చూశారా కాళిదాసు ఎంత చతుత్కారో, ఎంత వండితుడో. మీరుకూడా ఆయన కావ్యాలు చదివి గొప్పవాళ్ళు కావాలి.

“నరే లేరు” అన్నాడు కథ విస వలెననే ఉత్సాహంతో. అల్లరి మానాడు కదా అని మొదలు పెట్టాను. “ఆరాజు తపస్సు చేయటానికి అరణ్యానికి వెళ్ళాడు. కొన్నాళ్ళకు దేముడు కనిపించాడు” అన్నాను.

ఆ మాటతో ఒక్క గంతు వేశాడు. “ఏమిటో” అన్నాను.

“జ్యోతిర్మయి”

“నేను దేముణ్ణి చూశాను. దానికోసం తపస్సు చేయాలా” అన్నాడు.

“ఎక్కడ చూశావురా దేముణ్ణి” అన్నాను.

“నిన్న అమ్మతో గుళ్ళోకిపోతే దేముణ్ణి చూపించి దణ్ణం పెట్టమంది. ఆయనేగా దేముడంటే” అన్నాడు విజయ గర్వంతో. వాడికి ఏమి చెప్పాలో తోచలేదు. “అ! ఆయన దేముడంటే” అన్నాను.

“ఊ, నరే చెప్పకథ” అన్నాడు. మళ్ళీ మొదలు పెట్టాను. “ఆ దేముడు కనిపించి వరం కోరుకో” మన్నాడు రాజును, అని అచేనరికి బాబుకు కోపం వచ్చింది. వాడి ముఖంలోవున్న కోపం దైన్యము చూచేనరికి జాలివేసి “ఏమిటా అనుమానం” అన్నాను:

“నిన్న నాతో మాట్లాడని దేముడు ఆరాజుతో ఎట్లా మాట్లా

డాడు?” అయినా కనుక్కుంటూనని వరుగెత్తటం మొదలు పెట్టాడు.

వాడివెంట బయలుదేరి వాడిని పట్టుకొని “ఇప్పుడు కాదు బాబూ సాయంత్రము గుళ్ళోకి వెళ్ళినప్పుడు అడుగుధాముత” అన్నాను.

“నరే” అని కథ చెప్పమన్నాడు “దేముడు రాజుకొక కొడుకు పుట్టునని చెప్పి మాయ మయ్యాడు.

ఆరాజు యింటి కొచ్చిన తరువాత కొన్నాళ్ళకు ఒక కొడుకు పుట్టాడు”

అన్నాను.

“రాజు కొడుకు పేరేమిటి” అన్నాడు ఆత్రంతో.

“బాబు” అన్నాను మెల్లగా నవ్వుతూ.

“ఛీ! నాకు కథవద్దు! ఏమి వద్దు ఫో” అన్నాడు యింట్లోకి పరుగెత్తి పోతూ. మాబడికి వేళకావటం వల్ల బడికి పోయినాను. ★

1952

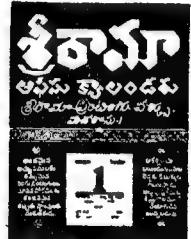
తీ. వార. నక్షత్ర. వర్తమాన గంటల్లో గుడి(వది) ప్రసిద్ధి చెందిన సూక్త సంతకృత

శ్రీ రామా

అపిను క్యాలండరు విక్రయమునకు సిద్ధముగా వున్నవి ఆర్డరుకు క్వరవడుకు

శ్రీరామా ప్రింటింగు వర్కు.

54, నారాయణమొదలిపిడి, మదరాసు-1

శ్రీరామా

అపిను క్యాలండరు విక్రయమునకు సిద్ధముగా వున్నవి ఆర్డరుకు క్వరవడుకు

దేశనాయకుడు గాంధీ

(25-వ పేజీ తరువాయి)

మంచిగా, ప్రేమగావుంటే ఈరోజున కన్నీళ్లు సెలయెళ్లు ప్రవహిస్తున్న ఈ దేశాలన్నీ పువ్వుల లోటలుకావూ? ప్రేమలనే పవిత్రమైన గంగానదిలో స్నానంచేస్తే మనిషి దేవుడై పోడూ?

ఇదిగో, యీ విధంగా ఆలోచించాడు గాంధీగారు. రెండువేల ఏళ్లకిందట ఏ సుక్రీస్తు, ఇంకా పూర్వం బుద్ధుడు ఆలోచించినట్టే గాంధీగారు కూడా ఆలోచించాడు. ఆలోచించటమే కాదు, ఆచరించటంకూడా మొదలెట్టాడు. ఎలా గంటావేమో, చెబుతా విను.

మన దేశాన్ని నాలుగేళ్ల కిందటి దాకా బ్రిటిష్ వాళ్లు పరిపాలించే వాళ్లు. మనదేశంతో మొదట వర్తకం చేసుకోడానికి వచ్చి, మనలో మనకు పోట్లాటలుపెట్టి, మొత్తానికి దేశాన్నంతా స్వాధీనం చేసుకున్నారు. మనదేశపు సంపదనంతనీ పీల్చి మనను పిప్పి చేశారు ఆ బ్రిటిష్ వాళ్లను, వాళ్ల పరిపాలనను ఎల్లాగై నా తప్పించాలని, స్వరాజ్యం లేవాలని గాంధీగారు పోరాడాడు. ఇది వరకలా ఏదేశ

మైనా స్వతంత్రం కావాలంటే, ప్రజలు కత్తులు, కత్తార్లు పుచ్చుకుని పరదేశ ప్రజలతో యుద్ధం చేసే వాళ్లు. ఆయుధంలో పిల్లలొకాండరు, వాళ్లలో కొండరు, నిజంగా దుష్టులైనవాళ్లు, ఏపాపం ఎరగనివాళ్లు కూడ చచ్చిపోయే వాళ్లు. యుద్ధమై పోయితరవాత ఈ దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చినా, దేశం ఓడి

పోయినా, రెండు దేశాల్లోనూ చచ్చిపోయిన వాళ్ల రక్తపు కాలవలు, చచ్చిపోయిన వాళ్ళకోసం ఏదో తల్లుల, తండ్రుల, బంధువుల కన్నీళ్ళ కాలవలు కలిసి ఓవహించేవి. యుద్ధం అయి పోయినా అంతకు ముందునుంచీ ఉన్న ద్వేషం, పగ అల్లాగే మిగిలి పోయేవి.

గాంధీగారు “ఛా, ఇదేం బాగాలే” దనుకున్నాడు. కొత్త ఉపాయం కనిపెట్టాడు. కొత్త ఆయుధం తయారుచేశాడు దాని పేరు ప్రేమ. ఈ ప్రేమతో, హింస అనేది లేకుండా బ్రిటిష్ వాళ్ళను జయిస్తా నన్నాడు. “మీపరిపాలన మాకక్కలేదు మాకు మేమే పరిపాలించు కుంటాం. మీ పెత్తనం మీ శాసనాలు, చట్టాలు, మేము అంగీకరించం,” అన మన్నాడు.

ప్రజలంతా ఆమాట అన్నారు. “బ్రిటిష్ వాళ్లు నిజంగా చెడ్డవాళ్లు కారు. వారూ మనలాటి మానవులే. మానవులెవ్వరూ చెడ్డవాళ్లు కారు. మనం ద్వేషించాల్సింది మానవుల్లో వున్న చెడ్డతనాన్నే గాని మానవుల్ని కాదు. అందుచేత బ్రిటిష్ వాళ్లలో వున్న చెడ్డతనాన్నే

మనం ద్వేషించాలి, దాన్నే మన దేశంనుంచి వెళ్లగొట్టాలి. అంతే కాని బ్రిటిష్ వాళ్ళని కాదు” అన్నాడు గాంధీగారు. ప్రజలంతా నరే నన్నారు “నా పెంటరండి. మిమ్మల్ని కొత్త ప్రపంచంలోకి తీసుకుపోతా” నన్నాడు. వస్తామన్నాడు ప్రజలు.

మన దేశానికి స్వరాజ్యం వచ్చి నాలుగేళ్లయింది. బ్రిటిష్ వాళ్లు మనదేశం మనకు అప్పజెప్పి, మూట ముల్లై కట్టుకుని వెళ్లి పోయారు. స్వరాజ్యం వచ్చిన అయిదు నెలల పదిహేను రోజులకి, నరిగ్గా ఈ రోజునే గాంధీగారు చనిపోయాడు. ఆయన్ని ఒక హిందువు తుపాకి కాల్చి చంపేశాడు. గాంధీగారికి హిందువులమీద కంటే మహమ్మదీయులమీదే ఎక్కువ ప్రేమలని కోపంవచ్చి పికపిచ్చివాడు ఆయన్ని చంపేశాడు.

మన నాన్న గారేవున్నాడనుకో, ఆయనకి నీమీద, నా మీదకూడా నమానంగా ప్రేమవుంటుంది. మన మిద్దరం గిల్లి కజ్జాలు పెట్టుకుంటే ఆయన నన్ను “పెద్దవాడివై వుండి చిన్న పిల్లతో దెబ్బలాడతావుట్రా” అని మందలిస్తారు. అంత మాత్రాన నామీదకంటే నీమీదే ఎక్కువ

మెరిల్

చాలామంచి
డ్రైబ్యాటరీ రేడియో!

బుష్

బ్రిటన్స్ బెస్టుకరెంటు డి
డ్రైబ్యాటరీ రేడియో!

డి ప్రి బ్యాటరీ

నారాయణ్ రేడియో స్టోర్సు

(నకాకం రోడ్డు, కవర్నరు కేట, తెజవాడ 2.)

ఎవరెడి బ్యాటరీలు నమ్మకమైనవి ఎల్లప్పుడును దొరకును.

ప్రేమలని నేను కోపగిస్తే మంచి దేనా? అల్లాగే మన దేశంలో హిందువులు ఎక్కువ మంది ఉన్నారు. ముస్లిములు తక్కువమంది ఉన్నారు. ముస్లిములను ప్రేమగా చూడాలని హిందువులను మందలించినంత మాత్రాన దేశానికి తండ్రిమైన గాంధీగార్ని హత్య చెయ్యటంలో అర్థమేముంది?

ఆరోజున గాంధీగారుపోయిన వార్తవిని నేను వెక్కిరిచి పడవటం నీకు జ్ఞాపకం వుందిగదా? “ఎందుకల్లా ఏడుస్తావన్నయ్యా?” అని నువ్వు అమాయకంగా అడిగావు. నువ్వప్పటికి బాగా చిన్న పిల్లవుగనక నేను చెప్పింది తెలియలేదు. గాంధీగారు మనకి దగ్గర చుట్టమనికాదు, మనకేదో ఉపకారం చేశాడనికాదు. ఆయన సర్వ మానవుల్ని ప్రేమించాడు. అందువల్లనే ఆయన్ని అందరూ ప్రేమించగలిగారు. ఆయన పోయినప్పుడు దగ్గరచుట్టమో, స్నేహితుడో పోయినంతగా అంతా

ఏడ్చారు. కాని గాంధీగారు జయించాలన్న ఇంకో దుర్గుణం ఏమిటో తెలుసా? అద్భుతం. ఎన్ని కష్టాలువచ్చినా దైర్యం పోగొట్టుకోవద్దన్నాడు పిరికి పంపలే ఏడుస్తారన్నాడు. ఆయన దేశానికి నాయకుడయిన తరువాత, ఆయన కనుకొలకులకొనల్లో కన్నీరు నుంచుని తొంగిచూడగా ఎవ్వరూ చూడలేదు. ఒకసారి ఆయన్ని ఒక పతాక చాచితెంపకాయ కొట్టాడు. అప్పుడు కన్నీటి బిందువు అడిగింది: “బయటికి రానా?” అని. గాంధీగారు ఆలోచించి “అక్కలేదు” అన్నారు. ఇంకోసారి దక్షిణాఫ్రికాలో ఉండగా తెల్లవాళ్లు ఆయన్నికింద పడేసి కొట్టారు. అప్పుడొకసారి కన్నీటిబిందువు బయటికిరావాలని చూసింది. ఆయన “వెనక్కిపో” అని గద్దించేసరికి అది గజగజలాడి ఆయన గుండెలోపలే రాలిపోయింది. ఇలాగే ఎన్నోసార్లు

కన్నీటిబిందువు ఆయన్ని జయించాలనిచూసింది. అన్నిసార్లు ఆయనే కన్నీళ్లను జయించాడు.

గాంధీగార్ని చూసి నువ్వుగాని, నేనుగాని నేర్చుకోవలసింది యిదే. ఎన్ని కష్టాలైనా రానీ, కళ్ళల్లో కన్నీళ్లకి చోటివ్వగూడదు. కష్టాలు తొలగించుకునేందుకు ప్రయత్నించాలి. కష్టాలతో దెబ్బలాడి, బ్రిటిష్ వాళ్లని దేశంనుండి వెళ్ళగొట్టినట్టు, వాటిని మన జీవితం నుండి వెళ్ళగొట్టాలి. అప్పుడూ సౌఖ్యం.

అయితే బ్రిటిష్ వాళ్లని వెళ్ళగొట్టినా మనకి కష్టాలుతప్పలేదే మంటావేమో? దానికి ఎప్పుడైనా ఇంకోసారి సమాధానం చెబుతాలే. గాంధీగార్ని గూర్చి ఇంత పెద్ద ఉత్తరం రాశాను. ఈవారం యిది చదువుకో, వచ్చేవారం ఇంకొక గొప్పవాణ్ణి గురించి రాస్తాను.

నీ అన్నయ్య,
—ఎన్నాకో.

(24-వ పేజీ తరువాయి)

కోకిల పక్షి

వంచమనవ్వరంలో కూస్తుంది. మొదట్లో తగ్గుస్థాయిలో కూత ప్రారంభించి క్రమంగా వైస్థాయిదాకాపోయి హఠాత్తుగా పాట ఆపేస్తుంది. కాస్తేసరిగి మళ్ళీ తగ్గుస్థాయిలో ప్రారంభిస్తుంది. కోకిల సంగీతానికి మన దేశపు కవిత్వంలో మొదటినుంచీ ఎంతో ప్రాముఖ్యం ఇవ్వబడింది.

ఏప్రిల్, ఆగస్టు నెలలమధ్య గుడ్లు పెడుతుంది. కోకిలలకి గూడుకట్టుకోవడం బద్ధకం. అందుకని మగ

కోకిల వంచేస్తుందంటే కాకి గూడుమీద దాడి చేస్తుంది. మగ ఆడ కాకులు రెంటినీ ఏదో నెపం మీద కయ్యానికి కవ్వించి గూటికి దూరంగా తరుముకుపోతుంది. ఈలోగా ఆడ కోకిల కాకిగూట్లో గుడ్లుపెట్టి కాకిగుడ్లతో కలిపేస్తుంది. కాకులు తిరిగి వచ్చి చూసుకుంటే ఏది తమదో, ఏదికాదో తెలియక అన్ని గుడ్లనీ పోదుగుతాయి. గుడ్లు పిల్లలయ్యాక కోకిల పిల్లలు ఈ గూడు మాదంటే, కాకి పిల్లలు ఈ గూడు మాదని దెబ్బలాడుకుంటాయి. ఏవిజయిస్తే అవి గూటికి వెర్వాధికారులవుతాయి. ★

విశ్వవిజ్ఞాన ప్రచరణాలయం

(22-వ పేజీ తరువాయి)

చిత్రాలు ప్రచురింపబడ్డాయి. ప్రతిపత్రికలోనూ ప్రచురణాలయం తాలూకు ప్రకటనలు కనబడుతున్నాయి. సంపాదకులకు కార్యాలయంలో లేనట్టి విందులు, తరువాత పత్రికల్లో పుస్తకాలనుగూర్చి శుభ సమాఖ్యలుకూడ ప్రత్యక్షమైనాయి. రోజూ పోస్టుబంట్రోకు రెండు మూడు వందల రూపాయల వి.పి.లు మనిఅర్హుల రెండు మూడు నెలలపాటు సంపాదకులకు అంద చేస్తూ వచ్చాడు. సాయంకాలం 4 గంటల నుంచి కార్యాలయానికి వేంచేసే కలందారుల సంఖ్యకూడా హెచ్చయింది లోపలి కొచ్చేటప్పుడు దిగాలుపడిన ముఖంతో వచ్చిన సాహితీపరుల నేకమంది మిసెస్ రమచేతి కాఫీత్రాగి, వక్కపాడి నమల్లా, సిగరెట్టు దమ్ముతీస్తూ సంతృప్తితో బయటికి పోతూఉండేవారు తృణమో ఫణిమో ఆశించినవచ్చిన గ్రంథకర్తలు కప్ప కాఫీతోటి రావగారి ఆశాజనకమైన సాంత్వనవాక్యాలతోటి. రను తియ్యటి చూపులతోటి సంతృప్తించిందిపోతూఉండేవారు

* * * కొద్దికాలంలో విశ్వవిజ్ఞాన ప్రచురణాలయంవారు రామాయణ భారత భాగవత

లను ఇంగ్లీషు, జర్మన్, రష్యన్, ఫ్రెంచి భాషల్లోకి తర్జుమాచేయించి, చక్కగా అచ్చుత్రించి, ప్రచురణ చేయదలచుకున్నారనీ, ఇందునిమిత్తం ఒక ఉదారుడు కొన్ని వేల రూపాయలు ప్రచురణాలయంవారి స్వాగతం చేశారనీ, ఇంకా విశ్వ సాహిత్యపాఠకులు ఘనంగా విరాళం లిచ్చి తోడ్పడాలనీ పత్రికల్లో ప్రకటన పడింది ఈ కార్యనిమిత్తం వెయ్యి రూపాయ లిచ్చిన మహారాజ పోషకుల సంగ్రహ చరిత్రను ఆయా పాశ్చాత్యభాషల్లో ఫోటో లతో సహా ప్రచురింపబడతాయనీ సంయుక్త సంపాదకులు స్వంతంగా ప్రకటించారు ఇంకా రాజపోషకులు, అభిమానులు, అనేక తరగతులకూడా ఏర్పాటు చేయబడి వాటి హుందాకు సరిపడ్డట్టుగా కట్టాలుకూడా నిర్మయింపబడ్డాయి. పోష్టుజవాక్ ఇతోధికంగా మని అర్హుల కార్యాలయానికి అందచేశాడు మహారాజులు రాజులు ప్రభుత్వాలు చేయలేని ఘనకార్యాన్ని ఈ పుణ్యదంపతులు కొనసాగిస్తున్నారనీ, భారతీయ సంస్కృతికి అపారమైన సేవ చేస్తున్నారనీ లోకమంతా చెప్పుకోవడం ప్రారంభించారు. ప్రకటనతోపాటు పత్రికల్లోకూడా ప్రశంసాపత్రాలు వ్రాయబడ్డాయి అచ్చాఫీసులవారు ఒకరు కానకుండా మరొకరు ఈ మహత్కార్యానికి తోడ్పడిదానికి పూనుకున్నారు. కొందరు అమృతమృతముట్టకే అమృతమంటే, మరి కొందరు కాగితం పెట్టుబడికూడా అంగీక

రించారు. విజయదశమివాటికి రామాయణం మొదటి సంపుటాన్ని ప్రచురపరచే మహాత్మ్యవాన్ని స్వయంగా విద్యామంత్రిగారే జరిపిస్తారని రాష్ట్రంలోని సాహితీపరుల కందరికీ గిట్ట అక్షరాలతో అచ్చుత్రింపబడిన పెద్దపెద్ద ఆహ్వానపత్రాలు పంపబడ్డాయి - దానితో మహారాజపోషకులు రాజపోషకులు స్వయంగా ముడుపులు చెల్లించుకుని స్వీయచరిత్రసంగ్రహాలను కొత్త ఫోటోగ్రాఫులను సంపాదకులకు సమర్పించుకున్నారు.

* * * ఒకరోజు తెల్లవారేసరికి మామూలుగా కళకళలాడుతూఉండే విశ్వవిజ్ఞాన ప్రచురణాలయానికి తాళం వేయబడింది. ఒక్క సాహితీపరుడు యధాలాపంగా వెళ్లి చూచేసరికి ఆ స్థితిలోఉంది ప్రచురణాలయం బోర్డు, రావ రమగారి బోర్డులు అంతర్భాగం మైనాయి. ఊరంతా గుత్తమంది ఒకల్లిద్దరై గంటా గంటన్నరయ్యేసరికి వందలకొద్దీ జనం కార్యాలయం చుట్టుముట్టేరు ఉళ్ళోసి సాహితీపరులు. కుంచె వాడించేవారు, అచ్చాఫీసు ప్రాప్రయిలుద్దు, స్టేషనరీ దుకాణదార్లు, అఫీసు సిబ్బంది చిల్లర దుకాణదార్లు, పాలవాళ్లు, నేలవాళ్లు ఒక్కరన్న మాటేమిటి ఉళ్ళో అశేషజనం కూగరు. రమగారి చేత్తో కప్ప కాఫీ త్రాగినవాళ్లు, రావచేత్తో ఇచ్చిన ఒక్క సిగరెట్టు

పోటీ నెం. 33

158

గవర్నమెంటు రిజిస్టర్డ్ ఫరం నెం. 842

రూ 45,000 గెలవండి-గ్యారంటీ బహుమతులు

అంతా కరపటావున్న ప్రతి ఆస్థురకు రూ 5,500/- గ్యారంటీ !!! చూచు ఎంట్రిలు తంపినవారికి కన్సలేషన్ బహుమతులు రూ 150/-

కెడవటి పోస్టింగు లేదీ **8-2-52**

ఫలితముల లేదీ **20-2-52**

అంతా సరిగానున్న ప్రతి ఆస్థురకు మొదటి బహుమతి రూ 5,500/-లు. మొదటి రెండవరుసలు సరిగా వున్న ప్రతి ఆస్థురకు రెండవ బహుమతి రూ 100/-లు మొదటివరుస సరిగావున్న ప్రతి ఆస్థురకు 3 వ బహుమతి రూ 25/-లు మా సిల్వర్ అఫీషియల్ కి సాల్వేజునుతో అంతకు అంత వరుసకు వరుస అంతా సరిగావున్న ఆస్థుర కరపటావున్నట్లు ఎంచబడును

ఈ చదరం 11 నుండి 47 వరకు అంకెలువాడి నిలుపుగాను అడ్డంగాను విమూలగాను మొత్తం 158 వచ్చునట్లు చేయండి ఒక తంఖ్య ఒకేసారి వాడవలెను

ఒక్కొక్క ఎంట్రికి ప్రతీకరుసు రూ 1/- ఆరుఎంట్రిల ఒక్కొక్క పెట్టుకు రూ 5/-లు సాదా తెల్లకాగితంమీద ఎన్ని ఎంట్రిలైనా పంపవచ్చును. ఎంట్రి రుసుము మనీయార్డరుద్వారాగాని క్రాసుచేయని ఇండియన్ పోస్టల్ ఆర్డరుద్వారాగాని పంపవలెను. మనీయార్డరు రకీడు ఎంట్రిలతో పంపవలెను.

ఎంట్రిలు 8-2-52 లేదీనూడ పోస్టులో పంపవచ్చును. మా అఫీషియల్ సిల్వర్ కి సాల్వేజును మా ఆఫీసువద్ద 17-2-52 లేదీ సా.5-80 గంటలకు తెరవబడును. ముద్రానులో పోటీదార్లు ఆవేశకు మా ఆఫీసుకు రావచ్చును దీన్ని గురించి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుపవలెవు. అన్ని విషయములలోనూ మా తీర్పు ఖాయము. వ్యాయబద్ధము. మీ అద్రసు ఎం పి మాపనమీదకూడ యింగ్లీషులో వ్రాయండి

82 వ పోటీకి కి సాల్వేజును మొ వరస 88, 44, 81, 41; రెండోవరస 89, 88 46, 86; మూడోవరస 42, 82, 48, 87; వాలుగోవరస : 85, 45, 84, 40

KISHORE PUZZLES No 33 No 5-A, Leonad Street, MADRAS-14.

తాగినవాడు అంత గుమిగుడి గుంజాటన పడ్డాడు. ఇటీవల యుద్ధానంతర వ్యవహారాల్లో స్వస్థకాలంలో తల్లి కత్తితమైన డబ్బుకు సంపాదించి వరువు మర్యాదల కోసం రాజపోషకులుగా పోట్లాటలో వడి దానికి ఉవ్వెత్తునూచున్న ప్రముఖులు మారమారంగా నిలబడి తమ ఆకాశంగాన్ని కలియచుకున్నాడు చివరకు వేలుదాకా పెట్టుబట్ట పెట్టిన అచ్చాఫీసులవారు, పుస్తకాలు ప్రచురణకిచ్చి కొని ముట్టని సాహితీపరులు, సాహసించి తలుపులు బద్దలు కొట్టి ప్రవేశించారు నాలుగవ కుర్చీలు, రెండు బల్బులు, రెండురీతుకాగితాలు, రిబీనాలు పుస్తకాలు పాత న్యూస్ పేపర్లు, సర్క్యూలరు ఉత్తరాలు, ముక్కాగొట్టం, కప్పు సాఫర్లు, ఖాళీ సిగరెట్టు డబ్బాలు వగైరా చీల్చిరిసామగ్రి చిందరవందరగా పడుంది ఒక్కసారి జనమంతా గుమ్మన్నారు. ముక్కుమీద వ్రేలేసుకున్నాడు కొందరు లోపలి దుఃఖాన్ని తిట్టుగా మార్చారు మరికొందరు. నాకు వందపై చిల్లర బాకీ అంటే, నాకు వెయ్యిపై చిల్లర బాకీ అని వాపోవడం ప్రారంభించారు జనం. నిజంగా ఎక్కువ సవపడ్డ బుద్ధిమంతులు గ్రుడ్డలో నీరు మింగుకుని తమ అమాయకత్వాన్ని పీల్చే వంత కప్పిపుచ్చే ప్రయత్నంలో పడ్డారు. ఆఖరు కొక బుద్ధిమంతుడు సాహసించి రావ్ గారి ద్రావరు తీసేసరికి చక్కగా ముద్దులు మూటగట్టి అక్షరాల్లో వ్రాయబడ్డ ఈ క్రింది కాగితం దొరికింది.

“ఇష్టంగానూ, అయిష్టంగానూ, తెలివీ తెలియకా, కామ్యుతతోనూ, నిష్కామ్యుతతోనూ, మా విశ్వవిజ్ఞాన ప్రచురణాలయానికి సహాయపడేవలం జీవులకీ, కళాకారులకీ, అచ్చాఫీసులవారికీ తదితరులకీ మా కృతజ్ఞత రాజపోషకులకీ మహారాజపోషకులకీ వంద నాలు.

రావ్-రమ
సంయుక్త సంపాదకులు
విశ్వవిజ్ఞాన ప్రచురణాలయం
మ.రా. - మాకున్న అప్పులకు ఈ ఆవరణలోనున్న ఆస్తిని సరిపెట్టకొండి. మరోచేతంలో మరో అంతరంలో ఉదరపోషకులచేతకొనివ్వండి”

కడుపుమండిన సాహితీపరు డొకడు మరుచటివారం ‘ఉదరసేవ’ పత్రికలో విశ్వవిజ్ఞాన ప్రచురణాలయానికి తనకూ జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలను పూర్తిగా ప్రకటించాడు - తన కడుపులోని ఆక్రోశమే

కాకుండా, రావు రమగాడ్లు తన్ను గూర్చి వ్రాసిన ప్రశంసా వాక్యాలను లోకంలో పారెయ్యాలనే స్వల్పమైన స్వార్థంకూడా చూచుకుని ఈ ప్రచురణ చేశారు - సామాన్యంగా ఏదో ప్రయోజనం లేకుండా ఏమీ ప్రకటించని ‘ఉదరసేవ’ ఈ ఉత్తరాలను ప్రచురించటంలోగల రహస్యం మాత్రం ఇంకా బయటికిరా లేదు. ప్రకటన బాపకు డబ్బుముట్టని కోపం అని కొందరు అనుకుంటున్నారు. ఆ ఉత్తరాలను తిరిగి ప్రచురించినందుకు ‘ఉదరసేవ’ పత్రికాధిపతులు మన్నించెదరుగాక!

(1)
విశ్వవిజ్ఞాన ప్రచురణాలయం
కవిత్వ కుటీరం
శ్రీపురం
... ..

సంపాదకులు
యం యన్ టి. రావ్ (యం || హెచ్)
(కార్నెలు)
యం యన్. రమ (బి. ఏ యు జి ఏ)
కవిత్వ వికారదులు, పూజ్యులు, శ్రీ శ్రీ విశ్వనాథ కాశ్మీరీగారికి—
మహాశయ,

నమస్కారములు తమరు లోగడ ప్రచురించిన ఖండకావ్యాల సంపుటినిగూర్చి పత్రికల్లో ప్రచురించబడ్డ వ్యాఖ్యానాలను చూచి మిక్కిలి ఆనందించినాము ఆ పోకడలు చూచి ఆంధ్రలో తాము రసేంద్రులంత వారని మా సంయుక్త సంపాదకురాలి అభిప్రాయం తాము వ్రాసిన గ్రంథాలేవైనా ఉంటే తెలుగున ప్రచురించడమే కాకుండా ఆంగ్లభాషలోకి అనువాదంచేసి ప్రకటించే ఏర్పాట్లు చేస్తాం. మీ అంగీకారంకోసం వేచియున్నాం.

ఇట్లు
భవదీయులు
రావ్-రమ
మ.రా. : ఈలాంటి గ్రంథాలు కొన్ని ఆంగ్లంలో ప్రచురణైతే తప్ప తెలుగు వాళ్ళకు నోబుల్ పహుమానాలు లభించవు.
(2)
నవ్యసాహిత్యవిలాసం
సర్వజ్ఞపురం
....

శ్రీ విశ్వనాథ కాశ్మీరీ
సారస్వతోపాసకుడు
విశ్వవిజ్ఞాన ప్రచురణాలయం
సంపాదకులకు
మహాశయలారా,
తాము ఆత్మీయత ఆప్యాయతతో వ్రాసిన

ఉత్తరం అందినది. తాము వ్రాసిన ప్రశంసా వాక్యాలకు సంతోషమైనా అంతటి ప్రశంసకు నే నర్హుడనుకొను. నాబోటి వారి సాహితీకృషి తమవంటి ప్రతిభావంతుల ప్రశంసకు గురియైనందుకు నాకు చాలా ఆనందమైంది. తప్పకుండా నా రచనలన్నీ మీకు ఇందుతో సంపుతున్నాను ఉత్తమమైనవి ఏరీ ప్రచురించండి మీబోటి ఉదాత్తులకు సహృదయులకు ప్రతిఫలం విషయం నేను చెప్పకూరనే లేదు.

భవదీయుడు
విశ్వనాథ కాశ్మీరీ
(8)
విశ్వవిజ్ఞాన ప్రచురణాలయం
కవిత్వ కుటీరం
శ్రీపురం
... ..

సంపాదకులు
యం యన్ టి రావ్ (యం పి. హెచ్) కర్నూలు
యం యన్. రమ బి. ఎ (యు జి ఎ)

మహాశయా,
తాము వ్రాసిన ఉత్తరం, తమ రచనలు అందినవి త్వరలో ప్రచురించగలం రచయితలకు ప్రతిఫలం విషయమై తాము ప్రస్తావించినారు రచయితలకు తగిన ప్రతిఫలం ముట్టడం లేదనే మా ప్రచురణాలయాన్ని స్థాపించినాము. అసలు ఖర్చులు పోను నికరాదాయంలో నూటికి 75 పాళ్లు రచయితలకు ఇవ్వడమే మా లక్ష్యం

చిత్తగింపుడు
రావ్-రమ

2 సంవత్సరముల అనుభవముగల
రెడ్డి అండ్ కో., వం
(రిజిస్టర్డ్)
కుట్టు, బొత్తి, సుఖ రోగోచి
చికిత్సలకు నేడే సంప్రదించండి.
నకలుమందులు చూసి మోస పోకుడు
అన్ని భాషలలో కేట్లాగు ఉచితము.
20 సం. **రెడ్డి అండ్ కో.,**
గోపాలపురం.
(చూర్పు గోదావరి)
బాంబిలు - నెల్లూరు, బెజవాడ, రాజమండ్రి
సికింద్రాబాద్, విశాఖపట్నం, బరహంపురం,
మొదలగు పట్టణములలో.

పరిష్కారం

(21-వ పేజీ తరువాయి)

శివార్జీని నొకటికెచ్చి, అమ్మాయి నియ్యడం చేసింది!

దైత: నువ్వు కాళ్ళనుమానే, అట్లా అనవు. ముఖవర్ణస్సుబట్టి చూస్తే యిద్దరూ మంచికుటుంబానికి చెందినవారే ననిపిస్తుంది. కష్టపడి చదువుకున్నవాళ్ళు. పోతే ప్రస్తుతం వాళ్ళు దరిద్రావస్థలో ఉండి ఉండవచ్చు. దరిద్రం, భాగ్యం యివి యీ సమాజంలో దురదృష్టం, అదృష్టం అని పిలుస్తామే, వాటి మీద ఆధారపడి ఉంటే వ్యక్తి అభివృద్ధి! సమా

జాతకాలు లేని నేటి సామాజికవ్యవస్థలో, యిలాగో ఒకలా అవకాశం దొరికి, అభివృద్ధి పొందినవాడు అదృష్టవంతుడు, లేనివాడు దురదృష్టవంతుడు అంటే భేదం. నేనుమాత్రం చిన్నతనంలో నానా అగచాట్లు పడి చదువుకోలోకావట్టి, దీని వల్ల మనం దిక్కు లేనివాళ్ళకు దిక్కు చూపించినవారే మవుతాం. అమ్మాయి! వచ్చిన అవకాశం యీ తంతుతో సమసి పోతుంది. యేమంటావో!

వని: అయితే పిల్వాన్నీ చూడాలి ముందు. యేదీ వాళ్ళసలె.

దైత: లోపలనే ఉన్నార పోవాం పద!

కరోడా

(15-వ పేజీ తరువాయి)

అతుకుతుంది. లేకుంటే 'కరోడా' అన్న మాటే. ఇలాంటి వన్నీ చూసుకోవాలి బాబాయి! అంటూ కాపీగా చూశాడు.

ప్రస్తుతం నీ మరనిరూపాయిని గురించి నా ఆలోచనెమీటం లే దీనిని నీ పోటివారితో అంటే-నీకిదిచ్చినప్పుడు, పరీక్షించకుండా తీసుకున్నావా లేదా? అలాంటివారితో అంటే పరీక్షించడం ఘరానాకు లోటనకునే హుందావారికే రూపాయిల మధ్య పెట్టి ఇచ్చేయ్యి. వారు మొత్తం లెక్క పెడతారేకాని మంచి చెడ్డా చూడరు. అంతగా చూస్తే నీది పొరబాటని ఒప్పుకోవచ్చు. నామాషీ ఉండదు. సర్వసాధారణంగా ఇది విజయవంతంగా పాగిపోతుంది. నీకు దీనిపేడ వదులుంది.

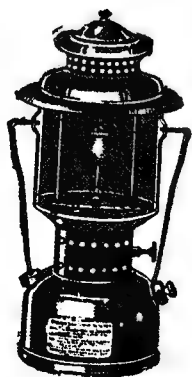
మేము తర్వాత భోజనానికి లేచాము. భోజనం చేస్తున్నంతసేపూ ఇదే ఆలోచన. నువ్వారాయుడుకాత వెల్లిపోయినా నా దృష్టి ఈ కరోడామీదే ఉంది. మనస్సు మాత్రం దీనిని భరించబోయే పెద్దమనిషి ఎవడా అని తడుములాడుతోంది. ఆ

మర్నాడో మాడోనాడో (సరిగా జ్ఞాపకం లేదు) మా శంకరంబావ వచ్చాడు. నువ్వు రాయుడికాత చెప్పిన లక్షణాలు వాడిలో మూర్తీభవించాయి.

కారికి బూటు, చేతికి రిడ్డు వాచి టర్నింగు కోటుకాలరు మొత్తం ఇంతెంతుకు ఫుల్ నూటుమీదున్నాడు. వాడిని చూసేమాడ్డంతోనే, పిల్ వెళ్ళి! కేంగ పెట్టుకొన్నవాడి! వెళ్ళికోడుకు దొరికినట్లయింది. ఆదరసత్కారాలు చూచులుగా జరిగాక ఇష్టాగోష్టిలోపడ్డాము. ఇంతలో ఇంటాంచి వంటైనట్లు కేకవచ్చింది. "లేవోయ్ స్నానానికి, లే" అన్నాను. "నేను స్నానం చేసినచ్చాను; నువ్వు వెయ్యి" అన్నాడు. నేను లేచి బట్ట మార్చి పోయాను. నా 'కరోడా' రూపాయి బాడ్డులోనే ఉంది. చట్టున స్ఫురించింది. "ఏమాయ్ బావా! ఇప్పుడు మళ్ళీ పెట్టిదగ్గరికి వెళ్ళలేను. ఈ రూపాయి నీదగ్గరంచు. తర్వాత తీసుకుంటాను" అని అతని చేతికిచ్చాను. అతడు దాన్ని తీసుకొని పరీక్షింపవెయ్యనేలేదు. టక్కున తన పర్సల్లో పజేసుకున్నాడు. రూపాయిలమధ్యపడ్డట్లే చప్పడయింది. సక్రమంగా స్నానభోజనాదులయ్యాయి. వెళ్ళిపోతూ, వెళ్ళిపోతూ శంకరం "అన్నట్లు నీ రూపాయి నీకివ్వలేదంటూ అడావిడిగా పర్సల్లో నుంచి ఒక రూపాయి తీసి ఇచ్చాడు. అంకుకుంటూనే పరీక్షగాచూశాను. సంతోషంతో జేబులో వేశాను. నీడ్కీలు గొడవలో అడ్డిబయటపడలేదు. మా బావ వెళ్ళి పోయాడు. నేను "ధన్యోన్యే" అని లిల తడుముకున్నాను.

గాస్ లాంతర్లు

400 కాండిల్

వవర్ షిఫ్ట్ పాలిష్
ట్రాండ్ కార్తనడకు
10 వం గ్యారంటీ
దీనిభాగములుదాం
కాలం వుండును.
కుద్దమైనవి అమెరి
కాలోకయ్యారైనవి.
పెద్ద నైకాకిర
నవాయర్ నిష్టం

మార్కెటులోగల అన్నిటికీ శ్రేష్ఠమైనది వత్తి. రెంచి వగైరాలతో యివ్వబడును. ధర రు 30/- పోస్టేజీ రు 1/- ధరలు త్వరలో రు 72/- లకు పెంచినబడును గాన వెంటనే ఆర్డరు యివ్వండి.

Midland Trading Co., Ltd
Post Box 16605, (F) Calcutta 4

బ్లడ్ టోన్

రక్తమును శుద్ధిచేసి
సరములకు బలమునిచ్చి
ఆరోగ్యమును వృద్ధి చేయు
టానిక్

మోడల్ ఫార్మసీ
విజయవాడ

BLOOD TONE
MODEL PHARMACY
VIZAGUDA
V.R. SUNE

సముక్తమైన సంజ్ఞ గూఢు

కుటుంబ ఔషధములు.

కాన్ మన్ కష్టాంశుత్రులు.	జింజిప్ జ్వరవృద్ధికి, పిత్తకాంతికి.
కర్కస గోరూపనమాత్రులు.	జ్వరెన్ సకల జ్వరములకు.
బాలకెన్ వీరదనమాత్రులు.	కాలరెక్కు కొంఠ, అశ్మశ్మము.

తదితర మందులకై
మాకు ద్రావండి.

సంజ్ఞ గూఢు-పత్తపాఠే

పోల్ ఎజంట్లు: యునై టెడ్ కెన్ సరన్, 54 బంధులు
పిడి, మద్రాస్, బెజవాడ పో: మార్కెటాపు పేట.

మానవతిలో ముక్కామల

దర్శకత్వము

[శ్రీవత్ విప్రసాద]

చలన చిత్ర నిర్మాణము వివిధ కళాకారుల, నిపుణుల సహాయ సహకారములపై ఆధారపడి వుంటుంది. ఇది వ్యాపార సంబంధమైన కళ. ఛాయాచిత్ర గ్రాహకుని సర్వతోముఖ కేంద్రీకృత కిరణ పుంజాలూ, కల్పగ్రహణ యంత్రతోదకుని ధ్వని సమ్యేకనా కేంద్రం కళాదర్శకుని చిత్ర వర్ణములతో కూడిన అలంకరణకాల... మొదలైన నెన్నో చిత్రము రచనలకుగానూ, మనోజ్ఞంగానూ, నాస్తవికంగానూ చిత్రీకరణపడటానికి తోడ్పడతాయి. —ఎవరో ఒక కథకుని కథావస్తువు చిత్రానికి 'నాంది' అవుతుంది. ఇక వివిధ రంగములలోని కళాకారుల సహకారముతో

చిత్రము యొక్క యాభిరూప తీర్చిదిద్దబడతాయి. దర్శకత్వం అంటే ఏమిటి? — కథాకథనం, శబ్దాలపై కండ్లకు కట్టినట్లు ప్రేక్షకులకు కథను చూపించడం చిన్నతనంలో మనమందరూ మన అమ్మమ్మల చెప్పే కథలు ఎంతో శ్రద్ధగా విన్నాం. ఈ కథలనే నేడు ప్రత్యక్షంగా చలన చిత్ర రూపంలో చూస్తున్నాం. ఈ విధంగా చూడేటపుడు కథ వివరమే కాకుండా, కథా సన్నివేశాలని కండ్లకి కట్టినట్లు చూస్తున్నాం. ఈ సమయంలో కేవలం చిత్రాన్ని చూడడమే కాక కథలోని పాత్రల సుఖదుఃఖాలనీ, ఆవేశాలనీ అప్రయత్నంగా మనం కూడా పంచు

కుంటున్నాం. ఈ విధమైన రసానుభూతి ప్రేక్షకునిలో ఏ విధంగా కలుగుతుంది? కథ జరుగుతున్న కొలదీ, ప్రేక్షకునిలో "ఇటు చెని ఏమి జరుగుతుంది? ఏమి జరుగుతుంది?" అనే ఆశ్చర్యంతో ముందు జరుగజోయే దానికి ఎదురు చూస్తూతాను. కూర్చున్న చోటనే వుండి పోతాడు? తనని తాను మరచి చిత్రములోని పాత్రలతో ఏకత్వం ఏ విధంగా పొందుతాడు? ఈ ప్రశ్నలకి సమాధానం ఒక్క మాటతో చెప్పాలంటే "చిత్ర నిర్వహణ" వైసనే ఇవన్నీ ఆధారపడి వుంటాయి. —ఇదే చిత్ర నిర్మాణంలో దర్శకుని విధి. ఒకే కథని అనేక విధములుగా నిర్వహింపవచ్చు. ఈ నిర్వహణలో ఒక్కొక్క

రోహిణీవారు తియ్యబోతున్న 'శాంసన్ ఎండ్ డెలీలా'లో 'శాంసన్ - సుదర్శన్'.

ముచ్చటగా మూడో భార్యతో పీటలమీద కూర్చుని వస్త్రీశ్రీ చేతులుంటున్న మాంధాత.
— చినోదావారి “శాంతి”లో డా. గోవిందరాజుల, సావిత్రి.

దర్శకుడు ఒక్క పంథా అనుసరిస్తాడు. వివిధ పాత్రల నిర్వహణలో కూడా ఎన్నో రీతులున్నాయి. ఉదాహరణకి ఒక గ్రుడ్డి బానిని చూపించవలసి వచ్చినపుడు అతని కండ్లు తేనెట్టుగా “క్లోజ్డ్”లో చూపించ వచ్చును. ఇంతకంటే అతని చేయికొని, చేతులుకొని దేనికోసమో తడుముకుంటూ న్నట్టు చూపించి, తరువాత దూరంనుంచి ఆ మనిషిని చూపిస్తే ఎఫ్.కె. బాగా వుంటుందని నా అభిప్రాయం—ఈ విధంగానే

ధనికురాలైన ఒక స్త్రీని చూపించ వలసి వచ్చినపుడు ఆ మెధురించిన చీర జరీ అంచుల్లో జవ్ లో చూపించితే ప్రేక్షకులు ఆమె ఒక ధనికురాలని ములుపుగా తెలిసికొంటారు. కథా నిర్వహణలో కేవలం వ్యవర్తకాక, వివిధ వస్తువులను ఆయా సమయాలలో తెగిన విధంగా అమర్చటం వలన అనేక విషయాలను నిరూపించ వచ్చు. ఒక చాత్యని చూపించ వలసినపుడు ప్రత్యక్షంగా కత్తిని

గుండెలలో దింపుతూన్నట్టు చూపించ వక్కరలేదు. హంతకుడు చేతిలో కత్తితో ప్రవేశిస్తూన్నట్టు చూపించి, తరువాత ఎవేవో కొన్ని ధ్వనులు, పెద్ద మూలుగు, హంతకుడు పారిపోతూన్న అడుగుల చప్పుడు... ఆఖరున ■ గదిలో చిందరవందరగా పడివున్న సామానూ, ఆమధ్య పచ్చిపడి వున్న కిరీరం చూపిస్తే చాత్య “ఎఫ్.కె.” ఎంతో బాగుంటుంది.

దర్శకత్వంలో ‘స్క్రిప్ట్’ ను వివిధ ‘మోల్డ్స్’ క్రింద విభజించడం ఒక ముఖ్యమైన విషయం. ఈ విభజనలో ఆవిధంగానే ఎందుకు విభజించాలి? మరో విధంగా ఎందుకు చేయకూడదు అనేదానికి నిర్ణయమైన సమాధానం చెప్పడం కష్టమే!

ప్రేక్షకుల హృదయంలో ఒక విషయం బాగా నాటుకోవడానికి కొని, లేక ఒక ప్రత్యేక భాగాన్ని ప్రేక్షకులకి బాగా చూపించడానికిగాని “క్లోజ్డ్” ఉపయోగిస్తారు. ఇదేవిధంగా ఒక వికాల భవనాని

శతమూలికాది లేహ్యము

లోహభ్రకనింధూరముతో సహా నివించిన సమస్త సుఖవ్యాధులు, ఎటువై తెలుపు మచ్చలు, బగ్గెలు నపుంసకత్వము నివారించి వీర్యవృద్ధి, బలము, వరముల పటుత్వము కలుగజేయును స్త్రీలబుతుకూలలు, కుసుమరోగములు, నష్టనంతానము నివారించి మంచినంతానము కలుగజేయును. 40 దినములకు ముందు రు 18.

శ్రీ భుజంగరాజ్యైశ్వర్య శాల

తాళ్యరేవు, కూర్చు గోదావరి జిల్లా.

కాని, విశాల ప్రదేశాన్ని గాని చూపించవలసి వచ్చినపుడు “లాంగ్ హ్యాట్” ఉపయోగిస్తారు—ఈ విధంగా వివిధ ‘ఎఫ్ఫెక్ట్స్’ కలిగించడానికి ఏ సమయంలో ఏ ‘హ్యాట్’ ఉపయోగింప వలసినదీ దర్శకుడు నిర్ణయిస్తాడు.

చలనచిత్ర దర్శకుడు చతుష్టయకళలలోనూ కొద్దో, గొప్పో పరిచయం గలిగి చిత్ర నిర్మాణంలో ఆరితేరిన వాడై యుండాలి. ఛాయా గ్రహణం, శబ్దం, సంభాషణలూ వీటిని గురించి బాగా తెలిసినవాడై యుండాలి. ‘నటన’కు సంబంధించిన ప్రతి విషయమూ అతనికి కరతలామలకమై యుండాలి. దర్శకుడు నటీ నటులకు మార్గదర్శకుడూ, గురుకుల్యుడూ.

దర్శకత్వంలో ఇక్కడ రెండు విధానములని గురించి వ్రాస్తాను. నటీనటులకు వారు నటించబోయే పాత్రను గురించి విపులంగా ప్రతి ఒక్కరికీ అర్థమయేటట్లు చెప్పి ఆయా సన్నివేశాలలో ఈ విధంగా నటిస్తే బాగుంటుంది అని సలహా ఇచ్చి ప్రేక్షకు

లలో సంపూర్ణమైన రహస్యభూతి కలిగించాలంటే ఈ విధమైన ఉద్రేక పూరితమైన ఘట్టాలలో ఈ విధమైన అంగభంగిమల ద్వారా చక్కగా నటించవచ్చును. అని చెప్పి తదనుగుణంగా నటిస్తూండగా దర్శకుడు తనకు ఉత్తమమైనదిగా తోచినది స్వీకరించడం (take) మొదటి పద్ధతి. ఇక రెండవ పద్ధతి దర్శకుడు స్వయముగా నటించి ఆ విధంగా నటించేటట్లు చేయడం. ఈ విధానములో నటీనటులు కేవలము దర్శకుడు చేసిన దానినే అనుకరింపవలసి వుంటుంది. ఈ రెండో విధానం ఒక విధంగా ఆలోచిస్తే దర్శకునికి, నటీనటులకీ కూడా సులువైన పద్ధతే.

దర్శకుడు తాను చెప్పదలచుకొన్న విషయాన్ని చూటిగా నటీనటులకి ఈ విధానం వలన చెప్పవచ్చు. కాని నచ్చిన చిక్కేమిటంటే నటీనటులు తమ వ్యక్తిత్వాన్ని కోల్పోయి, కేవలం దర్శకుని చేతి కిలు బొమ్మలుగా తయారవుతారు ఈ విధానం వల్ల దర్శకుడు ఒక నియంతగా మారతాడు

ఈ సందర్భంలో—కనుక మైన చెప్పిన మొదటి పద్ధతి వలన నటీనటులు తమలో నిద్రాణమై యున్న వివిధ శక్తులని ప్రతిభిని చక్కగా తమ నటనలో చూపించే అవకాశం కలిగి తారాపథాన్ని అందుకోగలుగుతారు. అందుచేతనే నటీనటులచేత బలవంతంగా నటించ చేయడం మహాపరాధమని నా అభిప్రాయం.

దర్శకుడు మన ప్రత్యేక శాస్త్రంలో బాగా ఆరితేరిన వాడై యుండాలి. ఒక ప్రత్యేక వాతావరణానికి, పరిస్థితులకి ఒక నటుని మనోభావాలు ఏ విధంగా వుంటాయి అన్న విషయం దర్శకుడు చక్కగా అవగాహన చేసుకొని తదనుగుణంగా ఆయా వ్యక్తులను చిత్రించాలి. కొన్ని విపరీత పరిస్థితులలో వారి వారి మనోభావాలు ఏవిధంగా మార్పు చెందుతాయో, ఆయా స్వభావాలని దర్శకుడు వ్యక్తీకరింప గలగాలి. ఇంతే కాక, తాను నిర్మించిన చిత్రాన్ని చూడబోయే వివిధ తరగతుల ప్రేక్షకుల అభిరుచులనీ,

“బాటి ఎవడొస్తాడో చూస్తాగా!”

భిన్న ఆత్మేమేధావి కాదు. కాని చిట్టిని తననుంచి ఎవరూ వెరుచెయ్యలేరని మాత్రం అతని గాఢవిశ్వాసం.

విజయావారి “పెళ్లి చేసిచూడు”లో పుష్పలత, వెంకయ్య.

జంబరి ను గాడికి ఆడది వుక్కు
విజయావారి "పెళ్లి చేసి చూడు"లో ఎన్.టి.రామారావు, జ.వరలక్ష్మి

మనోభావాలన్నీ దృష్టిలో ఉంచుకొని చిత్ర నిర్మాణం సాగించాలి. ప్రేక్షకులు తన చిత్రాన్ని చూచి ఏవిధంగా 'Feel' అవుతాడో అనే విషయాన్ని కూడా దర్శకుడు ఊహించాలి. — 'జిరిమి' ఆశ్చర్య కర విజయానికి ప్రథమ సోపానం. ఒక్కొక్క

సమయంలో తానెవరున్న విధంగా వట్టి నటులు పాత్రవిర్వహణం చేయలేక బోకచ్చు, అట్టి సమయాల్లో దర్శకుడు, జిరిమి, పట్టదలా కోల్పోకుండా, నటీనటులని ప్రోత్సహిస్తూ, ఒక ఘట్టాన్ని ఎన్ని పార్ట్లు తీయవలసివచ్చినా సహజాన్ని కోల్పోకుండా, దర్శకుడు ఈ అంశాల యానికి నటీనటులమీదా, తదితరుల మీదా కోపగిస్తే ఎన్నటికీ తమచిత్రాన్ని నిర్మించలేడు. దీని కలవ నటీనటులు తాము నటించే పాత్రను మనస్ఫూర్తిగా నటించలేదు. సరికదా అనాటి కంపార్తమెంట్ కల వ్యర్థమౌతుంది. దీనివలన ఆర్థికంగా చిత్రానికి కలిశే వస్తుం నులవుగా ఊహించుకోవచ్చు.

చలనచిత్రనిర్మాణంలో వివిధ కృషిల పరస్పర సహకారంతో చిత్రనిర్మాణాన్ని సాగించే ముఖ్యవ్యక్తి దర్శకుడు. వివిధ శక్తులను సమీకరించి, చిత్రానికి పరిపూర్ణ తన కూర్చేవాడు దర్శకుడు. ఒక్క

మాటలో చెప్పాలంటే చలనచిత్రవ్యంధ నానికి దర్శకుడు 'సారథి' వంటివాడు.

[శ్రీ ప్రసాద్ గారి అనుమతితో గిన్నె లెక్చిషియన్స్ ఎసోసియేషన్ జర్నల్ నుండి పునరుద్ధరితం. అనువాదం-శ్రీ స్వర్ణ కాంత్.]

ధాతువర్ధన

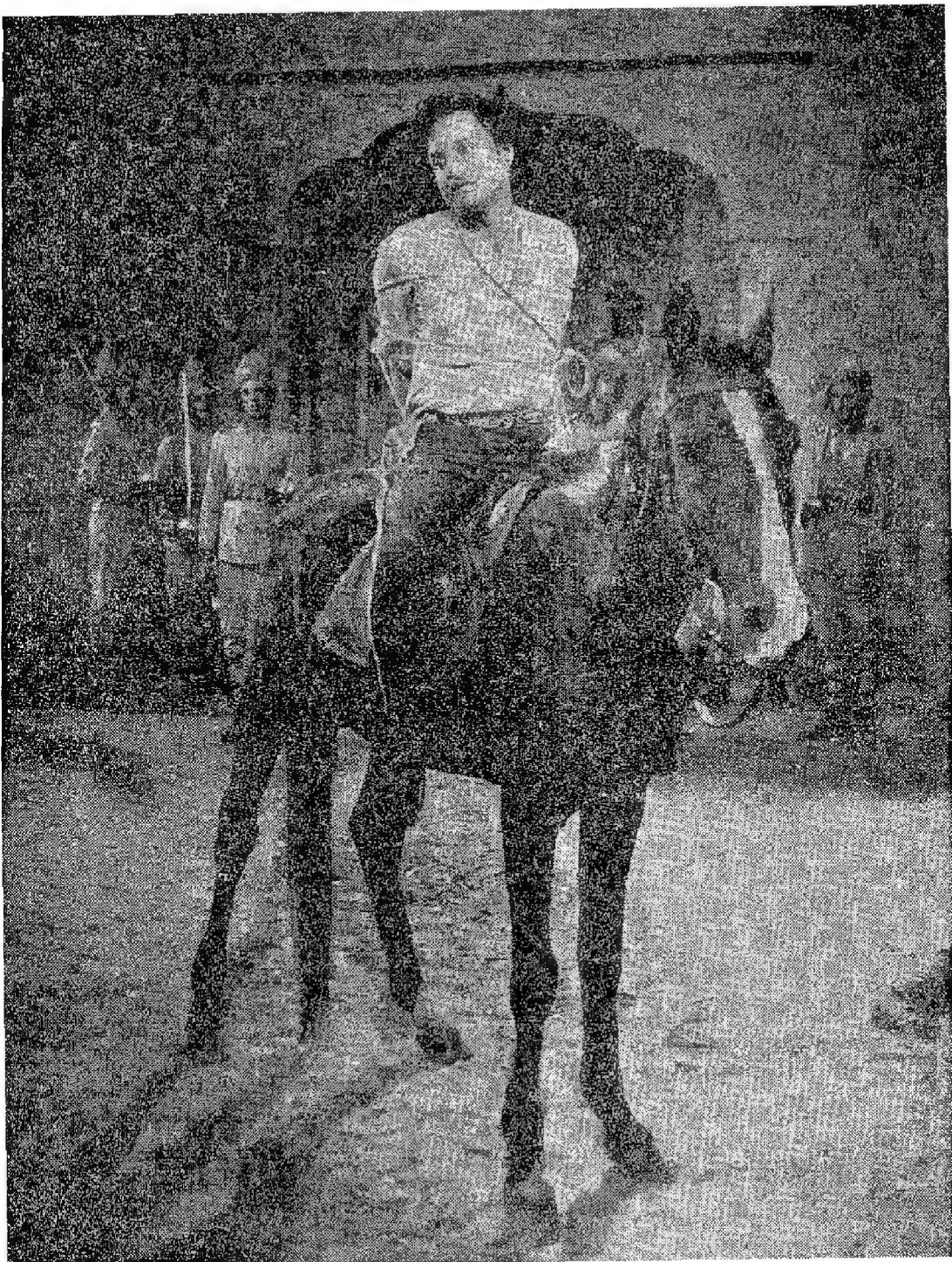
ఉత్తమ నాటకమునకు ప్రతి నాటకకర్త కావాలి. ఇంపీనత, గుండెదడ, మేధా, వికాస, ఆతిమూలం మొ॥ ఖండించి ఇండ్రీయమును వృద్ధిపరచి అధిక సంపాదక తీవిద్దును. వీసా చు. 4-12, పి. బి. చు. 0-14.0.

బైద్య మూలనంట సుబ్రహ్మణ్యం ఇండియన్ మెడికల్ పబ్లికేషన్స్ బోర్డు హాంకెంట్ - విజయవాడ. 2. (ఎక్స్ టాకీసు వద్ద)

సినిమావార్తలు

"కాంసన్ ఎండ్ డెలీలా"

ఆంధ్ర ఫీలిం పరిశ్రమకు పితామహుడైన శ్రీ చార్ల. ఎం. కెడ్డిగారు, "కోహిసీ స్టూడియోస్" పేరుతో నిర్మించిన శుభ వ్యంతి స్టూడియో ఫ్రాన్స్ కారవంట్లో, ఒక బ్రహ్మాండమైన ప్రణాళికను తయారుచేస్తున్నట్లు తెలుస్తున్నది. ఇందు ప్రధానమైనది ఇటీవలేనే భారతీ నేకాన్ని అంతా ఉల్లూ తలూగించిన కాంసన్ ఎండ్ డెలీలా

పద్మనాభాచారి 'రాజేశ్వరి'లో శ్రీరామమూర్తి

కథను తెలుగు, తమిళ, హిందీభాషల్లో నిర్మించడం. ఇందు “కాంసన్” పాత్రకు శ్రీ మధర్వన్ అను యజ్ఞకుని శ్రీ రెడ్డిగారు “బుక్” చేశారు. ఈయన మైసూరు రాజ్యానికి ఎవ్వడో వలసవెళ్లిన తెలుగువాడు. ఈయన వంశంవారు పాఠశాల పర్యంతం గా మైసూరు అప్పాన మల్ల యోధులుగా వుంటున్నారు. వయస్సు 28 సం॥ 1949 లో లాహోరులో జరిగిన ఆఖిలభారత కన్వీన పోటీల్లో ప్రథముడుగా జయంపొందినవాడు.

చిత్రనిర్మాణానికి అవసరమైన ఇతర ఏర్పాట్లను కూడా శ్రీరెడ్డిగారు చాలాచురుకుగా చేస్తున్నారు. మార్కెట్ పెట్టుమీదకు వెళ్ళదలచారు. ఈచిత్రాన్ని నిర్మించడంలో తటస్థతతో ప్రత్యేక కన్వీనిష్టులను కాగా గుర్తించి కూడా ఇటువంటి మహత్తర చిత్రాన్ని సాధించాలనే పట్టుదలతో కార్యరంగంలోని దిగామంటున్నారు శ్రీ రెడ్డిగారు.

ఇదికాక “వెంజన్స్” అనే ఆర్ట్ గెటర్ చిత్రము, “సిద్ధహస్త మనే” జానపద చిత్రము తెలుగు, తమిళ భాషల్లో ప్రారంభించారు. మాటింగుజరుగుతున్నది. “రాజశాల,” కాంతారావు అనే ఇద్దరు

కొత్తవటులను వీనిలో ప్రధానపాత్రలకు గాను బుక్ చేశారు.

హిందీలో ‘నిర్దోషి’

ఈ చిత్రాన్ని హిందీ భాషలో 15వ ఫిబ్రవరినంచీ తీస్తున్నారు. తెలుగు చిత్రంలో నటీనటులలోపే ఈ చిత్రం కూడా తీయబడుతుంది. ఇందులో రామా రావు, రంగారావు నటిస్తున్నారు. వీరిద్దరూ హిందీ చిత్రాలలో నటించడానికి ప్రథము.

ఆదర్శం

కుభోదయవారి “ఆదర్శం” మాటింగు చురుకుగా సాగుతున్నది. కోభవావల న్నూడియాలో జరిగిన మాటింగు ఫలితంగా సుమారు చూడవలెను పూర్తి అయింది. మిగతా మాటింగు ఈకెలకు రుసుం చి రోహిణి న్నూడియాలో జరుగుతుంది.

మేనరికం

“మేనరికం” అనే పేరుతో శ్రీజంపవా ప్రొడక్షన్స్ వారు ఒక సాంఘిక చిత్రం ప్రారంభించారు. మాటింగు కోభవావల లో జరుగుతున్నది. ఇందు హాస్యకు వగైరా కొన్ని ఖట్టాలు “బాట్ డో ర్”

మాటింగ్ జరిగినట్లున్న ఆషాట్స్ చాలా కానుకనువని తెలుస్తున్నది.

మరదలు పెల్లి

ముక్కామలవారి మరదలు పెల్లి చాలా చురుకుగా తయారవుతున్నది. ముక్కామల రోహిణి మూర్త్యకుమారి, కృష్ణకుమారి, కానకి, శ్రీరామమూర్తి ఇందులో ప్రముఖ పాత్రలు వహిస్తున్నారు.

పిపుల్స్ ఆర్ట్ ప్రొడక్షన్స్

పిపుల్స్ ఆర్ట్ ప్రొడక్షన్స్ వారు “పల్లెటూరు” పంపించి ఆంధ్రదేశంలోని కొన్ని పల్లెదృశ్యాలను, వినోదాలను తీసి నిమిత్తం కృష్ణాగుంటూరు జిల్లాలకు వెళ్లారు. చిత్రాన్ని సాధ్యమైనంత సహజ వాతావరణంతో తయారుచేయడానికి వీరు చాలా శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నారు.

గనో క్వెల్

అన్ని సిగరెట్లకు గంటలలో గుణము

ఈశ్వర పార్వతి రాజమండ్రి

భారత లక్ష్మీవారి “ప్రియరాలు”లో కృష్ణకుమారి, వెంకటేశ్వరరావు.

మహాదేవవారి 'అవస్థ'లో చిత్రమైన ఒక సన్నివేశంలో
అత్రేయ, రేవతి, వానకి, జగ్గయ్య.

కళ్యాణి, వలయపతి

మొదట ధియేటర్స్ (సెలం) వారి చిత్రాలు 'కళ్యాణి', వలయపతి తెలుగు, తమిళభాషలో చురుగ్గా తయారవుతున్నాయి. 'కళ్యాణి' చిత్రంలో బి.యస్. సరోజ, సంబియార్ నాయుకానాయకుల పాత్రలు ధరిస్తున్నారు. డైరెక్టరు శ్రీ ఆచార్య. ప్రసేద్ తమిళ కవిత్వరూపకలయపతి జీవితచరిత్రను నలుగురించిన రెండవ చిత్రానికి జనవరి 20 వ తేదీని ప్రారంభోత్సవం జరిగింది.

'పేదరైతు'

శ్రీ రాజరాజేశ్వరీవారి 'పేదరైతు'లో ఒక దృశ్యానికి మద్రాసులోని 'కాలేజి విద్యార్థులు వందమందిని జైమినీస్టూడియోస్ కి తీసుకువచ్చారు. కథలో ఒక విద్యార్థి సంఘం ఏర్పాటుచేసుకొన్న నాటకంలో

అంబరి నటిస్తుంది. ఈచిత్రాన్ని శ్రీ నాగ భూషణంగారు డైరెక్ట్ చేస్తున్నారు.

సూర్యకుమారి

శ్రీమతి టంగుటూరి సూర్యకుమారి హిందీ చిత్రాలలో ప్రవేశిస్తోంది. ఇటీవల ఆమె బొంబాయిలో కిలోర్ సాహూ తీయబోతున్న హిందీచిత్రంలో నటించడానికి కంట్రాక్టు వదిరిందట.

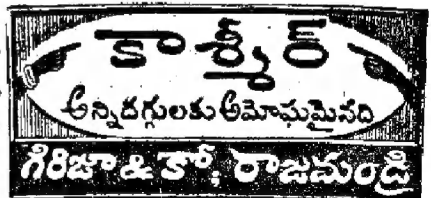
జైమినీవారి 'తల్లి'

జైమినీవారి 'తల్లి' శ్రీ నాగేంద్రరావు (భూలోకరంధిలో నాయకుడు) దర్శకత్వం కింద తెలుగులోనూ తమిళంలోనూ రియలైజ్మం అయింది. తెలుగుచిత్రం తెలుగు సంవత్సరాదిపాటికి విడుదల చెయ్యాలని నిర్మాతలు యత్నిస్తున్నారు. ఈచిత్రంలో నాగేంద్రరావు, యం. కె. రాధ, శిరామ్,

కన్నాంబ, శ్రీమన్మల్లీ, వనజ మొదలైన వారు నటిస్తున్నారు.

బారువా మెమోరియల్ నినిమా స్కూల్

స్వర్గీయ శ్రీ ప్రమోదకేంద్ర వారు వాస్తవక చిహ్నంగా నీనిమెట్రోగ్రఫీ, సౌండ్ రికార్డింగ్, అక్టింగ్ మొదలైన అన్ని కళలలోనూ శిక్షణ విచ్చే స్కూల్ ఒకటి కల కత్తలో నాననాదులో స్థాపించబడింది. ఈ స్కూల్ స్థాపనకు కృషి చేసినవారిలో ముఖ్యుడు శ్రీ యస్. ముఖర్జీ.

నీడలేని నిజాలు

(రె-వ పేజీ తరువాయి)

‘బండ్’ అయిపోయింది. పాట అగి పోగానే వందిట్లో మా చావిడి ప్రతి పోయింది. నందిడి ఎక్కువైంది. సారా పీపా—‘బాళ బాళ’ శబ్దం యినుమడించింది. ఇందా కట్టించి గ్రామఫోనుపాట నందిడిలో ఎక్కువైంది. వినలేదు. వుండి వుండి ఎవరో కేకకాదు.

“పాటా... ఎవతోనో?”

మరియమృకు స్పష్టంగా వినబడ్డది. ‘కేక’ వేసింది పిచ్చిగాడు. వాడి కరీరాన్ని చిన్న పెదకు “కై వో ర్ను” చేసింది—సారా మక్కులో.

మరియమృకు యిక పూర్వోక్త పోయింది. పందిట్లో వచ్చి, బడి పిల్లలనూది అధికార స్వరంతో విరుచుకున్నది.

“మొగాడికి సిగరేక పోయింది. వచ్చిడి లేను చేతగాలే. కుంకళాదుకు చేరనామృకుని తాగి పేలటం గూడా నాకి చూశావా ఎట్లయ్యింది. ముట్టాడవేం పున్నయ్యిమా? వా! పురుగుల బడి పోతాడు అబ్బట్టో. మా దుణం తీర్చుకొంటాడేమిట అబ్బట్టో...”

అందరూ విన్నారు. కానీ ఆమెట్టి కాయలు ఎవరికైతే నిర్దేశించబడ్డవో ఆ పెద్దమనిషి వినలేదు. వినక వికటంగా నవ్వాడు. పందిరి పూగింది. పిచ్చిగాడి తూలుడు ఎక్కువైంది. భూమిమీద నిలవ లేక పున్నయ్యి మా ముఖాద బడ్డాడు. అప్పటికే పున్నయ్యి మామలో పున్నయ్యి అలా, కోతులూ, పక్కలూ సారాచాసనకు మేలుకొని తండపాలు తొక్కుకున్నాయి. పున్నయ్యి మానవ-మృగస్వరస్వరూపం చాల్చాడు.

“అరేయో... దొంగ... తాగి... అడ కాన్ని... ముట్ట-లంటావా...” అని తోడ నరిచాడు. కానీ అప్పటికే భూమి పున్నయ్యి పోయింది కదిలింది. వడపోయాడు. గాని సమయానికి మరియమృకు వచ్చుకోక పయిట దొరికింది.

“ఫీ—తగువోతా...” అని మరియమృకు విడిచించుకొని తప్పుకో పోయింది. కానీ అల స్య మైపోయింది. కదిలె పున్నయ్యి చెలిలో చిక్కింది.

తగువోతు ఆహ్వానితులందరూ ఒక్క సారి గొల్లగా నవ్వాడు. మరియమృకు విడు పొచ్చింది. ఎవ్వరూవచ్చి తనపయిట వది లించలేదు. తగువోతులు పున్నయ్యివదల అందుకొన్నారు. పందిరి కోరన పాటతో ప్రతిస్పందన చేస్తున్నది.

‘అప్ప నాతనామనా పిరోరి... రైరనా’

పిచ్చిగాడు తను సొంతంగా సోలోపాడు కొంటున్నాడు.

‘కల్లమంతో మాయమృకునిను మరున కాలనే... పురిపాయి వకోడిల పుడుకు తున్నవీ...’

చచ్చి చెడి మరియమృకు తప్పించుకొని ఒక్క పరుగు తీసింది లోపలకు - తగు వోతుల వచ్చు మధ్య.

తగువోతుల నాటకంలో అంకం మారింది. సారాగూనుల నింపుతున్న శివ య్యను చంద్రాయి గట్టిగా కొట్టాడు. కారణం అకారణం. మిగతా తగువోతులం తా వెంటనే బాక్ గ్రాండ్ పాటమార్చుకాక.

“చివన్న పెళ్ళాం... మా వదితే చల్లెయ్యి పెళ్ళాం...”

శివయ్య నిలవ లేక పోయాడు. “నాడబ్బు నా కియ్యవమ్మ. ఈ మందాకొడుకులికి నేనిక ఒక్క మక్క గూడా పోయ్యను.” అని మరియమృకు గొంతుమీద మార్చాడు.

తగువోతులు అదన పోగొట్టుకోలేదు. గూనులు చేతికందినవి అందినట్టుగా విసి రారు. పెళ్ళికొడుకుమీదగా కుంపులాచ్చి వడుకున్న - పిచ్చిగాడు ‘సోలో’ అపి సవాలు చేస్తున్నాడు. చంద్రాయి దాన్ని తర్జుమా చేస్తున్నాడు.

“చేతగాని నాయకృతు ... పెళ్ళం టరా... తెమ్మల్రా ఎర్ర మొగమా - సారా చెమ్మల్రా చివయ్యనీ... యాడకోతా! నాయాడి...”

యాకోబు శృంగారాధ్యాయం చాలించి రుద్రుడై లేచాడు. పెళ్ళి చంద్రాయి జాట్లు బట్టుకొన్నాడు. పున్నయ్యి, పిచ్చిగాడు, రత్తన్నా అడ్డం కచ్చారు. మిగతా తగువోతులు మట్టు ముట్టారు. దూరం నుండి మామన్న మరియమృకు భయంతో కే గంపులో బోక నిజాలకు నీడలేదు

బడి తమ్ముడి విడిపించబోయింది. పున్నయ్యి మళ్ళీ కొంగు లంకించుకున్నాడు... మూడు రోజులుండి నిద్రాహం లేని మరియ మృకు మూర్ఖ వచ్చింది ఆ సారాకంపులో.

సారాయి దొరక్క తగువోతులు వాళ్ళ లోవాట్లు తన్నులాటలు ప్రారంభించారు. పున్నయ్యి మీదికి పిచ్చిగాడు లేచాడు. “అరే, నువ్వ నాకు నీతులు... జెప్పి... మరియమృకు ముడత వంటరా” అని. పున్నయ్యి పీపాచాటుకు బోయి పీపాని ఒక్క తన్ను తన్నాడు. ఆడ దొర్లుకుంటూ బోయి కరణం గారి గ్రామఫోనుమీద పడ్డది, రణస్వనిలో అది ముక్కలు చెక్కలేవో యింది. పిచ్చిగాడి పూర్వీకులయిన ఆడవి కోతులూ, తిరవలి కొండముచ్చులూ పందిట్లో నటరాజస్వత్యం జేయసాగినై. ప్రాణం వచ్చి కుర్చీలు గాలిలోకి లేచినై. పూపుతో వచ్చి పెళ్ళిసామగ్రిని కొట్టా కున్నై.

మర్నాడు ఫాదరీ వచ్చాడు—“మనన వాళ్ళకు తప్పితే యింకోళ్ళకు మనక పాకాలగా వు దోగి గాల దొరకవు. నువ్వ చేత పని చూసుకోతటం మంచిది” అన్నాడు విరిగిన కుర్చీలకాళ్ళను తెక్క జెడుతున్న యాకోబుతో.

మరియమృకు వరదలితో అన్నది— “యదంత నికాలి మహత్యం తల్లీ...” బాలమృకు ఆస్పత్రిలో కంటూన్న తెల్లల మూలులు విసిరించినై యాకోబులిరిగి అప్ప నొంలుమాకాడు. విశ్లేషణతలలు మాయమై - పు దోగి గాల పోయిన భార్యాధర్మరూ, పుత్రుడు అత్తూ, విరిగిపోయిన బడి కుర్చీలూ, కరణం గారి పగిలిన ఫోనూ అక్కడ కనిపించినై ఈ నిజాలకు నీడలేదు

ఆంధ్రనాటకకళాపరిషత్తులో మొదటి సమావేశం పాటకం!

మదరాసు ఆర్. ఆర్. సభ, మైలాపూర్లో

3-2-52 సాయంత్రం 6 గం. ఆదివారం

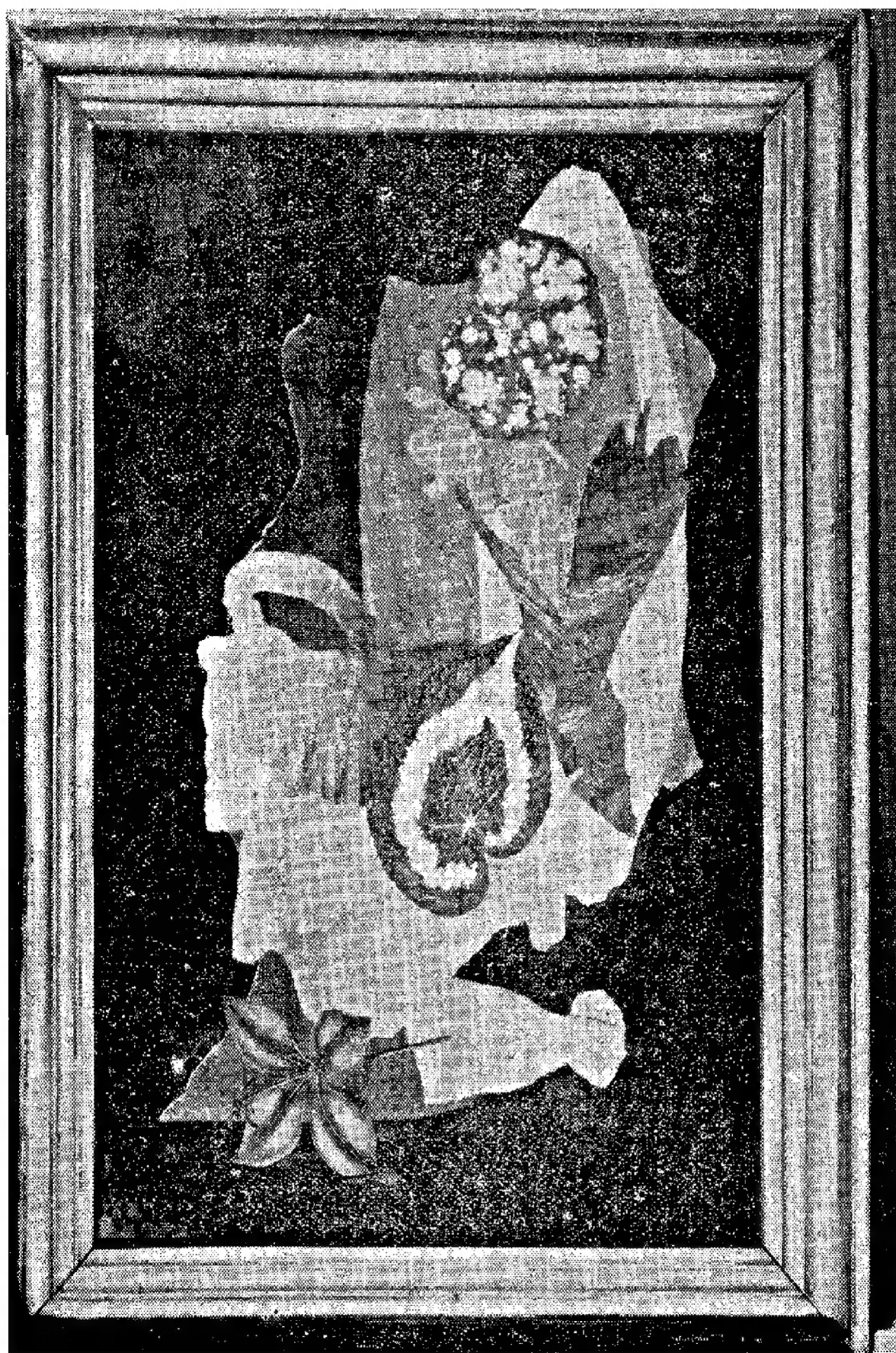
పిశాచివాం పల్లె పడుచు

(అభిమానతరగతి మనచాగా) రు 5, 3, 2, 1

టిక్కెట్లు దొరకువోట్లు:— హిమాలయా విస్ పార్కర్ (లజ్) శివరామకృష్ణ కాఫీహోటల్ (పాండిజూరు)

గమనిక:— ఈనాటకాన్ని చూడగల సావకాన్ని వారవిడచిన ఆక్రెడిట్ ప్రేక్షక లోకం వ్యతిరేకించింది. ఈనాటకాన్ని చూడం బాధ్యతగా భావించింది. ఈబాధ్యతను మదరాసు ఆంధ్రులు విస్మరించరకే ఒక్క ప్రదర్శనాన్ని మాత్రం యిస్తున్నాం.

ఇట్లు, పాలకొల్లు ఆదర్శనాట్యమండలి.

పద్య చిత్రాలను పోలికల్లుగా విలియం హార్డిస్ చిత్రించిన బడనన్న వ్రాశ్యం.

వస్త్రాంధ్ర!

భనపంచుల విరగజాలులు
నిరుపేదల అగచాటులు
తొలగించి
సమాన హక్కును
నిరూపించు

బినోదా
వారి

తొలి

దర్శకత్వం
వేదాంతం రాఘవయ్య

ప్రొడ్యూసింగ్

MATA

ఎ నో ద పి క్చ ర్స్ - మ ద్రా సు 17.